

Yaliyomo:

Utangulizi

Uk. 3

Sura 1	Mboni ya jicho la Mungu	Uk. 5
Sura 2	Nchi	Uk. 11
Sura 3	Mipaka imeonyeshwa	Uk. 15
Sura 4	Mpango wa Mungu	Uk. 23
Sura 5	Siku za neema	Uk. 33
Sura 6	Chanzo cha vita	Uk. 40
Sura 7	Ahadi juu ya Isaka	Uk. 47
Sura 8	Onyo kwa mataifa	Uk. 53
Sura 9	Semitism ni nini?	Uk. 59
Sura 10	Usayuni	Uk. 65
Sura 11	Mwanamke na mtoto	Uk. 71
Sura 12	Vichwa vya joka	Uk. 78
Sura 13	Sababu ya ghadhabu	Uk. 84
Sura 14	Maadui wengine	Uk. 91
Sura 15	Mungu huchagua	Uk. 98
Sura 16	Upendo wa Mungu	Uk. 103
Sura 17	Yerusalem ni mali ya	Uk. 105
Sura 18	Mpango wa wokovu	Uk. 112
Sura 19	Misimamo yetu	Uk. 121

MBONI YA JICHO LA MUNGU

**Kitabu hiki cha Mboni ya jicho la Mungu,
Kimeandikwa na Mch. Peter J. Madsen na Kutafsiriwa
na K.M. Mwenda.**

Chapa ya kwanza kwa Kidenish, 1989.
Chapa ya pili kwa Kinorwegian, 1992.
Chapa ya Tatu kwa Kibengali, 1995.
Chapa ya nne kwa Kiingereza, 1997.
Chapa ya tano ni kwa Kiswahili, 2000.

UTANGULIZI

Kimsingi kitabu hiki kimeandikwa ili kuwafundisha Wakristo-waamini. Hivyo basi, wengi wanaweza kuielewa vyema Israeli na hali ya Mashariki ya kati kwa kusoma kitabu hiki.

Mkristo hawezи kuiепuka Israeli lakini upesi hugunduwa kwamba Israeli siyo Taifa la kwawaida na watu wake sio watu wa kawaida. Mtu anapokuwa mmishenari, mchungaji au mwalimu wa Ukristo, anakuwa karibu na Israeli. Mtu anapoanza kujihusisha na Israeli, mtu huyo hugusa kitu ambacho kimefanywa na Mungu mwenyewe. Mimi na mke wangu tulifanya kazi ya umishenari katika Afrika na tulizuru nyingi, hata hivyo hatuwezi kujiepusha na ukweli, ya kwamba Israeli ni kitu maalum. Nimeona kwamba kila mahali nilipofundisha kwa upana, katika shule za Biblia na Seminari kumekuwa na ujinga wa hali ya juu kuhusu Israeli, asili yake, uhusiano wake na nchi nyingine, na Uhusiano wa Wayahudi na Mungu, kama watu wake aliowachagua ni mhimu kwa wakristo kuwa na mtazamo sahihi juu ya Israeli, hatuwezi kujachia na kupotoshwa na Propoganda za vyombo vyatya habari, kuona au kusikia katika vyombo hivyo.

Ni lazima mitazamo yetu ijengwe katika kile ambacho Neno la Mungu husema juu ya Israeli na mambo yake yajayo.

Nilipokuwa Afrika Mashariki, wakati wa Vita vya Siku Sita, (baina ya Israeli na Waarabu vya mwaka 1967) tukijenga makanisa katika wilaya mpya, tukifundisha katika shule za vijijini juu ya Yesu Kristo Mwokozi wa Ulimwengu. Wakati wa vita vya siku sita vilipoanza, vyombo vya habari vikaanza kutangaza propoganda ambazo zilikuwa kinyume na kile nilichokuwa na fundisha kutoka katika Biblia. Ikanipa kuelewa kwa uwazi kwamba Nyumba nyingi katika Afrika mashariki zilikuwa na Redio

ambazo zilikuwa zikisema kutwa nzima na kwamba kila mmoja alisikia habari zote kwa njia ya Redio. Habari zote zilipakazwa picha iliyokuwa kinyume kabisa na Israeli na waliilaumu Israeli kwa vitu ambavyo nilijuwa sivya kweli. Wakati huo huo walithibitisha kuwa Waisraeli ni maadui. Hiki ndicho kilikuwa kisa cha kupokea maswali mengi kutoka kwa Wakristo. Hivyo ilikuwa ni lazima kwangu kutoa fundisho ambalo lilielezea hali halisi juu ya neno la Mungu.

Sasa tu Wamishenari katika nchi ya Denmark na hapa kuna wengi wenyewe twashwishi juu ya msimamo au mtazamo wanaopaswa kuuchukua dhidi ya Israeli. Vyombo vyahabari hapa katika nchi yetu na nchi nyingine za Magharibi hutupotosha. Wengi wamenitia moyo kuandika kitabu juu ya Israeli. Ni matumaini yangu kuwa kitu ninacho andika hapa kitakuwa ni msaada katika kuelewa vyema hali ilivyo katika Mashariki ya kati leo. Hatutaki kutupa chini uamuzi wa Mungu sisi wenyewe na taifa letu kwa sababu ya mtazamo mbaya juu ya Wayahudi, watu ambao Mungu amewachagua. Hatuwezi kukubaliana tu na mitazamo ya vyombo vyahabari ambavyo vinachochewa na nguvu za wapinzani wa Israeli, na haikubaliki, tunaona kwamba katika njia nyingi habari za uongo ni silaha wakati wa vita kuliko habari za kweli.

Siku za karibuni kumekuwa na vitabu vingi vizuri vimeandika juu ya Israeli. Ni matumaini yangu na ombi langu kuwa kitabu hiki kidogo vilevile kitakuwa ni changamoto kwa vitabu vingine kuhusu somo hili.

PETER J. MADSEN.

Vifungu vyote vyahabari ambavyo vimechukuliwa kutoka katika tafsri ya Biblia ya Union version.

SURA YA 1.

MBONI YA JICHO LA MUNGU

Katika kitabu cha Biblia, imenenwa kuwa Israeli ni mboni ya jicho la Mungu, kwanini nchi hii ndogo na watu wanaoishi ndani yake wawe mboni ya jicho la Mungu?

Maneno yake Mungu yanatupatia jawabu la swalii hili. Ni muhimu siku hizi kuwa macho juu ya kile ambacho neno la Mungu husema vinginevyo kwa urahisi kabisa tunaweza kuiga mtazamo mbaya kuhusiana na Israeli na matokeo yake tunaweza kujikuta tunapingana na kusudi lake Mungu.

Mungu ana mpango na sababu kwa yote atendayo. Nitakuonyesha kutoka neno la Mungu kwamba mawazo na makusudi ya Mungu ni kwa Israeli na watu wengine wote pia, Israeli ni mboni ya jicho la Mungu. Ili kuelewa hii inamaana gani, fikiri juu ya jicho la mwanadamu! Hii ni sehemu nyeti katika mwili wote. Ninacholinda na kutunza sana ni mboni ya jicho langu. Ninajua kuwa jicho ndilo linaloniwezesha mimi kuona, kama jicho langu limeharibika basi ninahatari ya kupoteza kuona. Kutoka mkononi mwa Mungu inatokea mifano mingi ya ulinzi ili kulinda jicho kutokanana na uharibifu. Kipaji cha kuzuia jasho na uchafu kuingia ndani ya jicho, kope huzunguka juu na chini kwa zamu zikitawanya maji maji ya jicho pande zote za jicho na kulifanya liwe na unyevunyevu. Mifereji ya machozi huruhusu daima kiasi cha maji yanayotakiwa katika jicho na hivyo kulifanya liwe safi na lenye unyevunyevu.

Kama unajifunza kazi za jicho, utashikwa na ukuu wa Mungu. Hakuna matukio ya ghafla kwa kuititia jicho la asili, ukuu wote wa hekima ya Mungu na uumbaji wa ajabu unaweza kuuona.

Kama kuna chochote kinatishia kuharibu jicho langu, ninashituka palepale kulilinda na kulifunika. Kwa njia hiyo hiyo, Mungu hushtuka wakati mtu anataka kuharibu mboni ya jicho lake "Israeli" Mungu alikachagua kataifa kadogo duniani ili kuwaonyesha wanadamu kwamba Yeye ni nani.

Je ilitokeaje?

Kum. 32:8-14. Yeye Aliye Juu Alipowapa mataifa urithi wao, Alipowabagua wanadamu, Aliweka mipaka ya watu kadri ya hesabu ya wana wa Israeli. Maana, sehemu ya Bwana ni watu wake, Yakabo ni kura ya urithi wake. Alimkuta katika nchi ya ukame, Na katika jangwa tupu litishalo, Alimzunguka. akamtusa, Akamhifadhi kama mboni ya jicho. Mfano wa tai ataharikishaye kiota chake, Na kupapatika juu ya makinda yake, Alikunjua mbawa zake akawatwaa, akawachukua juu ya mbawa zake. Bwana peke yake aliwaongoza wala hapakuwa na mungu mgeni pamoja naye. Alimpandisha mahali pa nchi palipoinuka, Naye akala mazao ya shamba, Akamnyonyesha asali iliyotoka jabalini, Na mafuta yaliyotoka jabalini na mafuta yaliyotoka katika mwamba wa gumegume. Siagi ya ngo'mbe, na maziwa ya kondoo, pamoja na mafuta ya mwana-kondoo, kondoo waume wa kibashani na mbuzi, na unono wa ngano iliyo nzuri, ukanywa divai damu ya mzabibu.

Ingawa Israeli ni ndogo, masikini, kaidi na dhaifu, Mungu aliichagua. Amewachukuwa watu hawa kwa ajili yake, huifunika Israeli na huwatendea na kuitengeneza kama aonavyo Yeye. Mipango ya Mungu na mipango yetu ni tafauti mno. Hatuwezi kuelewa mipango ya Mungu kwani iko juu sana na mikubwa mno kuliko yetu.

Mungu hutenda ilikutimiza mpango wake kwa watu wake, mboni ya jicho lake. Sisi wanadamu hupenda kufanya maamuzi kwa haraka na kufanya hukumu za juu juu dhidi ya mambo tuyaonayo. Kwa Mungu vitu vyote ni vya milele. Anaviangalia vitu vyote katika hali ya umilele. Mungu ana makusudi ambayo yatafikiwa na hufanya hadi amefikia kusudi lake. Kwa Mungu siku moja sawa na miaka elfu na miaka elfu sawa na siku moja.

Njia pekee ya kumwelewa Mungu na mipango yake ni Neno lake yaani Biblia na kwa kuomba Roho wa Mungu, yaani Roho Mtakatifu ili kufunua mawazo ya Mungu na mapenzi yake kwetu.

Hivyo nakusihi uombe Mungu unaposoma kitabu hiki, weka maamuzi yako kando wakati unasoma, utaona kuwa Utaji unaondoka. Na ndipo utaona uzuri na makusudi ya mpango wa Mungu kwa Israeli, Aidha utaweza kuelewa Upendo wa Mungu usiyoweza kueleze ka juu ya watu wote waliopo duniani.

Mungu ameahidi kuifunika Israeli na kupigana na maadui zake.

Zek. 2.8-9 Kwa maana Bwana wa majeshi asema hivi, ili nitafute utukufu amenituka kwa mataifa wale walio wateka ninyi, maana yeye awagusaye ninyi aigusa mboni ya jicho lake. Kwa maana, tazama, nitatikisa mkono wangu juu yao, nao watakuwa mateka ya hao waliowatumikia, nanyi mtajua ya kuwa Bwana wa majeshi amenituma.

Ni lazima tukumbuke kifungu hiki, wakati tunasoma historia ya Israeli katika agano la kale, tunaona majira na tena Mungu alipigana kinyume na maadui wa Israeli. Wakati wana wa Israeli walipoisikiliza sauti ya Mungu, Mungu aliwafukuza maadui zao, ijapokuwa jeshi la wana Waisraeli lilikuwa dogo, tena dogo zaidi kuliko nguvu za maadui zao. Tumeona hivyo nyakati zetu na jambo hilo hilo

litajirudia baadaye. Mungu huvumilia makosa ya wana wa Israeli ili aonyeshe kwamba anaweza kuwapigania watu wake na kuwashinda maadui zake wote. Siku hizi Israeli inaonekana kuwa si kitu.

Zek. 12:3 Tena itakuwa siku hiyo, nitafanya Yerusalemu kuwa jiwe la kuwalemea watu wa kabilia zote, wote watakao jitwika jiwe hilo watapata jeraha nyingi.

Kama ilivyotabiriwa, Ulimwengu wote utakuwa kinyume na Israeli. Mataifa yatahukumiwa na Mungu kutokakana na misimamo yao dhidi ya Israeli kama ndivyo au sivyo.

Misimamo yetu ni muhimu sana.

Sisi kama wa Kristo ni muhimu kuwa na uhusiano na msimamo wa dhati juu ya Israeli. Kama Mungu yuko upande wa wana wa Israeli, halafu sisi tunao mwamini Mungu wa Ibrahimu, Isaka na Yakobo, pia ni lazima tuwe upande wa wana wa Israeli. Sisi kama rai wa kawaida katika nchi yetu tunaelewa hali ya Mashariki ya kati kwa kupitia vyombo vyaya habari tu, kutokana na kile ambacho vyombo hivyo hutueleza. Sisi kama Wakristo ni lazima kuamua jambo hii kwa kufuata msingi wa neno la Mungu lituambiavyo. Hatuwezi, sisi kama Wakristo kuwa maadui wa Israeli. Kama ndivyo tulivyo, tutaipata ghadhabu ya Mungu na uharibifu wa maisha yetu, kwa mjibu wa neno la Mungu. Hukumu na adhabu ya Mungu itatokea.

Mwa. 12:1-3 *Bwana akamwambia Abramu, toka wewe katika nchi yako na jamaa zako na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayo kuonyesha, nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa, na kukubariki na kulikuza jina lako, nawe uwe baraka, nami nitwawabariki wakubarikio,*

*naye akulaaniye nitamlaani, na katika wewe
jamaa za dunia watabarikiwa.*

Sisi kama Wakristo ni lazima tukumbuke kwamba mwokozi na Bwana wetu Yesu Kristo hutoka kwa Wayahudi na ana wazazi kama Waisraeli wote walivyo, shina la wokovu latoka kwa Wayahudi. wakati tunawakana Wayahudi, tunaikana mizizi yetu wenyewe tukiwa kama Wakristo.

Hebu na tukumbushane, Israeli ni mboni ya jicho la Mungu. Unafunika jicho lako, Unamulinda mpenzi wako kama vile angelikuwa mboni ya jicho lako, kwa jinsi hiyo hiyo Mungu anailinda Israeli kwa sababu anaipenda.

Watu wake Mungu.

*Kum.14:2 Kwa kuwa U-taifa takatifu kwa Bwana,
Mungu wako na Bwana amewachagua kuwa watu
wake hasa, kuliko mataifa yote yalio juu ya uso
wa Nchi.*

Katika Biblia, wana wa Israeli wanaitwa watu wake Mungu kwa sababu wao ni mali yake Mungu, na anahaki ya kuwafanya kama atakavyo Yeye. Mungu huwainua, huwatiisha na huwaongoza. Kama kuna mtu ataharibu mali ya Mungu, Mungu atamharibu mtu huyo. Ahadi za Mungu kwa wana wa Israeli bado hazijatimizwa, lakini Mungu anafanya bila kuchoka mpaka zitimie.

*Kut.19:5-6 Sasa basi ikiwa mtaitii sauti yangu
kweli kweli na kulishika agano langu, hapo ndipo
mtakuwa tunu kwangu kuliko makabila yote ya
watu, maana dunia yote pia ni mali yangu. Nanyi
mtakuwa kwangu ufalme na makuhani, na taifa
takatifu. Hayo ndio maneno utakayo waambia
wana wa Israeli.*

Kama tutamhoji Mungu juu ya maneno haya, tutakanyaga mahali pa hatari, Mungu hushinda na hukumu yake ya ng'aa kote kama mchana ung'aravyo, kuna tofauti kati ya Israeli na mataifa mengine yote, Mungu anatupenda sote, lakini hutuonyesha nguvu zake kupitia taifa la Israeli ambalo ni mali yake.

Kum. 9.29 *Nao ni watu wako, Urithi wako uliowatoa kwa nguvu zako kuu na mkono wako ulionyoka.*

Zab.135:4 *Kwa sababu Bwana amejichagulia Yakobo, na Israeli, wawe watu wake hasa.*

Kumb.4:20 *Bali Bwana amewatwaa ninyi na kuwatoa katika tanuru ya chuma, katika Misri, Mpate kuwa watu wa urithi wake kama mlivyo leo hivi.*

SURA YA 2.

NCHI

Mashariki ya kati imekuwepo tangu kuumbwa kwake, Imelala huko ikisubiri kutumika, hiki ni kipande cha aridhi juu ya uso wa dunia ambamo jicho la Mungu lilikuwa juu yake kama mahali pa watu ambao angewachagua na kuwaweka hapo. Nchi hii ilifichwa mpaka utimilifu wa nyakati ulipowadia. wakati mpango wa Mungu ulipotimia na hivyo kuwa tayari kwa hao watu (Waisraeli) Kumiliki mahali hapo.

Abramu ambaye hapo baadaye aliiwtwa Ibrahimu, aliiwtwa rafiki wa Mungu, alimtumaini Mungu na hivyo akahesabiwa kuwa ni mwenye haki. Alifanyika mfano wa matumaini kwa Waisraeli na kwa Wakristo. Ilikuelewa mambo yote juu ya kuteuliwa wa Israeli kama watu wake Mungu na mboni ya jicho lake Mungu ni lazima tuangalie ni kitu gani ambacho Mungu alimwambia Abramu.

ABRAMU

Mungu alionna haki iliyokuwemo moyoni mwa Abramu na alijua kuwa mtu huyo alikuwa na moyo mnyoofu, nia safi, na alikuwa na uhiari wa kufanya mapenzi yake, Mungu akamtaka Abramu aiache nchi ambayo aliiishi ndani yake na kuacha vyote ili afuate sauti ya Mungu. Mungu alitaka kumwongoza Abramu kwenda katika nchi ambayo ameichagua kwa ajili yake huko ndiko Mungu angewaweka watu wake.

Mwa.12:1-3 Bwana akamwambia Abramu, toka wewe katika nchi yako na jamaa zako, na nyumba ya baba yako uende mpaka nchi nitakayo kuonyesha. Nami nitakufanya wewe kuwa taifa

kubwa na kukubariki na kulikuza jina lako na wewe uwe baraka, nami nitawabariki wakubarikio, naye akulaaniye, nitamlaani na katika wewe jamaa zote za dunia watabarikiwa.

Abramu alipokea amri kutoka kwa Mungu, kitu kipyakabisa kilikuwa mbele yake, amri hii ilikuwa na mambo yafuatayo:-

1. Lazima aiache nchi yake bila kujuua wapi alikuwa akienda.
2. Lazima aiache jamaa yake.
3. Lazima aiache nyumba ya baba yake.

Abramu alikuwa radhi kufuata mwito wa Mungu kwa gharama yoyote ile. Abramu alimtumaini Mungu, alimchukua kwa Neno lake na aliiacha nchi yake, jamaa yake, nyumba ya baba yake. Kwa sababu ya utii wake, maisha yake yalibarikiwa. Akafanyika kuwa mfano kwetu sisi sote katika kutii wito wa Mungu kwa mtu mmoja mmoja na katika kutii neno la Mungu.

Abramu alikuwa mwepesi kwa mwito wa Mungu, alikuwa mtii na mwaminifu. Alitegemea neno la Mungu bila kuwa na shaka hata kama kulikuwa na hali ngumu sana kwake.

Hivyo Mungu alijifunua mwenyewe kwa Abramu na alimwita Abramu kuwa rafiki yake. Utii vile vile hutuonyesha njia ya kuwa rafiki wa Mungu.

Mungu alitaka kumpa Abramu mahali panya na nchi nyingine, ambapo ingekuwa nchi yake yeeye mwenyewe na kwa uzao wake, zaidi ya kumpa nchi alitaka kumbariki.

Agano la Mungu na Abramu.

Mungu alifanya agano na Abramu ambalo ni lazima tulizingatie vizuri. Alimwambia Abramu kwamba lazima

atambariki na makabila yote ya dunia, wote wakubarikio nitawabariki na wote wakulaanio wewe nitwalaani.

Kutoka kwake Abramu Mungu angefanya kundi kubwa la watu hivyo vizazi vyake vingeikalia nchi hiyo na kuwa urthi wao. Ange sababisha watu hawa kuwa baraka kwa mataifa mengine na watu wengine. Mungu huhitaji utii, na thawabu yake ni:-! Nitakubariki wewe na nitalifanya jina lako kuwa kubwa na baraka.

Tunapoangalia maisha ya Abramu ya nyuma, tunaona jinsi alivyo barikiwa na Mungu, lakini Abramu aliwajali sana jamaa na watu wote waliokuwa chini ya uangalizi wake. Tunaona jinsi alivoyoyasaidia mataifa mengine alipoombwa msaada wake. Alibarikiwa na Mungu alisababisha baraka hizi kwa wengine. Ahadi za Mungu kwa Abramu zilikuwa wazi na maalum.

1. Mungu angembariki Abramu.
2. Mungu angemfanya awe baraka kwa wengine.
3. Mungu angemlinda kutokana na maadui zake.

Hii ni sababu ya kwanza kwa nini ulimwengu hauwezi kufanya chochote wanachotaka kuwafanya watu wa Abramu.

Ahadi ya Mungu kwa Abramu na uzao wake

Abramu ali kwenda katika nchi ambayo Mungu alimwahidi kumpa, nchi ya kaanani. Alisafiri katika nchi na Mungu akamtokea tena Abramu. Ni muhimu kwetu sisi kukumbuka ujumbe wa Mungu kwa Abramu katika kitabu cha Mwanzo.

Mwa.12:7. Bwana akamtokea Abramu, akasema uzao wako nitawapa nchi hii, naye huko akamjengea madhabahu Bwana aliye mtokea.

Hapa tunaona ambavyo Mungu huhesabu, kile alicho mwahidi Abramu ndicho hicho kilicho ahidiwa kwa vizazi vyake. Ingawa Mungu alifanya ahadi kwa Abramu, aliona ndani ya Abramu wasraeli wote wajao.

Mungu anarudia ahadi

Mwa. 13:14-18 *Bwana akamwambia Abramu, alipokwisha kutengana na Lutu, inua sasa macho yako, Utazame kutoka hapo ulipo, upande wa kaskazini, na wa kusini na wa mashariki na wa magharibi, maana nchi hii yote uionayo, nitakupa wewe na uzao wako hata milele. Na uzao wako nitaufanya uwe kama mavumbi ya nchi, hata mtu akiweza kuyahesabu mavumbi ya nchi, na uzao wako nao utahesabika. Ondoka, ukatembee katika nchi hii, katika mapana yake, na marefu yake, maana nitakupa wewe nchi hio. Basi Abramu akajongeza hema yake, akaja akakaa kwenye mialoni ya Mamre, nayo ni mti iliyoko Hebron, akamjengea Bwana madhabahu huko.*

Hakuwa Lutu aliyepokea unabii. Abramu labda aliona shaka kama aliquwa sawa kumpa Lutu uchaguzi wa kwanza, au labda aliquwa mpweke na alihitaji faraja tu kutoka kwa Mungu. Angeweza kuwa na wasiwasi juu ya wakati ujao. Mungu akamwambia tena juu ya ukubwa wa nchi ambayo ataiita yake, Ijapokuwa Abramu na Sarai walikuwa hawana mtoto, Bado Mungu aliwatia moyo waendelee katika imani. Mungu aliahidi kuwafanyia wazao wasioweza kuhesabika kama nyota za mbinguni.

SURA YA 3.

MIPAKA

ILIONYESHWA KWA WATUMISHI WA MUNGU KATIKA AGANO LA KALE

AHADI ZILITOLEWA KWA ABRAMU:

Mwa.13:14-17 Bwana akamwambia Abramu alipokwisha kutengana na Lutu, inua sasa macho yako, ukatazame kutoka hapo ulipo upande wa kaskazini na upande wa kusini na wa mashariki na wa magharibi, maana nchi hii yote uionayo nitakupa wewe na uzao wako hata milele.

Mwa.15:18 Siku ile Bwana akafanya agano na Abramu, akasema, uzao wako nitawapa nchi hii, kutoka mto wa Misri mpaka huko mto mkuwa, Mto Frati.

Mungu alifanya agano kati yake na Abramu juu ya mipaka ya nchi ambayo ilimilikiwa na Isaka, Yakobo, Musa, Yoshua hadi Ezekieli. Ili kuifahamu mipaka minne ya Israeli kila moja anaweza kujifunza vifungu vifuatavyo:

Kum. 11:24,
Yos.1:3-4,
1. Fal.8:65,
Hes. 34:3-5,
Yos.15:3,
Eze.47:19,

Kut.23:31,
Kum.34:2,
Yos.13:3,
Amo.8:8, 9:5.
Mwa.15:18.

JINSI URITHI UNAVYOENDELEZWA

Ahadi zaenda kwa Isaka

Tunasoma katika Mwa.26:1-6 *Ikawa njaa katika nchi hiyo, mbali na njaa ile ya kwanza iliyokuwa siku za Ibrahimu. Isaka akamwendea Abimeleki, mfalme wa Wafilisti huko Gerari. Bwana akamtokea, akasema, usishuke kwenda Misri, kaa katika nchi nitakayokuambia. Kaa ugenini katika nchi hiyo, nami nitakuwa pamoja nawe na kukubariki, maana nitakupa wewe na uzao wako nchi zote, nami nitakifanya imara kiapo nilichomwapia Ibrahimu baba yako, nitazidisha uzao wako kama nyota za mbinguni, nami nitawapa uzao wako nchi hizi zote, na katika uzao wako mataifa yote ya dunia hii yatajibarikia, kwa sababu Ibrahimu alisikia sauti yangu, akayahifadhi maagizo yangu na amri zangu na hukumu zangu na sheria zangu. Isaka akakaa katika Gerari.*

Ahadi za Mungu kwa Ibrahimu hazina mwisho, Mungu ni mwaminifu na wa haki. Hata sasa uzao wa Arahamu na Isaka haujapokea bado nchi yote ile kubwa ambayo Mungu aliahidi, lakini wakati utakapotimia itatokea. Mwisho tutapima kwa nini Isaka na uzao wake watapokea ahadi. Ili kwamba mionganoni mwa vizazi vya Isaka visiwe na mashaka, Mungu alirudia ahadi zake kwa Yakobo mwana wa Isaka.

Ahadi zaenda kwa Yakobo.

Mwa.28:10-15. *Yakobo akatoka Beer-sheba kwenda Harani akafika mahali fulani akakaa huko usiku kucha, maana juu lilikuwa limekuchwa,*

*akatwaajewe moja la mahali pale akaliweka chini
ya kichwa chake, akalala usingizi pale pale.
Akaota ndoto, na tazama ngazi imesimamishwa
juu ya nchi na ncha yake yafika mbinguni. Tena
tazama Malaika wa Mungu wanapanda na
kushuka juu yake. Na tazama Bwana amesimama
juu yake akasema, Mimi ni Bwana, Mungu wa
Ibrahimu baba yako na Mungu wa Isaka, nchi hii
uikaayo nitakupa wewe na uzao wako, na uzao
wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe
utaenea upande wa Magharibi, na Mashariki, na
Kaskazini, na Kusini. Na katika wewe na katika
uzao wako, jamaa zote za dunia watabarikiwa. Na
tazama mimi nipo pamoja nawe nitakulinda kila
uendapo, nami nitakuleta tena mpaka nchi hii kwa
maana sitakuacha hata nitakapo kufanya hayo
niliyokuambia.*

Ni wazi kabisa kwa maneno haya kwa Yakobo kwamba, Mungu hakugeuza mpango wake. Baraka zile ambazo Ibrahimu alitembea nazo zilikwenda kwa Isaka na Yakobo. Yakobo alikuwa mdanganyifu na mkaidi bali Mungu alimwongoza kupitia majaribu ya kiroho na kimwili, mapenzi ya Yakobo yalivunjwa na akawekwa chini ya utisho na mapenzi yake Mungu.

Mungu anapokuwa na mpango, Hufanya kazi na watu mpaka mpango wake umekamilika. Siku hizi pia Waisraeli ni wagumu na wakaidi kwa njia nyingi bali Mungu anaendelea kufanya kazi pamoja na watu wake. Huwaongoza kupita majanga mengi magumu, mpaka hapo watakapofika mahali ambapo Jina lake litaweza kutukuzwa kwa kupitia wao.

Ahadi zaenda kwa Musa

Katika Hes.34, na Kum.34:4 Mungu anasema na Musa juu

ya kuweka mipaka ya nchi. Watu walichaguliwa kutenga nchi na kuigawa baina ya makabila. Mungu alimpa Musa kazi hii imbele ya wana wa Israeli walipofika nchi ya ahadi. Kwa Musa ilikuwa ni busara kuigawa nchi na hivyo basi kila kabilia kupata sehemu yake.

Mungu alimpa Musa ahadi zile zile ambazo alimpa Ibrahimu.

Kum.34:4. *Bwana akamwambia, hii ndio nchi niliyowaapia Ibrahimu, Isaka na Yakobo nikisema, Nitawapa wazao wako, basi nimekuonyesha kwa macho yako lakini hautavuka huko.*

Bila shaka ilikuwa ni sikukuu kwa Musa alipoiona nchi ambayo aliifahamu kuwa Mungu aliwaahidi baba zake. Bali ilikuwa ni uchungu kusikia kwamba hakuruhusiwa kuingia katika nchi hiyo yeye mwenyewe. Tunajua kuwa kutokutii kulimzuia Musa kuingia na kumiliki hiyo nchi. Musa aliwaongoza wateule wa Mungu kwa miaka mingi, alipata mafunuo mengi kutoka kwa Mungu na alikuwa pamoja na Bwana. Alipokea amri kumi toka kwa Mungu na akafanya ishara nyingi na miujiza mingi, lakini bado Mungu hakumruhusu kuingia katika nchi ya ahadi. Utii kwa neno la Mungu lilikuwa ni sharti, hata hivyo Mungu alimruhusu Musa atazame na kuelewa kwamba ahadi zake Mungu kwa wana wa Israeli ni thabiti. Siku moja lazima wana wa Israeli wataimiliki nchi hiyo.

Ahadi zaenda kwa Yoshua

Tunasoma katika **Yos.1:1-5.** *Ikawa baada ya kufa kwake Musa, mtumishi wa Bwana, Bwana akamwambia Yoshua, mwana wa Nuni, mtumishi wa Musa akasema, Musa mtumishi wangu*

amekuwa haya basi, ondoka, vuka mto huu wa Yorodani, wewe na watu wote, ukaende hadi nchi niwapanyo wana wa Israeli. Kila mahali zitakapokanyanga nyanyo za miguu yenu nimewapa ninyi, kama nilivyomwapia Musa tangu jangwa hili na mlima huu, Lebanoni, mpaka mto ule mkubwa, mto wa Frati, nchi yote ya Wahiti, tena mpaka bahari ile kubwa upande wa machweo ya jua hapo ndipo patakuwa mpaka wenu. Hapatakuwa mtu yeyeyote atakayeweza kusimama mbele yako siku zote za maisha yako ,kama nilivyokuwa pamoja na Musa ndivyo nitakavyokuwa pamoja na wewe, sitakupungukia wala sitakuacha.

Ijapokuwa kwa hakika, Yoshua alijuwa kuwa Mungu alimpa ahadi hizi Ibrahimu, Isaka, Yakobo na Musa, Mungu alilithibitisha agano lake kwa Yoshua na kwamba Yoshua angeweza kutembea katika nchi kwa ujasiri.

Labda Yoshua aliweza kuamini kwamba Mungu alijutia ahadi yake kwa sababu Musa hakuwa mtii, hivyo Yoshua alihitaji kusikiliza marudio ya ahadi. Mungu husimama kwa ahadi zake. Inafurahisha kuona kwamba hataingawaje Mungu aliwaahidia nchi, wana wa Israeli walitakiwa kuteka kipande kimoja cha ardhi baada ya kingine, Mungu alisema kila mahali ambapo mguu wako utakanyaga nimekupa. Walitakiwa kwenda hali wakilitumaini neno la Mungu na hivyo kuitwaa nchi. Kulikuwa na maadui wengi na vita vingi kwa kila kipande cha ardhi walichokichukua, lakini Bwana alikuwa pamoja nao na aliwasaidia kuwashinda maadui zao.

Ahadi zaenda kwa Ezekieli

Ezekieli alikuwa na maono mengi na mafunuo mengi kutoka kwa Bwana, alifunuliwa juu ya uzuri wa Hekalu la Mungu

alimwambia Ezekieli jinsi nchi aliyomwapia Ibrahimu itagawanya kwa kabile kumi na mbili za wana wa Israeli.

Eze.47:13. *Bwana Mungu asema hivi, huu ndio mpaka ambao mtaigawanya nchi iwe urithi sawasawa na kabile kumi na mbili za Israeli, kwa Yusufu mafungu mawili.*

Mungu alitangaza sawa kabisa mahali ambapo mipaka ya Israeli itakuwa. Mungu anaonyesha kuwa hukumbuka kwamba ameiunua mkono wake na ameapa kwamba Israeli lazima iingie kumiliki nchi hii.

Tuangalie tena mahali ambapo Mungu ameweeka mipaka kutokana na **Ezekieli 47**.

Mpaka wa Kaskazini.

Eze.47:15-17. *Na huu ndio mpaka wa nchi upande wa kaskazini, toka bahari kubwa kwa njia ya Hethloni mpaka maingilio ya Sedada. Hamathi na Berotha na Sibraimu ulio katikati ya mpaka wa Demaski na mpaka wa Hamathi, na Haser-hatikoni, ulio karibu na mpaka wa Haurani. Nao mpaka toka bahari utakuwa Hasar-enoni, penye mpaka wa Dameski na kaskazini kuelekea upande wa kaskazini ndio mpaka wa Hamathi, Huu ndio upande wa kaskazini.*

Mpaka wa Mashariki.

Eze.47:18. *Upande wa Mashariki, kati ya Haurani na Dameski, na Gileadi na nchi ya Israeli, utakuwa mto Jordani, mtapima toka mpaka wa upande wa kaskazini hata bahari ya Mashariki. Huu ndio upande wa Mashariki.*

Mpaka wa Kusini.

Eze.47:19. *Na upande wa kusini, kuelekea kusini, utakuwa ni kutoka Tamari mpaka maji ya Meribakadeshi, mpaka kijito cha Misri, mpaka bahari kubwa. Huu ndio upande wa kusini kuelekea kusini.*

Mpaka wa Magharibi.

Eze.47:20. *Na upande wa Magharibi, itakuwa ni bahari kubwa, kutoka mpaka wa Kusini mpaka mahali penye kuelekea maingilio ya Hamathi. Huu ndio upande wa Magharibi.*

Eze.47.20. *Basi mtakavyojigawanya nafsi zenu nchi hii, sawasawa na kabile za Israeli.*

Vipi kuhusu na watu wanaoishi katika nchi hizi?, Je watang'olewa au kufukuzwa?. Sivyo, tunasoma katika:-

Eze. 47:22-23. *Tena itakuwa mtaigawanya kwa kura, kuwa urithi kwenu na kwa wageni wakao kwenu hali ya ugeni, watakaozaa watoto kati yenu, nao watakuwa kwenu, kama wazaliwa mionganini mwa wana wa Israeli, watakuwa na urithi pamoja nanyi katika kabile za Israeli, tena itakuwa mgeni akaaye katika kabile iwayoyote, atapewa urithi katika kabile hilo, asema Bwana Mungu.*

Kutoka katika aya hizi tunaweza kuona kwamba Israeli inamiliki nchi nyingi kubwa. Hata hivyo ni mapenzi ya Mungu kuwaruhusu wenyeji wanaoishi katika nchi hizo kuwa urithi wao. Wote tutaishi kwa amani na kuchangia nchi ambako kila moja lazima akubaliane bila malalamiko.

Huu ni wakati, kitambo kidogo tutafika. Hakutakuwa na usemi wa kuiangamiza Israeli au kuwafukuza wengine watoke katika nchi. Mungu analo sulihisho ambalo litawawezesha watu wote wa mashariki ya kati kuishi pamoja kwa amani.

SURA YA 4.

MPANGO WA MUNGU NA JINA "ISRAELI"

Kwa Mungu hakuna ulinganifu. Mungu ana mpango. Ili tuweze kuelewe mpango wa Mungu inatupasa tuangalie nyuma, kutoka kwa Adamu na Eva katika bustani ya Edeni.

Mungu aliwaumba watu ili awe na watu ambao aliwapenda na ambao kwa hiari yao wangempenda na kumtii. Mungu alikuwa na ushirika wa ajabu pamoja na Adamu na Eva ndani ya bustani nzuri kabla ya anguko.

Kutokutii Neno

Mungu aliwaambia Adamu na Eva katika bustani ya Edeni, aliwapa mwongozo juu ya yale waliotakiwa kuyafanya na yale ambayo hawakupaswa kuyafanya. Lakini wao walifanya dhambi juu ya neno lake Mungu. Hivyo wakafukuzwa kutoka katika bustani ya Edeni. Tunasoma haya katika mwanzo sura ya pili na ya tatu, tayari katika sura ya tatu, Mungu anaanza kujenga uhusiano wake na wanadamu. Hakumkataa binadamu, bali huchukia dhambi ya kutotitii. Hata hivyo anamwambia nyoka ambaye aliwapotosha Adamu na Eva kwamba siku moja kutakuwepo na ukombozi kwa mwanadamu kupitia uzao wa mwanamke.

Mungu alipeleka Neno lake tena na tena kupitia kwa Musa na Manabii, lakini ni wachache tu walioweza kulisikia. Basi Mungu aliamua kupeleka Neno lake kupitia kwa mwanadamu Yesu Kristo. Wote walio sikia Neno hilo,

wakaamini na kutii waliokoka, Ukombozi kamili wa mwanadamu hutokea kwa kuliamini neno la Mungu lililo hai, Yesu Kristo.

Kwa taratibu, huyo Yesu, Neno Takatifu la Mungu alizaliwa ulimwenguni, bila shaka Mungu alikuwa na mpango:-

1. Nchi iliyochaguliwa (Mungu aliichagua Israeli)
2. Watu aliochagua (Mungu aliwachagua Wayahudi)
3. Kabilia lilo chaguliwa katika nchi hiyo ambako Yesu, Neno takatifu la Mungu alizaliwa (Mungu alilichagua kabilia la Yuda).
4. Kutoka katika kabilia hilo Mungu alimchagua mtu wa kuchukua neno la Mungu katika ulimwengu (Mungu alimchagua bikira Mariamu).

Mipango ya Mungu na nyakati za Mungu.

Tunaona mipango kamili ya Mungu kuitia vizazi vya Israeli wakati tunapojifunza nini kilitokea baada ya Adamu na Hawa kufukuzwa katika bustani ya Edeni.

Mungu alitumia siku 6 kuumba dunia, na siku ya saba alipumzika, alizitumia siku sita za kazi, siku moja ilichukua miaka 1000 kumukomboa mwanadamu na hivyo tunaanza kurudi kufanya uhusiano mzuri na Mungu tena, tunaamini kwa njia ya Biblia kuwa Mungu ataitumia siku ya saba, miaka 1000 ya mwisho ya juma hili, kushika Sabato, wakati utawala wa miaka 1000 umekuja.

Ufu.20:1-3. Kisha nikaona malaika akishuka kutoka mbinguni, mwenye ufunguo wa kuzimu na mnyororo mkubwa mkononi mwake, akamshika yule joka, yule joka wa zamani ambaye ni Ibilisi na Sheteni, akamfunga miaka elfu. Akamtupa katika kuzimu, akamfunga, akamtia mhuri juu yake, asipate kuwadanganya mataifa tena, hata ile

miaka elfu itimie, na baada ya hayo yapasa afunguliwe muda mchache.

Isa.2:4 *Naye atafanya hukumu katika mataifa mengi, atawakemea watu wa kabilia nyingi, nao watafua panga zao ziwe majembe na mikuki yao iwe miundu, taifa halitainua upanga juu ya taifa jingine wala hawatajifunza vita tena kamwe.*

Juma hili linaonekana hivi:

Siku ya kwanza:	Kutoka Adamu hadi Nuhu ni kama miaka 1000.
Siku ya pili:	Kutoka Nuhu hadi Ibrahimu ilikuwa kama miaka 1000.
Siku ya tatu:	Kutoka Ibrahimu hadi Musa yapata miaka 1000.
Siku ya nnme:	Kutoka Musa hadi Yesu ni kama miaka 1000.
Siku ya tano na	
Siku ya sita:	Kutoka Yesu hadi nyakati zetu ni kama 2000.
Siku ya saba:	Amani duniani kwa miaka 1000.

2. Pet.3:8. *Lakini wapenzi, msilasahau neno hili kwamba kwa Bwana siku moja ni kama miaka elfu, na miaka elfu ni kama siku moja.*

Zab.90:4 *Maana miaka elfu machoni pako ni kama siku ya jana ikisha kupita, na kama kesha la usiku.*

Hakuna hata mmoja anayeweza kusema kwa uhakika wakati Mungu atakapofunga "juma lake la kazi" na miaka elfu itaanza. Hii imefichwa kwetu. Tunaweza tu kuona kuwa siku hizo zimekaribia, nabii zote kuhusu "mwisho"

Zimekuwa zikitimizwa nyakati zetu.

Bwana amekuwa akitumia muda huu mrefu wa siku za kazi kuwaongoza watu kurudi kwake kwa imani na kutii Neno lake, kazi hii itakoma baada ya kitambo kidogo na Baba yetu wa mbinguni na Muumba wetu atajipatia mabaki ya wale walioshi katika Neno lake, nyumbani mwake. Ushirika na Mungu hautavunjika tena kamwe.

Ufu.21:1-2 Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya, kwa maana mbingu za kwanza na nchi za kwanza zimekwisha kupita, wala hapana bahari tena. Nami nikaona mji ule mtakatifu Yerusalemu mpya ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu. Umewekwa tayari kama bibi arusi aliyekwisha kupambwa kwa Mumewe.

Siku za kazi za Mungu.

Tuangalie nyakati hizi maalum kwa ufupi, hivyo tunaweza kuelewa vyema kwa nini Mungu aliichagua Israeli na kutimiza mapenzi yake kuititia katika nchi na taifa hili dogo.

Siku ya Kwanza, kutoka Adamu hadi Nuhu.

Miaka 1000 ya kwanza baada ya anguko, wanadamu waliruhusiwa kuishi kwa kufuata dhamiri zao. Muumba wetu alitupatia wote dhamiri hiyo ndogo, mshtuko, hisia ya ndani, ni kama kengele ambayo hugonga kila wakati tunapokwenda kinyume na mapenzi ya Mungu. Mwanadamu aliweza kuchagua kuongozwa na sauti ya Mungu au sauti ya Shetani. Mungu angeweza kutuumba kama "roboti" ambazo zingefanya kila kitu alichosema Mungu bila swali. Bali Mungu aliwataka watu kwa hiari yao wafanye mapenzi yake. Baada ya Adamu kulikuwa na muda mrefu, wakati kiburi, wivu na uuaji ulitawala

mawazo na matendo. Mwanadamu alipaswa kuishi katika ushirika na Mungu kwa amani na umoja. Badala yake uhusiano wetu na Mungu ulivunjika kwa ajili ya dhambi na uchafu. Dhambi ilikuwa ni Bwana kwa sababu Mwanadamu alianguka na alitafuta mapenzi yake badala ya yale ya Mungu. Shetani aliyeanguka kutoka mbinguni kwa sababu ya kiburi, alimchochea mtu kuwa mkaidi na si mtii kwa Mungu. Hivyo Mungu akasimama na kuuseta uovu. Bwana alijuta wakati huo moja kumuumba mwanadamu. Kwa sababu mtu alizipenda dhambi na nafsi yake zaidi kuliko neno la Mungu.

Mwa. 6:5. *Bwana akaona ya kuwa maovu ya mwanadamu ni makubwa duniani na kwamba kila kusudi analowaza moyoni mwake ni baya tu siku zote.*

Mungu akaleta gharika ili kuihukumu dhambi juu ya dunia, kulikuwa na mtu mmoja mwenye haki, Nuhu, ambaye Mungu alimhifadhi kwa njia yake Nuhu na familia yake, wakati mpya ukaanza, wakati Mungu kwa mara nyingine alianza kurudisha uhusiano wake na mwanadamu kwa amani na furaha.

Siku ya pili: kutoka Nuhu hadi Abrahimu.

Baada ya kupita miaka 1000, Mungu alimwambia Nuhu na alimwahidi yeye na vizazi vyake kwamba hakutakuwa na gharika tena. Kama mwanadamu angeishi sawa na Neno la Mungu, baraka za Mungu zingekuwa juu yake, lakini muda mchache baada ya Nuhu na familia yake kuiacha safina, dhambi iliongezeka nguvu, Hamu mwana wa Nuhu alifanya dhambi (Mwanzo.9) na alileta laana kwa wazao wake.

Nuhu na wanawe, Shemu, Hamu na Yafethi waliiacha Safina. Nuhu alipanda mizabibu na akanywa divai, wakati alipokuwa amelewa, alilala uchi ndani ya hema yake.

Wakati Hamu alipouona uchi wa baba yake, akatoka nje na kuwaambia ndugu zake badala ya kumfunika uchi baba yake. Jambo hili lilimkasirisha baba yake wakati alipopata fahamu na akalilaani kabilia la Hamu.

Mwa.9:25. *Akasema, na alaaniwe Kanaani, atakuwa mtumwa kabisa kwa ndugu zake.*

Ndugu wengine wawili, Shemu na Yafethi walimfunika baba yao na Nuhu aliwaambia.

Mwa.9.26-27 *Akasema, na atukuzwe Bwana Mungu wa Shemu, na Kaanani awe mtumwa wake. Mungu akamnafisishe Yafethi, na akae katika hema za Shemu, Na Kaanani awe mtumwa wake.*

Wakati tunasoma wana watatu wa Nuhu, tunaona katika Mwanzo 11 kwamba kabilia la Shemu lilichaguliwa na Mungu. Kutoka katika kabilia la Shemu, Ibrahimu alizaliwa, Mungu aliona kwamba Ibrahimu alikuwa mkamilifu katika moyo wake. Hivyo kupitia kwake Mungu angetengeneza na kuumba watu wote wapya ambao wangelikuwa tayari kuishi kwa imani katika Neno la Mungu, zaidi sana tutasikia juu ya hili. Lakini kwanza tutaona mpangilio wa Mungu na "siku za kazi" kwa vizazi vingine.

Siku ya tatu kutoka Ibrahimu hadi Musa.

Kwa kupitia Ibrahimu watu walizaliwa, Mungu alitumia majaribu mengi na mateso mengi kutimiza mpango wake kwa mwanadamu, na hivyo kungekuwa na njia kwetu ya kuokoka. Wazao wa Ibrahimu walikuwa ndio mwanzo wa watu mwenye Imani.

Jina Israeli.

Jina hili pia lilikuja kupitia Ibrahimu na vizazi vyake. Ibrahimu alikuwa na mtoto Isaka ambaye Mungu alimwahidia, Isaka na Rabeka, walikuwa na watoto wawili, Yakobo na Esau.

Kwa kweli Esau alikuwa mzaliwa wa kwanza na alitakiwa kurithi baraka, lakini kwa kuwa aliuza haki yake ya uzaliwa wa kwanza kwa chakula, mdogo wake Yakobo alirithi.

Esau alimkasirikia sana Yakobo alipongudua kuwa amerithi mbaraka na akataka kumuua ndugu yake. Ndipo Yakobo alikimbilia kwa mjomba wake Labani. Yakobo alimuoa Raheli na kwa mwito wa Mungu alirudi katika nchi yake. Ingawa alimwogopa sana kaka yake Esau, alijinyenyekeza mwenyewe na alimwombwa Mungu msaada.

Katika Mwanzo.32:24-32. Tunasoma jinsi alivyomdanganyifu na yuko peke yake na Mungu, na Mungu anashindana naye. Nyonga ya mguu wake ikateguka akaacha vita na Mungu. Ndipo Yakobo akaomba rehema za Mungu.

Mwa.32:26-29 Akasema niache, niende, maana kunapambazuka, akasema sikuachi usiponibariki. Akamwuliza jina lako ni nani? Akasema Yakobo. Akamwambia jina lako hutaitwa tena Yakobo ila Israeli. Maana umeshindana na Mungu, na watu, nawe umeshinda. Yakobo akamwuliza niambie tafadhali jina lako? Akasema kwanini waniuliza jina langu? Akambariki huko.

Unyenyekevu wa Yakobo mbele za Mungu uliletä baraka na ukombozi. Hii ndio kanuni ya Mungu. Ahadi zote zilitimizwa kwa Yakobo na vizazi vyake baada ya usiku ule wakati Yakobo amekuwa Israeli. Na hivyo wazao wake waliitwa Waisraeli.

Katika Kutoka 1, tunasoma kuwa Israeli(Yakobo)na wanawe walienda Misri pamoja na familia zao. Huko

walitendewa vibaya na walifanywa watumwa, ndipo Mungu akaanza wakati mpya ili kuwatoa Waisraeli utumwani katika nchi ya Misri, Musa alizaliwa kama mtu ambaye angewaongoza watu wa Israeli watoke Misri na kuingia katika nchi ya ahadi.

Siku ya nne kutoka Musa hadi Yesu.

Ili kuwasaidia Waisraeli Mungu aliwapa Neno lake, sheria kwa mkono wa Musa, Mungu alitumia sheria kuwalinda Waisraeli na kwa hiyo wangejilinda wenyewe kutoka katika dhambi na uhalifu. Tunasoma sehemu zilizobaki katika agano la kale jinsi sheria na manabii, Mungu alivyosema Neno lake kwa Waisraeli ili awaongoze kuingia katika nchi aliyomwapia Ibrahimu, Isaka na Yakobo. Ulikuwa ni mlolongo mrefu mpaka ambapo Mungu aliwaadhibu watu wa Israeli na kwa sababu ya dhambi na kutokutii kwao. Lakini alihifadhi ahadi zake kwa Israeli. Mungu aliamua kuwa, Mwishoni angefaulu kuwafanya watu watakatifu kutoka katika wana na mabinti wa Israeli.

Wafalme na Manabii wengi walisema kwamba Mungu aliichagua Israeli. Bali ilikuwa tu wakati walipomtii Mungu ndipo wangepokea baraka za Mungu, hata kama Mungu aliwapa sheria na Neno lake takatifu kwa kupitia manabii, Waisraeli wengi wakaenda kutenda dhambi na kuwatumikia miungu wengine.

Halafu Mungu aliwaahidia kwamba angewapelekea Mkombozi ambaye angewaokoa na kuwakomboa. Waisraeli waliamini na wanaendelea kuamini kwamba Mkombozi ni mkuu, na ni mtu tu, ambaye atakuja na kuwasaidia Waisraeli watoke katika magumu yao. Bado hawaamini

kuwa Mkombozi ni Yesu. Mabaki tu ya Waisraeli wamemtambua Yesu, lakini siku moja wote watamwona Yesu na kumsifu.

Ufu.1:7. Tazama Yuaja na mawingu, na kilajicho

litamwona, na hao waliomchoma, na kabile zote za dunia wataomboleza kwa ajili yake. Naam, Amina.

Zak.12:10-11. *Nami nitawamwangia watu wa nyumba ya Daudi, na wenyeji wa Yerusalem, roho ya neema na kuomba. Na watamtazama yeye ambaye walimchoma, nao watamwombolezea kama vile mtu omwombolezeavyo mwanawe wa pekee, nao wataona uchungu kwa ajili yake, kama vile mtu aonavyo uchungu kwa ajili ya mzaliwa wake wa kwanza.*

Dan. 7:13-14. *Nikaona katika njozi ya usiku na tazama mmoja aliye mfano wa mwanadamu akaja pamoja na mawimbi ya mbingu akamkaribia huyo mzee wa siku, wakamleta karibu naye. Naye akapewa mamlaka na utukufu na ufalme, ili watu wa kabile zote, na mataifa yote, na lugha zote, wamtumikie, mamlaka yake ni ya milele ambayo haitapita kamwe, na ufalme wake ni ufalme usioweza kuangamizwa.*

Yohana anasema katika,

Yoh.1:17. *Kwa kuwa torati ilitolewa kwa mkono wa Musa, neema na kweli zilikuja kwa mkono wa Yesu Kristo .*

ORODHA YA VIZAZI KUTOKA ADAMU HADI YAKOBO

Adamu - Mwanzo 5:1-2

Henoko - Mwanzo 5:22

Lameki - Mwanzo 5:28-29

Nuhu - Mwanzo 5:29

Wana wa Nuhu. Shemu, Hamu na Yafethi

Mwanzo 9:26 Mungu alidhihirishwa na Shemu,
abarikiwe Bwana na Mungu wa Shemu

Wana wa Shemu Mwa.11.10-26	Wana wa Hamu Mwa.10:6	Wana wa Yafethi Mwa.10:2
Arfaksadi Sela Eberi Pelegi Reu Serugi Nahori Tera Abramu Isaka Yakobo	Kushi Misri Putu Kaanani	Gomeri Magogo Madai Yavani Tubali Mesheki Tirasi

Wana wa Shemu ni pamoja na:-

Elamu, Ashuru, Ludi na Aramu.

Mwa.10:22

SURA YA 5.

SIKU ZA NEEMA NA SIKU TAKATIFU

Siku ya tano na siku ya sita.

Mungu alinena Neno lake kwa Adamu na Hawa, alisema kwa Israeli kwa njia ya Musa na manabii, watu wa Israeli walikuwa wakaidi na ni wachache tu waliotii maneno ya Mungu. Katika siku mbili za mwisho za Mungu za utendaji kazi anasema kupitia kwa mwanawe, yaani "Neno" ambaye alifanyika mwili na damu na aliishi pamoja nasi. Alizaliwa na bikira Mariamu, aliishi pamoja nasi, alisulubishwa, akazikwa, akafufuka kutoka kwa wafu na alikuwa mshindi dhidi ya dhambi na mauti. Siku moja Yesu atarudi tena juu ya mlima wa Mizeituni.

Isa.9:6 *Maana kwa ajili yetu amezaliwa,tumepewa mtoto mwanaume, na uweza wa kifalme utakuwa mabegani mwake.*

Isa.11:1-3. *Basi litatoka chipukizi katika shina la Yeso na tawi litatoka katika mizizi yake litazaa matunda. Na Roho ya Bwana atakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu, roho ya ushauri na uweza, roho ya maarifa na kumcha Bwana.*

Mt.1:18 *Kuzaliwa kwake Yesu kulikuwa hivi. Mariamu mama yake alipokuwa ameposwa na Yusufu, kabla hawajakaribiana, alionekana anamimba kwa uwezo wa Roho Matakatifu.*

Isa.53:1-6. Ni nani aliyesadiki habari tulizoleta? na mkono wa Bwana amefunuliwa nani? Maana alikuwa mbele zake kama mche mwororo, na kama mzizi katika nchi kavu; Yeye hana umbo wala uzuri; Na tumwonapo hana uzuri hata tumtamani. Alidharauliwa na kukataliwa na watu; mtu wa huzuni nyingi, ajuaye sikitiko; Na kama mtu ambaye watu humficha nyuso zao, Alidharauliwa wala hatukumhesabu kuwa kitu. Hakika amechukua masikitiko yetu, amejitwika huzuni zetu, lakini tulimdhania kuwa amepigwa, na Mungu na kuteswa. Bali alijeruhija kwa makosa yetu, alichubuliwa kwa maovu yetu, adhabu ya amani yetu ilikuwa juu yake, na kwa kupigwa kwake sisi tumepona. Sisi sote kama kondoo tumeptea, kila mmoja wetu amegeukia njia yake mwenyewe, na Bwana ameweka juu yake maovu yetu sisi sote.

Dan.7:9. Nikatazama hata viti vya enzi vikawekwa, Na mmoja aliye Mzee wa siku ameketi, mavazi yake yalikuwa meupe kama theluji, na nywele za kichwa chake kama sufi safi, kitu chake cha enzi kilikuwa miali ya moto, na gurudumu zake moto uwakao.

Dan.7:13-14 Nikaona katika njozi za usiku, na tazama, mmoja aliye mfano wa wanadamu akaja pamoja na mawingu ya mbinguni akamkaribia huyo Mzee wa siku, akamleta karibu naye. Naye akapewa mamlaka, na utukufu na ufalme ili watu wa kabilia zote na taifa zote, na lugha zote wamtumikie, mamlaka yake ni mamlaka ya milele, ambayo haitapita kamwe na ufalme wake ni ufalme usio weza kuangamizwa.

Mungu katika neema yake, amewapa wanadamu nafasi ya

mwisho kulisikia Neno lake na kulitii. Katika waraka kwa Waembrania 1:1-3. Kuna ujumbe mkuu unaogonga kwetu juu ya mpango wa Mungu kwa ajili ya ukombozi wetu. Mungu hutamani kutuongoza katika ushirika pamoja naye kama ule ushirika wa mwanzo baina yake na Adamu na Hawa. Mapenzi ya Mungu kwa njia ya imani yetu na kwa hiari huwaongoza Israeli na watu wa mataifa katika uwepo wake kama wakimwomba Yeye

Ebr.1:1-3. Mungu ambaye alisema tangu zamani na mababu zetu katika manabii kwa sehemu nyingi na kwa njia nyingi. Mwisho wa siku hizi amesema na sisi katika mwana, Aliyemweka kuwa mrithi wa yote, tena kwa yeye aliyeufanya ulimwengu. Yeye kwa kuwa ni mng'ao wa utukufu wake na chapa ya nafsi yake, akivichukua vyote kwa amri ya uweza wake, akishakufanya utakaso wa dhambi, aliketi mkono wa kuume wa ukuu huko juu.

"Kati nyakati hizi za mwisho (siku za mwisho)" fungu hili la maneno machache hutumiwa, hili linawakilisha wakati uliopo. Mungu yupo karibu kukamilisha kazi yake kwa kurudisha uhusiano kati yake mwenyewe na mwanadamu.

Nini kinatoka kwa Israeli siku hizi.

Kwa kuipitia Biblia nzima tunaona kuwa Mungu aliwaadhibu Israeli vikali sana kwa kutokutii kwao na kwa ukaidi wao. Lakini Biblia husema tena Mungu huwasamehe tena na kuwabariki wakati wanapomrudia Yeye. Nyakati za mwisho Mungu atawakusanya tena Waisraeli ili aweze kutimiza ahadi zote alizotoa kwa Ibrahimu, Isaka na Yakobo. Hizi zilianza tangu manabii wote wakubwa kwa wadogo wa agano la kale. Nyakati zetu, Mungu anawakusanya Israeli. Huu ni miujiza mkubwa

unaothibitisha kwetu kwamba neno lake Mungu ni kweli. Anawakusanya Israeli kutoka Mashariki, Magharibi, Kusini na Kaskazini. Watu wengine ambao kwa kipindi walihamia nchi nyininge na kuchanganyika na jamii za watu wa nchi hizo na baadaye walikuwa kama watu wa nchi hizo. Isipokuwa Wayahudi kwa kuwa ni wateule wa Mungu amehifadhi utambulisho wao wakati wanaishi katika mataifa yasiyomjua Mungu . Sasa baadhi yao wamerudi kwa hiari katika nchi yao, mwishoni wengi watataka kushurutisha kurudi nyumbani kwao. Mungu ameshaamua lazima itakuwa hivyo. Mungu amewapa nchi tena na kuwakusanya pamoja watu wake zaidi ya nchi mia moja(100)toofauti. Kazi hii itaendelea nyakati zetu. Mungu hataacha mpaka ametimiza Nia yake takatifu.

Anataka kuwakomboa Israeli lakini bado hawaoni njia ya ukombozi, hata hivyo kuna mabaki ya Wayahudi waamini kote katika Israeli na mionganini mwa mataifa. Haya mabaki wamemwamini Mungu na wanamtumaini Mungu kama mwokozi na Bwana wao. HALELUYA! Imeandikwa katika maandiko kwamba Mungu ameruhusu kwa muda kueneza Neno hivyo kwamba mataifa yasiyomjua Mungu yaweza kuwa na fursa ya kukombolewa kwa kuliamini Neno la Mungu yaani "Yesu Kristo", Ambayo ni Neema, Neema, Neema kwa mataifa yote!

Wakati Injili itakuwa imekwisha kuhubiriwa kwa mataifa yote, ndipo mwisho utakuja, Yesu amesema katika Mathayo 24:14, wakati hesabu ya mataifa itakapokuwa imekamilika, wakati watu wote wamepata nafasi ya ukombozi kwa njia ya imani, na neema halisi, ndipo mwisho utakuwa umewadia.

Mt.24:14. *Tena habari njema ya ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote, kuwa ushuhuda kwa mataifa yote, hapo ndipo ule mwisho utakapokuja.*

Mbeleni tutaona jinsi siku za mwisho zitakavyokuwa kwa Israeli na mataifa mengine.

Siku ya Saba: Siku ya mwisho ya juma la Mungu.

Hakuna hata mmoja anayejua kwa hakika wakati hasa neema ya Mungu itakapokoma. Tunajua tu kuwa wakati umekaribia wa Yesu kuja mara ya pili "Siku za mwisho" Kama tulivyoona hapo juu. Nikaribu miaka 2000 sasa tangu Yesu alipozaliwa. Unabii wote wa Biblia unatuonyesha kuwa hivi sasa tunaishi sehemu ya mwisho ya siku za mwisho.

Wengi walijaribu kuweka majira na hata tarehe za kuja Yesu mara ya pili na mwanzo wa miaka elfu ya kutawala kwake. Lakini ni Mungu tu anayejua siku na saa. Tunajua kuwa wakati utawala wa miaka elfu kuanza, mwovu Shetani atafunguliwa kwa miaka elfu na kutakuwa na majaribu mengi yatakayotokea. Wakati tunatazama dunia yetu siku hizi tunajua kuwa Sheteni hajafungwa bado. Anafanya bidii mara mbili kwani anajua kuwa wakati wake ni mfupi. Tusijipotoshe au tusiruhusu wengine kutupotosho. Ufunuo.20 husema wazi juu ya miaka elfu ya utawala, Ibilisi atafungwa ,

Ufu.20:6 Huo ndio ufunuo wa kwanza, Heri na mtakatifu, ni yeye aliye na sehemu katika ufunuo wa kwanza juu ya huo wa pili hauna nguvu, bali watakuwa Makuhani wa Mungu na Wakristo nao watatawala pamoja naye hio miaka elfu.

Watu 144,000. Siku hizi wengi wanakisnia kisia juu ya hawa 144,000 ambao wameandikwa katika Ufunuo sura ya saba. Baadhi ya waalimu hukosea wasemapo hawa ni wateule wachache tu, ndio hao tu walio na thamani, nao watatawala pamoja na Mungu na wengine wote watabaki duniani. Hizi ni baadhi ya tafasiri nyingi juu ya hawa 144,000 ni akina nani!

Ufu.7:4. *Ni kasikia hesabu yao walio tiwa mhuri katika kila kabile ya Waisraeli, watu mia moja arobaini na nne elfu.*

Watahifadhiwa kutoka katika hukumu ambayo itashuka duniani wakati Breki za hasira ya Mungu zitakapolegea. Mungu bado anawajali Israeli, hakuna hata kabile moja litakalo zimishwa. Kuna wachache kuto kabile kumi na mbili za Israeli ambao hawatajichafua wenyewe kwa dhambi. Watamfuata Mwana-Kondoo, Yesu, kokote aendako, wao kwa mujibu wa Ufunuo 14:4. Walikuwa wamekombolewa kati ya wanadamu kama mazao ya kwanza kwa Mungu na kwa Mwana-Kondoo. Ndipo, baadaye watu wote wa Israeli watamrudia Mungu na Mwana-Kondoo. Bali Mungu huwatia mhuri hawa 144,000, wakiwa kama uzao halisi wa kwanza, sura hiyo huonyesha :-

Ufu.14:1-3. *Kisha nikaona, na tazama huyo Mwana- Kondoo, Amesimama juu ya mlima wa Sayuni, na watu mia na arobaini na nne elfu pamoja naye, wenyewe jina lake na jina la baba yake limeandikwa katika vipaji vya nyuso zao. Nami ni kasikia kutoka mbinguni, kama sauti ya maji mengi, na kama sauti ya radi kuu. Na hio sauti niliyoisikia ilikuwa kama sauti ya wapiga vinubi, wakivipiga vinubi vyao na kuimba wimbo mpya mbele kile kitie cha enzi na mbele ya wale wenyewe uhai wanne na wale wazee wanne hapana mtu aliyeweza kujifunza wimbo ule, ila wale mia na arobaini na nne elfu walio nunuliwa katika nchi.*

Mungu anaipenda Israeli, Ameamua kuwabariki wa Israeli, amewachagua watu wachache mionganini mwa Waisraeli ambao watatakaswa zaidi ndani yake.

Ufunuo sura ya 7 pia inasema kwamba pamoja na hao 144,000 kutakuwa na umati mkubwa ambao hakuna mtu

anayeweza kuhesabu kutoka jamii za watu wote duniani ambao watamsifu Mungu, na Mwana-Kondoo milele na milele.

Ufu.7:9. *Baada ya hayo nikaona, na tazama mkutano mkubwa sana ambao hapana mitu awezaye kuuhesabu, watu wa kila taifa na kabilia na jamaa na lugha, wamesimama mbele ya kile kiti cha enzi, na mbele za Mwana-Kondoo, wamevikwa mavazi meupe wana matawi ya mitende mikononi mwao wakilia kwa sauti kuu wakisema, wokovu una Mungu wetu aketiye katika kiti cha enzi na Mwana- Kondoo.*

SURA YA 6.

CHANZO CHA VITA VYA MASHARIKI YA KATI

Leo macho ya ulimwengu mzima yameelekezwa Mashariki ya kati, kimataifa vyombo vya habari kimsingi vinaarifu matukio kuhusu mzozo baina ya Waarabu na Wayahudi kila siku. Hebu tupime chanzo cha heka heka ndani na maeneo yote yanayoizunguka Israeli. Ili kuelewa chanzo chake lazima turejee nyuma kwa Ibrahimu na Sara. Mungu aliwaita hawa wawili watoke katika nchi yao, watu wao, na kabile lao, kusafiri na kwenda katika nchi ambayo Mungu mwenyewe angeliwaonyesha.

Mwa.12:1-3. *Bwana akamwambia Abramu. Toka wewe katika nchi yako, na jamaa yako, na nyumba yako, uende mpaka nchi nitakayo kuonyesha, Nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa na kukubariki, na kulikuza jina lako nawe uwe baraka, Nami nitawabariki wakubarikio naye akulaaniye nitamlaani na katikawewe jamaa zote za dunia zitabarikiwa.*

Nchi ambayo Ibrahimu aliicha ilikuwa Babeli au Iraq siku hizi. Abramu alitoka katika nchi na kabile ambalo walikuwa ni wapagani wakiabudu mizimwi. Lakini Abramu alisikia sauti ya Mungu na alifanya Neno lake Mungu. Mungu akamwahidi Abramu lazima atakuwa mtu mkubwa. Mungu alitaka Abramu na Sarai kuishi maisha ya kumsikia na kuliadini Neno lake. Lakini walichukua mambo mikononi mwao. Walishindwa kusubiri mpaka ahadi ya

Mungu imetimizwa kwao. Ndipo matatizo yalizuka ambayo yapo mpaka leo. Mungu alitaka kumtoa Isaka kwa Abramu na Sarai, kwa kadiri muda ulivyopita na Sarai alikuwa hajampata Isaka, wakaendelea kumtafuta mwana, Ishmael. Baadaye walipompata! Mwana wa ahadi! Isaka. Ndipo matatizo yakaanza.

Ulimwengu mzima umeadhirika kutokana na mzozo kati ya Isaka na Ishmael na utaendelea ugomvi mkuu kati ya wazao wa hawa ndugu wawili, mpaka mwisho Mungu mwishowe ataingilia. Ni muhimu sana kwetu kuwa macho na kile ambacho Biblia inasema juu ya jambo hili lote na hivyo hatuwezi kupidisha hukumu isiyo ya haki kwa upande wowote katika mzozo huu.

Mungu alimwahidi Abramu kwamba angekuwa mtu mkuu, na wakati Mungu alimwonyesha eneo kubwa la nchi ambalo ataenda kumpa, Mungu alisema;

Mwa.12:7. *Bwana akamtokea Abramu akasema uzao wako nitawapa nchi hii. Naye huko akamjengea madhabahu Bwana aliyemtokea.*

Mungu arudia ahadi zake juu ya nchi na vizazi.

Mwa.13:14. *Bwana akamwambia Abramu, alipokisha kutengana na Lutu, inua sasa macho yako, ukatazame kutoka hapo ulipo, upande wa Kaskazini, na wa Kusini na wa Mashariki na Magharibi. Nchi yote uionayo nitakupa wewe na vizazi vyako hata milele.*

Abramu na Sarai walikuwa wazee sana kwa desturi ya kibinadamu ilikuwa ni kitu kisichowezekana kwao kupata mtoto. Waliymini kwamba kwa Mungu hakuna lisilowezekana. Sura ya 15 Abramu alimlalamikia Mungu. Abramu alimwuliza Mungu, nani atakuwa mrithi wangu?

Mwa.15:3-6. *Abramu akasema, tazama hukunipa*

uzao na mtu aliyezaliwa nyumbani mwangu ndiye mrithi wangu. Nalo Neno la Bwana likamjia likinena. Huyo hatakurithi, bali atakayetoka katika viuno vyako ndiye atakayekurithi, akamleta nje, akasema, tazama sasa mbinguni ukasihesabu nyota kama ukiweza kuzihesabu. Akaniambia ndivyo utakavyokuwa uzao wako. Akamwamini Bwana naye akamwehesabia Bwana kuwa jambo hili kuwa haki.

Kwa Sarai ilikuwa ni vigumu mno kuamini. Katika sura 16 tunasoma kwamba Sarai hakumwamini Abramu na uzao wake ambao ungezaliwa na yeye Sarai.

Mwa.16:2. *Akamwambia Abramu sasa Bwana amenifunga tumbo nisizae, umwingilie mjakazi wangu, labda nitapata uzao kwa yeye. Abramu akasikiliza sauti ya Sarai.*

Hajiri mtumishi akapata mimba toka kwa Abramu, mtoto aliyemzaa aliiitwa Ishmael. Hapa ndipo ugovi ukaanza kwa kweli. Wakati watu wanajaribu kufanya kazi nje ya Mungu kwa kutumia mapenzi yao huzua matatizo. Haya ni matatizo ya Abramu na Sarai ambayo yamesumbua watu wa Mashariki ya kati hadi leo.

Wakati Hajiri alipokuwa mjamzito Sarai alimwonea vivu Hajiri, na akaanza kumtesa.

Sarai aliamini kuwa angeweza kumchukua mtoto wa Hajiri na kuwa wake, lakini wakati Hajiri alipoona kuwa Sarai anamtazamia mtoto Hajiri akawa na majivuno na hakumjali Sarai.

Mwa.16:5-6. *Sarai akamwambia Abramu, ubaya ulionipata na uwe juu yako, nimekupa mjakazi wangu kifuani mwako, naye alipoona amepata mimba, mimi nimekuwa duni machoni pake. Bwana na ahukumu kati ya mimi na wewe. Na*

Abramu akamwambia Sarai. Tazama mjakazi wako yu mkononi mwako mtendee lililo jema machoni pako, Sarai akamtesa, naye akakimbia mbele zake.

Sarai alimfukuza Hajiri atoke nyumbani mwake kwa hasira kali na wivu.

Ahadi kwa Hajiri kwa ajili ya Ishmaeli

Hajiri alikaribia kufa jangwani. Lakini huko katika jangwa, Mungu alimwona Hajiri na akamwonyesha rehema. Mungu akamtuma malaika pamoja na ujumbe kwa Hajiri uliosema kuwa Mungu ameona kilio chako na mwanawe na alikuwa na huruma kwao.

Mwa.16:10-13. Malaika wa Bwana akamwambia, Hakika nitauzidisha uzao wako, wala hautahesabiwa kwa jinsi utakavyokuwa mwingi, Malaika wa Bwana akamwambia, Tazama! wewe unamimba utazaa mwana wa kiume, nawe utamwita jina lake Ishmael, maana Bwana amesikia kilio cha mateso yako. Naye atakuwa kama punda-mwitu kati ya watu. Mkono wake utakuwa juu yake, naye atakaa mbele yao ndugu zake wote. Akaliita jina la Bwana aliyesema naye, wewe U-Mungu uonaye, kwani alisema, Hata hapa nimemwona yeye anionaye.

Hajiri akashika mara moja toka kwa Mungu yale aliyoyasikia kwamba mwanae angekuwa baba, mtu mkuu. Lakini yalikuwa ni mapenzi ya Mungu kwamba Hajiri alitakiwa kurudi kwa Sarai na Abram na kuvumilia mateso ambayo yalikuwa ni madhara ya kurudi.

Mwa.16:7-9. Malaika wa Bwana akamwona kwenye chemichemi ya maji katika jangwa,

chemichemi iliyoko katika njia ya kwenda Shuri. Akamwambia Hajiri, wewe mjakazi wa Sarai unatoka wapi, nawe unakwenda wapi? Akanena, nakimbia mimi kutoka mbele ya bibi yangu Sarai. Malika wa Bwana akamwambia, rudi kwa bibi yako, ukanyenyeknee chini ya mikono yake.

Ni kama vile inashangaza kuona kuwa malaika alisema hivi, lakini Mungu alikuwa na sababu za kurudi kwa Hajiri. Ahadi zote alizopokea juu ya mwanae zilitégemea kurudi kwake kama malaika alivyomwamuru. Kanuni ya Mungu ni kwamba wote wanao mtii kwa imani, watajizoeza kuona kuwa ahadi za Mungu zinatimizwa katika maisha yao.

Hajiri akarudi kwa Sarai na Abramu ndipo Ishmael akazaliwa. Ibrahimu akampa mtoto jina la Ishmaeli kwa kutii amri ya Mungu.

Mungu akawaangalia hajiri na Ishmaeli ingawa Ishmael alizaliwa nje ya ndoa, na kuzaliwa na mjakazi Hajiri, Mungu aliahidi kuwa mbeleni atakuwa mtu mkubwa sana. Lakini Ishmaeli asingekuwa mrithi wa ahadi ambazo Abramu alipokea toka kwa Mungu. Mungu aliona mapema kwamba Ishmael na wazao wake, ambao leo tunawaita Waarabu, wangkuwa katika mzozo na watu wengine na pia wao kwa wao.

Abramu alikuwa na miaka 86 wakati alipozaliwa Ishmael. Abramu alitaka kubadilisha mipango ya Mungu kidogo na kwa hiyo ahadi alizopokea kutoka Mungu zingeweza kuhamia kwa Ishmael, bali Mungu asingeweza kufanya hivyo. Wala tusifikiri kwamba tunaweza kubadili mipango ya Mungu leo. Wazao wa Ishmael husema kwamba walipokea ahadi juu ya eneo kubwa la nchi kwa sababu ni wazao wa Ibrahimu. Ingawa hivyo, tunaona hizo ahadi za Mungu zilizofanywa kwa Isaka ambaye alizaliwa baadaye..

Mwa.17:18-21. Ibrahimu alimwambia Mungu(au Ishmaeli angeishi mbele yako. Mungu akasema

sivyo. Lakini Sarai mkeo atakuzalia mwana wa kiume, nawe utamwita jina lake Isaka, Nami nitafanya agano langu imara kwake kwa agano la milele kwa ajili ya uzao wake baada yake. Na kwa habari ya Ishmael nimekusikia nimembariki, nitamzidisha, nami nitamwongeza sana sana atazaa maseyidi kumi na wawili nami nitamfanya awe taifa kuu. Bali agano langu nitalifanya imara kwa Isaka, ambayo Sara atakuzalia majira kama haya mwaka ujao.

MPANGILIO WA AHADI ZA MUNGU KUTOKA ADAMU HAD YAKOBO (ISRAELI)

Adamu	Mwa.1:6 .
Nuhu	Mwa.5:29, 6:9, 7:13
Abramu	Mwa.12:1.
Mwa.12.1, 18:10, 22:2.	Kuitwaa ahadi na sadaka.
Mwa.15:5	Ahadi juu ya kujua taifa kubwa.
Mwa.17:1-7	Agano la Mungu pamoja na Abramu. Agano la tohara.
Mwa.17:19	Agono la Mungu pamoja na Isaka.
Mwa.18:10	Sara anapokea ahadi.
Mwa.21.1-3	Isaka anazaliwa.
Mwa.22:15-19	ti wa Ibrahamu Agano laenda kwa Isaka
Mw.28:10-22	Agano la Mungu linaendelea pamoja na Yakobo.
Kum.34:4	Musa aitazama nchi, bali haingii.
Yos.1:1-4	Ahadi inaendelea pamoja na Yoshua.
Ezek.47:13-23,48:1-29	Ahadi inaendelea pamoja na Ezekiel.

Ishmael na wanawe kumi na wawili.

Mwa.16:11-12, 21:8-21, 25:12-18, 1Nya.1:29.

1. Neboyathi	4. Mibsamu	7. Masa	10. Yeturi
2. Kederi	5. Mishina	8. Madadi	11. Nafishi
3. Abdeeli	6. Duma	9. Tema	12. Kedema

Zingatia:

Mwanzo.25:18. Wazao wa Ishmaeli walishi katika eneo kutoka Havila mpaka Shuri karibu na mpaka wa Misri, kama unaendelea Ashuri. Waliishi katika uhasimu juu ya ndugu zao wote.

SURA YA 7.

AHADI JUU YA ISAKA

Ilikuwa ni vigumu kwa Sarai na Abramu kujifunza kulitumaini neno la Mungu na ahadi zake.

Baada ya kuzaliwa Ishmaeli miaka kumi na tatu ilipita kabla Mungu hajajidhihirisha tena kwa Abramu, Mungu alirudia ahadi yake kwamba Abramu na Sarai wangepata mtoto wa kiume. Na kwa kuititia huyo mwana wangekuwa na uzao tele. Ili kuimarisha imani ya Abramu Mungu alimwambia Abramu:

Mwa.17:4-5. *Mimi, agano langu nimefanya nawe, nawe utakuwa baba wa mataifa mengi, wala jina lako hutaitwa tena, Abramu, lakini jina lako litakuwa Ibrahimu, kwani nimekuweka kuwa baba wa mataifa mengi.*

Mwa.17:15-16. *Mungu akamwambia Ibrahimu, Sarai mkeo, hutamwitajina lake Sarai, kwa kuwa jina lake litakuwa Sara. Nami nitambariki na tena nitakupa mwana kwake, naamu nitambariki naye atakuwa mama wa mataifa, na wafalme wa kabilia za watu watatoke kwake.*

Sasa Mungu anataka kuanzisha tena uhusiano na wanadamu ambao ulikuwepo kati yake na Adamu na Hawa katika bustani ya Edeni. Mungu alitaka kufanya hivi kwa kuititia imani ya Ibrahimu na Sara. Sasa alitaka kuonyesha kwa vitendo imani yao katika neno lake kwa kila mmoja wao kuitwa jina jipya. Hii ni imani iliyohitajika kwa sababu maana ya majina yote mawili hazijatimizwa bado katika

uhai wao.

Katika Mwanzo.21:15 tunasoma kwamba Mungu mwishowe akamtazama na kwamba Sara alikuwa mjamzito na alimzalia Ibrahimu mtoto katika uzee. Huo ulikuwa ni mwujiza mkubwa, katika Ukongwe wao walikuwa wamefikia kupata mtoto. Huo ulikuwa ni uthibitisho kwa ya kwamba hakuna lisilowezekana kwa Mungu. Ibrahimu na Sara wakamwita mtoto wao Isaka.

Wakati mtoto amekua na kuachishwa ziwa, Ibrahimu alifanya sikukuu. Wakati Sara alipomwona mwanae Isaka anacheza pamoja na Ishmael mwana wa Hajiri, akamwambia Ibrahimu:-

Mwa.21:10. *Kwa hiyo akamwambia Ibrahimu mfukuze mjakazi huyu na mwanawe, maana mwana wa mjakazi hatarithi na mwanangu Isaka.*

Ibrahimu alikasirishwa sana na maneno hayo, bali Mungu alisema kitu fulani kwa Ibrahimu ambacho ni lazima tukizigatie kwa uangalifu sana.

Mwa.21:12 *Mungu akamwambia Ibrahimu, Neno hili lisiwe baya machoni pako, kwa ajili ya huyo mwana na huyo mjakazi wako. Kiltaakuambiacho Sara, sikiliza sauti yake, kwa maana katika Isaka uzao wako utaitwa.*

Basi Mungu alitaka kuwabariki watoto wote na uzao wao. Lakini yalikuwa ni mapenzi ya Mungu kwamba nabii zilizofanywa kwa Ibrahimu lazima zimfuate Isaka. Hakuna mtu anayeweza kubadili ukweli huo. Ni lazima tuwe kinyume na Ibilisi ambaye hutumia matukio haya kuharibu amani ya ulimwengu wote.

Jambo hili tutalichunguza zaidi baadaye.

Mungu anajishughulisha kwa ajili Hajiri na Ishmaeli.

Hajiri na Ishmaeli walipofukuzwa kutoka katika nyumba ya Ibrahimu, Hajiri alipoteza njia yake jangwani na akawa mbali na maji ya kunywa. Hajiri aliamini kuwa mwanae angekufa kwa kiu wakati alipoanza kulia.

Mwa.21:17-21. *Mungu akasikia sauti ya kijana, malaika wa Bwana akamwita Hajiri kutoka mbinguni akamwambia, una nini Hajiri? Usiogope, maana Mungu amesikia sauti ya kijana huko alikoondoka ukamwinue kijana, ukamshike mkononi mwako, kwa kuwa nitamfanya kuwa taifa kubwa. Mungu akamfumbua macho, naye akaona kisima cha maji, akaenda akakijaza kiriba maji, akamnywesha kijana. Mungu akawa pamoja na kijana huyu, naye akakua, akakaa katika jangwa la Parani, mama yake akamtwalia mke katika nchi ya Misri.*

Leo Waarabu ni uzao wa Ishmaeli, wamefanyika mataifa makubwa, yanayozunguka nchi ndogo ya Israeli, wanamoishi Wayahudi.

Kwa kuititia taifa hili dogo Mungu atalitukuza jina lake na kujionyesha kwamba yeze ni Bwana wa majeshi. Israeli lilikuwa taifa kubwa sana na ardhi zaidi, nguvu zao na ushidi wao katika vita uliweza kudhaniwa kuwa ujuzi na nguvu zao. Lakini kwa vile walivyokuwa wachache na hawana nchi yenye nguvu sana. Mungu anaonyesha kuwa ni yeze ambaye anawapigania watu wake na anazitimiza ahadi zote alizompa Ibrahimu, Isaka na Yakobo.

Mipaka ambayo Mungu aliweka kwa ajili ya Israeli itaaniszisha tena siku moja. Biblia inasema ya kwamba watu wa Israeli watakusanywa pamoja kutoka pande zote za dunia na watakuwa taifa kubwa likitawala pamoja na Kristo na watakatifu wote.

Eze.36.24. *Maana nitawatwaa kati ya mataifa, nami nitawakusanya na kuwatoa katika nchi zote, na kuwarudisha katika nchi yenu wenyewe.*

Zek.14:3-4. *Hapo ndipo Bwana atakapotokea naye atapigana na mataifa hayo, kama vile alipopigana zamani siku za vita na siku hiyo miguu yake itasimama juu ya mlima wa mizeituni, unaelekeea Yerusalem upande wa Mashariki, nao mlima wa mizeituni utapasuka katikati yake, upande wa Mashariki na upande wa Magharibi, litakalokuwako huko bonde kubwa sana, na nusu ya mlima ule utaondoka kwenda upande wa Kaskazini, na nusu yake itaondoka kwenda upande wa Kusini.*

Waisraeli watakapoona kuwa Yesu Kristo ni Masihi wao watabadilika kwa siku moja na watazitangaza kazi kubwa za Mungu kwa ulimwengu mzima, kwani watakuwa ni taifa hai takatifu kwa Mungu na wanadamu, na ahadi zote za Mungu kutoka Agano lote la kale zitatimizwa kuititia wao.

Zek.12:10. *Nami nitawa mwagia watu wa nyumba ya Daudi na wenyeji wa Yerusalem, roho ya neema na kuomba; nao watamtama yeye ambaye walimchoma; nao watamwobolezea, kama vile mtu amwobolezeavyo mwanawe wa pekee; nao wataona uchungu kwa ajili yake, kama vile mtu aonavyo uchungu kwa ajili ya mzaliwa wake wa kwanza.*

Leo mataifa ya Kiarabu yanatawala na yanaushawishi ulimwengu mzima. Uzao wa Ishmaeli unadai haki kwa ahadi zote ambazo Mungu alimpa Isaka na uzao wake. Dini yao inadai kuwaangamiza Waisraeli.

Vita ambayo ilianza wakati wa Isaka na Ishmaeli walipokuwa wangali vijana wadogo imekuwa na nguvu na

upeo kiasi kuwa ulimwengu wote umegawanyika kwa sababu hii. Hii haitakomeshwa mpaka Yesu Kristo amerudi na kutuliza mataifa yanayoipinga Israeli. Kama vile Mungu alivyochukua mpango wake pamoja na Sara hivyo Sara akamzaa mwana kwa kadri ya mapenzi Yake, ndivyo Mungu atakavyosawazisha mazingira na kukiweka kila kitu sehemu yake wakati majira yake Mungu yamekamilika. Kama vile Mungu alivyomtunza Hajiri na Ishmaeli walipokuwa karibu kufajangwani, ndivyo Mungu atakavyo onyesha wema wake kwa mataifa ya Kiarabu wakati utakapowadia.

Leo mataifa yenye nguvu sana yanajaribu kutengeneza amani na taratibu katika Mashariki ya kati. Umoja wa mataifa umekuwa na makongamano mengi kwa mzozo huu, bali yuko mmoja tu anayeweza kuongoza na kutawala na hivyo kutakuwa na amani. Huyu si mwingine ila ni Mfalme wa Wafalme na Bwana wa Mbwana Yesu Kristo.

Sadaka ya Ibrahimu.

Wakati Isaka alipozaliwa, Mungu alimjaribu Ibrahimu kwa kumtaka amtoe Isaka kuwa sadaka ya kuteketezwa juu ya madhabahu ya Yake. Ibrahimu alionyesha kwamba imani yake katika Mungu imekua sana, hivyo alimweka Isaka juu ya madhabahu ya Mungu. Alikaribia kabisa kumwua mwanae, lakini moyoni mwake alijua kuwa Mungu angemlinda Isaka. Ibrahimu alikuwa na Imani yenye nguvu sana, kwamba kijana mdogo angelikuwa taifa kubwa kupitia katika yale ambayo Mungu alidhihirisha nguvu zake na utukufu wake. Kitambo hicho kidogo, Mungu aliona kuwa mtu ameliamini Neno lake.

Kwa sababu ya utii wake, Ibrahimu akaitwa baba wa Imani. Wakati huo huo Ibrahimu alikaribia kuutwaa uhai wa mwanawe, Mungu akashuka, akamwokoa kijana na akampatia Ibrahimu sadaka nyingine ambayo aliweza kumpa Mungu.

Leo Israeli ni kataifa kadogo, mwishoni itakuwa

imechukuliwa mpaka ukingoni mwa shimo kubwa la uharibifu. Katika Hitaji lake itamlilia Mungu wa Ibrahimu, Isaka na Yakobo na wakati huo huo Mungu atatenda na kujibu maombi yao.

Mungu tayari ameshatoa sadaka nyingine kamili, Yesu Kristo ni mkombozi wa Israeli na Waamini wote. Wakati Israeli itakuwa katika dhiki kuu, Mungu atampeleka Yesu Kristo chini kwenye Mlima wa Mizeituni ili Mungu awaokoe watu wake na kumwangamiza adui.

Zek.12:9. *Hata itakuwa siku hiyo, ya kwamba nitatafuta kuwaangamiza mataifa yote watakao kuja kupigana na Yerusalemu.*

Zek.14:3-4. *Hapo ndipo atakapotokea Bwana, naye atapigana na mataifa hayo, kama vile alivyopigana zamani siku ya vita.*

WANA KUMI NA WAWILI WA YAKOBO NA MGAWANYO WA MAKABILA YAO

Mwa.49:1-28. Wana kumi na wa wili wa Yakobo.

1. Rubeni	4. Yuda	7. Dani	10. Naftari
2. Simioni	5. Zebronii	8. Gadi	11. Yusufu
3. Lawi	6. Isakari	9. Asheri	12. Benjamini.

SURA YA 8

ONYO KWA MATAIFA NA VIONGOZI WAKE

Mungu amefanya Yerusalemu kuwa kikombe hatari chenye kulevyaa watu wote wakao duniani.

Zek.12:2-3. Angalia, Mimi nitafanya Yerusalemu kuwa kikombe cha kuyumba-yumba kwa watu wa kabilia zote, wazungukao pande zote, tena kitakuwa juu ya Yuda, pia wakati wa kuhusuriwa Yerusalemu kuwa jina la kuwalemea watu wa kabilia zote, wote watakao jitwika jiwe hilo watapata jeraha nyingi pamoja juu yake.

Mungu atawafanya Wayahudi kuwa wenye nguvu sana, wote wawapingao wataangamizwa.

Zaburi 2 inatupa picha ya unabii wa nyakati zetu, Hebu tuangalie inasema nini na tujihadhari na maonyo ya Zaburi hii.

Zab.2:1-4. Mbona mataifa wanafanya ghasia, na makabila wanatafakari ubatili? Wafalme wa dunia wanajipanga, na wakuu wanafanya shauri pamoja, juu ya Bwana, na juu ya Masihi wake. Na tuvipasue vifungo vyao, na kuzitupia mbali na kamba zao, Yeye akatiye mbinguni anacheaka, Bwana anawafanyia dhihaka.

Hiki ndicho hasa kitu tunachoona leo, ushirika huu, unamkera sana mtiwa mafuta wa Mungu(mteule) Israeli, na

kwamba kero zitaongezeka, na mwisho ulimwengu wote utainuka kinyume na Israeli, watasema, kama tunavyosoma mstari wa 3.

Zab.2:3. Na tuvipasue vifungo vyao, Na kuzitupia mbali nasi kamba zao.

Watu watatamani kuangamiza Israeli na ushawishi wake. Maadui zake wangetaka kuwaskumia baharini. Bali kuna maneno katika mistari 4-6 ambayo ni lazima tuzingatie.

Zab.2:4-6. Yeye aketiye mbinguni anacheke, Bwana anamfanyia dhihaka, Ndipo atakaposema nao kwa hasira yake na kuwafadhaisha kwa ghadhabu yake. Nimemweka Mfalme wangu, juu ya Sayuni, mlima wangu mtakatifu.

Mungu anawacheke wanadamu kwa herufi kubwa, sisi ni kama mchwa wadogo machoni pake, tunaamini kuwa tunaweza kupata suluhisho na kuchukua majukumu bila kutaka ushauri wake Mungu, Mungu ana mpango. Tayari amekwisha simamisha Mfalme wake, Yesu. Karibu Mfalme atakuja kutawala pamoja na watakatifu. Mungu alisema kwa mwanawe.

Zab.2:7-9. Nitahubiri amri, Bwana aliniambia ndiwe mwanangu, Mimi leo nimekuzaa, uniombe nami nitakupa mataifa kuwa urithi wako, na miisho ya dunia kuwa milki yako, utawaponda kwa fimbo ya chuma, na kuwa vunja kama chombo cha mfinyanzi.

Ni lazima tuwe waangalifu sana na siyo kujidhania kuwa tu wenye busara kuliko Mungu.

Mapenzi yote ya Mungu na utakatifu wote ni katika Kristo na wale tu wanaomwamini na wanaotaka ushauri wake na kutii mapenzi yake watasimama imara wakati hukumu ya Mungu itakaposhuka juu ya mataifa.

Zab.2:10. *Inatoa ushauri mzuri kwa wafalme na viongozi wa dunia. Na sasa enye wafalme wa dunia, fanyeni akili, Enye waamuzi wa dunia, mwadibiwe, mtumikieni Bwana kwa kicho, shangilieni kwa kutetemeka shikeni yaliyo bora asije akafanya hasira, nanyi mtapotea njiani, kwa kuwa hasira yake itawaka upesi, heri wote wanaomkimbilia.*

Mtu Mmoja anaweza kuasi na kushindana na Mungu, lakini mwishoni Mungu atafanya mapenzi yake.

Ni vigumu kwa mwanadamu, hasa kwa kiongozi kuitii mapenzi matakatifu ya Mungu, wakati mwingine hudhani wanabusara kuliko Mungu. Lakini huo ukaidi utakoma kwa mwanguko mkuu. Mapenzi ya Mungu yatatimizwa, vyovyote tufikirivyo au tusemayyo. Hivyo basi tumtii Mungu kwa sababu mapenzi yake yatatimizwa.

Neno la Mungu linaonya mataifa ya siyo na habari za kweli za Mungu na yale mataifa wakala wa adui wa mapigano dhidi ya Israeli. Hivyo ni muhimu kuzishauri serikali zetu juu ya kuipinga Israeli na kukubaliana na maadui wa Israeli. Tumwachie Mungu ahukumu na aadhibu, hakuna atakayeongeza mizigo juu ya mabega ya Wayahudi na kwenda bila kuadhibiwa, wamekuwa wakiugua kuitia vitisho ambavyo baadhi yake havikuletwa kwao na Mungu. Watu wote wanaowatesa Wayahudi wataadhibiwa vikali sana na Mungu.

Mungu anasema kuitia nabii **Zekaria 1:14-15.** *Basi yule malaika aliyesema nami akaniambia, haya piga kelele au sema, Bwana wa Majeshi asema hivi, Naona wivu kwa ajili ya Yerusalem*

*na kwa ajili ya Sayuni, naona wivu mkuu sana.
Nami ninawakasirikia sana mataifa wanaokaa
hali ya raha, kwa maana Mimi sikukasirika ila
kidogo tu, na wao waliyoyahimiza mateso.*

Katika **Eze.25:3-4.** Kuna salamu kwa Waamoni waliopigana na watu wa Mungu.

*Uwaambie hao wana wa Amoni, lisikieni neno la
Bwana Mungu, Bwana asema hivi kwa sababu
umesema, Aha! juu ya patakatifu pangu,
palipotiwa unajisi na juu ya nchi ya Israeli,
ilipoharibiwa, na nyumba ya Israeli
walipokwenda kifungoni, basi kwa sababu hiyo,
nitakutia katika mikono ya wana wa Mashariki
uwe milki yao.*

Sehemu iliyosalia ya sura hii inazungumzia jinsi Mungu atakavyo waadhibu maadui wa Israeli. Nyakati zetu hizi kama wamishenari tunaona kuwa wakati serikali na mataifa wanailaani Israeli, pole pole laana inaagukia juu ya mataifa hayo. Laana hizi ni pamoja na njaa, ukosefu wa mvua, magonjwa, kuongezeka kwa jeuri, madawa ya kulevyta, kuvunjika kwa familia.

Hukumu hizi zinahusu pia mataifa yote leo ambayo yako nyuma kugawanya ardhi ya Israeli na kuvipa vikundi na mataifa kadha ya Kiarabu. **Yoel 3:2.**

1. Fal.8:35 inasema kwamba wakati wanafanya dhambi juu ya Mungu, Mungu anaweza kufunga mbingu mvua isinyeshe na imenenwa pia katika kumbukumbu 11:17 katika Sefania 3:19. Inasema kwamba siku itakuja wakati Mungu ataangamiza wote walioipinga Israeli.

Sefania sura 2. husema pia juu ya hukumu ya Mungu juu ya wote wajinua wenyewe na kuwadharau watu wa Bwana wa majeshi. Maneno yasemayo Mungu alisema na Ibrahimu wakati alipomwita atoke katika nchi yake, watu wake, nyumba ya baba yake, bado yanathamani hata leo

"Nitawabariki wote wakubarikio wewe na nitawalaani wote wakulaanio wewe"

Ni heri kuishi karibu na Mungu na kufanya mapenzi yake, bali ni jambo la kutisha kuanguka toka mikono ya Mungu aliye hai.

Katika **Mathayo 25:31-46** Yesu mwenyewe anasema kwamba wakati Mwana wa Adamu atakapokuja katika utukufu wake na malaika wote pamoja naye, ndipo atakapo wahukumu watu wote. Ni naamini kwamba hukumu itapitishwa kwa kadri kila taifa lilivyo watendea ndugu zake Yesu, Wayahudi.

Wote ambao walismama kwa kutendewa na si kwa kuwasaidia Israeli, wakati ilipo kuwa imegandamizwa, ina njaa, iko uchi, iko kifungoni inaumwa, hawatapokelewa katika ufalme wa Mungu.

Yesu anasema wazi kabisa na kwa mkazo katika **mstari wa 41:**

Tokeni kwangu, ninyi mliolaaniwa ingieni katika moto wa milele uliotayarishwa kwa ajili ya Ibilisi na malaika zake.

Pengine kidogo tusingeamin hali halisi ya ukali wa maneno ya Mungu. Lakini sote tutajaribiwa dhidi yao katika mahusiano yetu na ndugu zake, wadogo zake Yesu. Hatuwezi kusimama kwa kutendewa na kusema "kwamba siwezi kuamua lolote, nitabakia hivi" Mungu atalipima taifa moja moja, Mtu mmoja mmoja na kiongozi mmoja mmoja kwa kuzingatia misimamo yao dhidi ya Israeli.

Mataifa mengi hayataki kusimama upande wa Israeli au upande wa maadui wa Israeli kwa sababu za kiuchumi na matokeo ya kibashara ambayo yangewafuata. Kama yupo mtu upande wa Israeli, itamgharimu kitu, Mungu anaangalia kama tupo tayari kulipa gharama hiyo. Katika Denmark wakati wa mfalme Christian wa kumi alipohatarisha maisha yake kwa ajili ya Wayahudi Mungu alibariki na aliilinda nchi yetu. Inasemekana kuwa mfalme

alikuwa tayari kujifanya ye ye Myahudi na ku vaa bangili mikononi mwake, bangili ambayo ilikuwa ni ishara ya utambulisho wa Wayahudi wakati wa vita. Halafu mfalme alisema "kama Wayahudi watatakiwa ku vaa bangili, na mimi nitavaa"

Hii aliwachochea Wadenish mpaka watu wengi walikuwa tayari kuhatarisha maisha yao na viungo vyao kuwaokoa Wayahudi kutoka katika mateso ya Wanazi (jeshi la Hitla).

Wapigania uhuru wengi wa Kidenish walihatarisha maisha yao kwa kuwaokoa Wayahudi kwa kuwavusha kwenda Sweden. Tendo hili la kutia moyo bado linakumbukwa na Wayahudi wote hadi leo. Bali muhimu zaidi tendo hili lingali bado linakumbukwa na Mungu.

Ni wajibu muhimu sana kuwa kiongozi wa taifa na kutenda kwa haki mbele za Mungu. Pia ni jukumu muhimu sana kama kiongozi wa kanisa kuwa na mtazamo mzuri juu ya Israeli, kwani watu humfuata kiongozi wao. Katika mataifa yote kuna watu ambao hawazitii sheria za serikali zao na hufanya kutegemea dhamiri zao na kusadiki kwao , bali sisi kama yalivyo matifa yote tutatoa hesabu zetu.

Ni maombi yetu kwamba viongozi wa Kidenish siku zijazo wataendelea kuisaidia Israeli hata kama maadui wakitisha na kughadhibika, Mungu huona na hubariki nchi zote ambazo haziogopi kuwasaidia watu wake Mungu.

SURA YA 9

"SEMITISM" NI NINI?

Inawezekana ikawa ni vigumu kueleweka maneno kama "Semitism" na "Antisemitism" yanavyotumika siku hizi.

Kama tunataka kuelewa maneno haya tunaweza kutafuta zaidi kwa kujifunza miti ya koo zilizonukuliwa katika Biblia. Wakati mwingine tunapotaka kusoma Biblia toka Mwanzo hadi mwisho, tumefikiri kuwa tungeweza kuruka ruka mti wa koo(begats) tunaweza kudhani wengi hufikiri ilikuwa sio muhimu kuingizwa katika Biblia.

Tumejifunza toka kwa marafiki zetu wa Kiafrika kwamba miti ya ukoo katika Biblia inashitua sana. Baada ya kujifunza hali za koo Mionganini mwa vizazi vya mwanzo Ndugu mmoja katika Biblia amegundua kwamba hakuna kitu cha ovyo ovyo kwa Mungu mwuumba wetu.

Mungu anataka mtu kuishi kiadilifu mbele zake na kuleta baraka kwa walimwengu wote. Bali kama tulivyosoma, ilikuwa ni vigumu kwa Mungu kumpata mtu mkamilifu ambaye angesikia maneno yake, na kufuata njia zake.

Mwishowe Mungu alileta gharika kama hukumu dhidi ya dhambi, mtu pekee aliyesalia duniani baada ya gharika alikuwa Nuhu na wanawe. Mungu hakumchagua Nuhu kwa bahati, Nuhu alikuwa mtu mnyofu mbele yake ambaye aliweza kupatikana. Babu yake mkubwa alikuwa mwenye haki (Henoko), Henoko alitembea na Mungu na alichukuliwa na Mungu kwa nguvu za mwujiza, kwa njia isiyo ya kawaida.

Lameki baba yake Nuhu alisema maneno ya unabii juu ya Nuhu wakati alipokuwa anampa jina.

Mwa.5:28-29. *Lameki akaishi miaka mia na themanini, akamzaa mwana akamwita jina lake Nuhu, akisema, huyu ndiye atakayetufariji kwa kazi yetu na kwa taabu ya mikono yetu katika nchi aliyoilaani Bwana.*

Mungu alihakikisha kwamba kutoka uhai wa Nuhu na familia yake wangekuja kuufariji ulimwengu ambaa ulikwisha gawanyika kutoka kwa Mungu. Unabii wa Lameki ulichagua jina la Nuhu kulingana na hali ya mambo ilivyo, wakati Mungu alipotaka kuangamiza wanadamu Mungu alimhifadhi Nuhu peke yake na wanawe, kuitia wao Mungu angeleta baraka duniani.

Baada ya gharika

Wakati Nuhu na jamaa yake wameiacha safina, walianza maisha mapya kabisa. Hata hivyo haikuchukua muda mrefu mpaka mtoto mmoja wa Nuhu kufanya dhambi juu ya baba yake, Nuhu alimkasirikia sana Hamu. Wana watatu wa Nuhu waliitwa Shemu, Hamu na Yafethi. Wakati walipoanza maisha mapya walikuwa na lugha mmoja tu duniani, na kwamba huenda ilikuwa ni lugha ya Kiebrania iliyitumika wati ule.

Mwa.9:18-19 *Wana wa Nuhu waliotoka katika safina ni Shemu, Hamu na Yafethi, na Hamu ndiye baba wa Kanaani, hawa watatu walikuwa wana wa Nuhu na kwa hao nchi yote ilienea watu.*

Mwa.9:20-23. *Nuhu akaanza kuwa mkulima akapanda mizabibu, akanywa divai akalewa, akawa uchi katika hema yake, Hamu, baba wa Kanaani akauona uchi wa baba yake, akawaeleza ndugu zake wawili waliokuwa nje, Shemu na Yafethi wakatwaa vazi, wakalitanda mabegani mwao wote wawili, wakaenda kinyume nyume,*

*wakaufunika uchi wa baba yao, na nyuso zao,
zilielekeea nyuma wala hawakuuona uchi wa baba
yao.*

Nuhu akambariki Shemu kwa sababu alimfunika baba yake
na kuificha aibu yake,

Mwa.9:24-27. *Nuhu akaelevuka katika ulevi
wake, akajua mwana wake mdogo alivyomtende.
Akasema, Naalaaniwe Kanaani; Atakuwa mtumwa
kabisa kwa ndugu zake. Akasema, Na atukuzwe
Bwana, Mungu wa Shemu; Na kanaani awe
mtumwa wake.*

UZAO WA SHEMU NI "SEMITES"

Shemu alijua kuwa alikuwa sawa wakati alipomsaidia baba
yake, kwa hiyo alichagua kuwa chombo cha kuleta baraka
duniani baada ya Nuhu. Tunajifunza mti wa ukoo wa
Shemu katika sura ya kumi tumaona kuwa moja ya wana
wake aliiwa Arfaksadi.

Kutoka ukoo wake alikuja "Eberi" maana yake "piga
upinde au bunduki" Jina lake pia linamaanisha "Semer-
Hebrew" na inaelekeea sana kwamba lugha ya Kiebrania.
Baada ya kuchafuliwa kwa semi katika mnara wa Babeli,
lugha hii ilikuja chini kupitia ukoo wake Eberi.

Kutoka ukoo wa Eberi, alikuja Nahori, halafu alikuja
baba wa Tera ambaye alikuwa baba wa Ibrahimu.

Haikutokea kama ajali kwamba ilikuwa sawa sawa
Ibrahimu ambaye alichaguliwa na Mungu kwenda katika
kuliamini Neno la Mungu kuwa baba wa imani kwa ajili
yetu sote. Ibrahimu alitokea kwa watu wanyofu. Hata kama
watu wengi katika nchi yake walifuata mizimu, Mungu
alitazama ndani ya Ibrahimu mtu ambaye angeweza kuleta
baraka na kuustarehesha ulimwengu.

Kutoka Ibrahimu na Isaka alikuja Yakobo ambaye
alikuwa baadaye Israeli. Watoto wake kumi na wawili

wakawa vichwa vya kabilia kumi na mbili ambamo Mungu mwenyewe aligawanya watu wa Uyahudi. Kwa hiyo Waisraeli wakatokea ukoo wa Shemu.

Ijapokuwa Wayahudi wanetawanyika kote ulimwenguni, wote wanajifunza Kiebrania, wakati wanarudi nyumbani Israeli, kila mmoja wao huwasikia wenzake wote wakizungumza Kiebrania tu katika Israeli leo. Wao ni "Wasemites", uzao wa Shemu.

"Antisemite" maana yake: Maadui wa kabilia la Shemu. Hii inamaanisha pia kuwa ni maadui wa Waibrania, Wayahudi au Waisraeli.

Tunajua kwamba Daudi alitokea kabilia la Shemu na kwamba Yesu alitokea kwa Mfalme Daudi. Kwa hiyo wakati tukiwa maadui wa Shemu(anti-semitic) vile vile ni maadui wa Mkristo (anti-christian) tukiwakanu wote, Mwokozi wetu na baba yetu wa Imani, Ibrahim. Kwa hiyo basi ni lazima tuelewe kuwa Wakristo safi hawezi kuwa "anti-semitic" Ni lazima tuwe waangalifu sana wakati huu, wakati ulimwengu wote wanageuka kinyume na Israeli. Kuwa kunyume na Wayahudi ni kuwaunga mkono maadui. Wayahudi na Wakristo wanyofu siku za mwisho watakuwa na ushirikiano wa karibu zaidi na zaidi tangiapo wanashina moja.

Si Wakristo wala Wayahudi wanaopigana juu ya mwili na damu bali juu ya nguvu za kiroho ambazo zinajaribu kuondoa baraka za Mungu duniani. Kwa sababu ya kuongezeka upinzani kutoka nguvu za mwovu katika siku za mwisho, Wakristo waaminifu ambao wanayapenda maneno ya Mungu na watu wa Mungu watawaongoza kukaribiana pamoja na watakuwa wamoja. Ombi la pamoja la Yesu kama Kuhani Mkuu litatimia. Aliomba katika Yohana 17, Akimwomba baba yake kwamba, wanafunzi wake wawe na umoja. Miongoni mwa maadui wa Shemu atatokea mpinga Kristo(ant-Christ) ambaye atawapotosha watu wote ambao hawatasikiliza Neno la Mungu na kilitii. Onyo hili ni kwa ajili ya wote nyakati zetu, amua kusimama

kwa ajili ya Kristo na kwa ajili ya Israeli.

Niliamka asubuhi moja na sentensi hii ambayo ilikuwa wazi kabisa ndani yangu: KWA AJILI YA MUNGU NA KWA AJILI YA ISRAELI! Hivyo tangia hapo umekuwa usemi wetu (Motto). Hatatamwebisha Mungu, wala Israeli. Hatuna kitu cha kuogopa. Mungu yupo upande wetu. Ni huzuni kwa ajili ya wengi ambao wamepotoshwa na mwovu hawatalisikia Neno la Mungu. Itakuwa ni vigumu sana kwao wakati hasira ya Mungu inashuka juu ya dunia. Mungu alikuwa na mpango na Wokovu tokea mwanzo. Mapenzi yake ni kwamba watu wote lazima waokoke, kama ilipokuwa wakati wa Nuhu, ndivyo ilivyo sasa.

Katika Mwa.10:1-32 tunaweza kusoma juu ya vizazi vya Nuhu, na katika Mw.11:10-32. Tunasoma juu ya Shemu na vizazi vyake mpaka kwa Yakobo.

VIZAZI VYA SHEMU. Mwa.10:1-32:

SHEMU
ARFI
SHELAHI
EBERI
PELEGI
REU
SERUGI
NAHORI
TERA
ABRAMU
ISAKA Mwa.21:1-7
YAKOBO Mwa.25:19-27

VIZAZI VYA YESU.

Zifuatazo ni orodha mbili za vizazi vya Yesu na koo
za duniani.

Mt.1:1-17, Luk.3.23-38.

YUDA	YUDA
BOAZI	BOAZI
DAUDI	DAUDI
SELEMANI	LAWI
EZEKIA	ELI
ZEBUBABELI	
YAKOBO	YUSUFU
YUSUFU, Mume wa Mariamu.	
YESU	YESU.

SURA YA 10

USA YUNI NA USA YUNI WA KIKRISTO NI NINI?

Neno usayuni linatokana na moja ya vilima vya miamba karibu na Yerusalemu kinachoitwa Sayuni, ambacho mfalme Daudi aliogezea na kukalia juu yake yapata miaka 3000 iliyopita wakati alipoutwaa mji wa Yerusalemu. Baada ya Daudi kutawazwa ufalme, Yerusalemu ukaitwa mji wa Daudi.

Ndivyo ilivyokuwa, na tangia hapo imekuwa ni sehemu takatifu kwa Wayahudi wote. Wakati wa Mfalme Daudi, Sanduku la Mungu lilipelekwa hapo baada ya kuwekwa kwa muda katika nyumba ya Obedi na baraka kubwa zikaingia katika nyumba ya Obedi - Edomu.

2. Sam.6:12-13. Kisha Mfalme Daudi akaambiwa ya kwamba, Bwana ameibariki nyumba ya Obedi-Edomu, na vitu vyote alivyo navyo kwa ajili ya sanduku la Mungu. Daudi akaenda akalileta sanduku la Mungu, toka nyumba ya Obedi- edomu mpaka mji wa Daudi, kwa shangwe. Hata ikawa, watu waliolichukua sanduku la Bwana, walipokwisha kwenda hatua sita, akachinja ng'ombe na kinono.

Selemani mwana wa Daudi baadaye alimjengea Mungu Hekalu mahali ambapo hasa liliwekwe sanduku la Mungu. Wayahudi hupaita mahali hapo mlima mtakatifu wa Mungu, mahali ambapo Mungu hukaa.

Sayuni yaweza kuonyesha kuwa Yerusalemu yote ni mji

mtakatifu wa Mungu, ambako wakati wa sikukuu zote katika Israeli watu walikusanyika kwa ajili ya Ibada na kushereheke. Biblia huwaita wakazi wa Yerusalem kuwa ni watoto wa Sayuni na mara kwa mara hutajwa kama "mabinti sayuni".

Yerusalem ulikuwa na bado ni mji mkuu Kiroho kwa Waisraeli wote nao wanauita mji wa Sayuni. Wakati wakutanapo popote duniani hukumbushana kila moja na mwenzake kwamba siku moja lazima watarudi Sayuni, katika mji wao wa Yerusalem ambako Masihi atakuja na kuwa mfalme wao. Hakuna anayoweza kutikisa kuiyumbisha imani yao kwamba Sayuni ni mahali pao na ni mahali pao patakatifu kwa sababu neno la Mungu lasema hivyo.

Ilikuwa shangwe kuu wakati ilipotamkwa kuwa Israeli ni Jamuhuri huru katika mwaka 1948. Furaha ilikuwa si haba wakati walipoipata tena Sayuni wao, Yerusalem, kama mji wao mkuu. Wengi wa wanasayuni wanaamini kuwa Wayahudi ni watu maalumu waliochaguliwa na Mungu kama watu wake na kwamba nabii zote katika agano la kale lazima zitatimizwa baadaye. Hilo agano ambalo Mungu alifanya pamoja na Ibrahim, Isaka na Yakobo litasimama imara na halibadiliki, na ahadi zote zihifadhiwe kikamilifu.

Usayuni wa Mkristo siyo chama cha kisiasa bali ni mwenendo mzima wa Wakristo duniani kote wanaoamini kama wasayuni wa Kiyahudi wafanyakayo.

Hakika wataongezeka idadi na ushawishi siku zijazo mwanzoni mwa karne hii kulikuwa hakuna watu wengi waliodhani kuwa Neno la Mungu lingetumiwa, Hasa kama lilihusu Wayahudi, kama ilivyo leo. Wakati tulipokuwa watoto miaka 55 iliyopita tulisikia wazazi wetu wakibashiri kuwa ingeuka siku ambayo Wayahudi wageipata ardhi yao. Tulisikiliza na tulishagaa wakati wazee wetu walipotuambia kuwa maandiko yalisema kuwa Wayahudi wangechukuliwa juu ya mbawa za tai mpaka nchini mwao. Tunajua sasa kwamba wazazi wetu walikuwa Wanasayuni, Wakristo walioamini kati^{ka} Neno la Mungu kuwa hasa

litatimia kwa ajili ya watu wa Kiyahudi. Mbengu hiyo ambayo ilipandwa miyoni mwetu tulipokuwa watoto inakua na hutujaza furaha. Ni lazima tuwe na furaha wakati sasa tunaona siku kwa siku yote yaliyonenwa na Mungu katika Neno lake yanaenda kutimia.

Eze.36:24. *Maana nitawatwaa kati ya mataifa nami nitawakusanya na kuwatoa katika nchi zote na kuwarudisha katika nchi yenu wenyewe.*

Isa.11:11-12. *Na itakuwa katika siku hiyo, Bwana atapeleka mkono wake mara ya pili, ili ajipatie watu wake watakao salia kutoka Ashuru na kutoka Misri na kutoka Paturosi na kutoka Kushi na kutoka Elamu na kutoka Shinari, na kutoka Hamathi, na kutoka višiwa vya bahari, Naye atawatwekea mataifa bendera, atawakutanisha watu wa Israeli waliotupwa, atawakusanya watu wa Yuda waliotawanyika, kutoka ncha nne za dunia.*

Katika utoto wetu ilionekana kana kwamba haiwezekani machoni pa wanadamu, bali leo, miaka michache baadae, ndivyo hasa inavyotokea.

Agano jipya vile vile husema juu ya kujenga tena nyumba ya Daudi iliyoanguka, Isreali na Yerusalem mji mtakatifu.

Mdo.15:13 “*Baada ya hapo nitarudi na kujenga tena hemu (nyumba). Magofu yatajengwa tena, na nitarudishia*”.

Wana Sayuni Wakristo hawataki kuwa chama cha siasa, kama wengine wanavyowaita hawa ni wa Kristo wanaosimama pamoja na Wayahudi wakiamini Neno la unabii. Wanasmama kinyume na nguvu za dunia hii, zinazotaka kuziangamiza Israeli.

Wana wa Sayuni, Wakristo watadai haki ya Israeli

kuwapo na haki ya Wayahudi kurudi kwao na kutwaa milki ya ardhi yao. Hawa wanajumuishwa na Wayahudi wote leo ambao wamezuiwa kurudi na serikali, wakuu wa nguvu za giza katika dunia hii.

Sisi kama Wakristo tutaendelea kulitambua na kulikiri shina letu katika imani, ambalo linatokana na utii wa Ibrahimu kwa Mungu.

Ibrahimu, baba yetu wa Imani alikuwa Mwebrania na baba wa Wayahudi. Yesu, Mwokozi na Bwana, alikuwa Myahudi. Mitume walikuwa Wayahudi na Ukombozi wetu umetokea kwa Wayahudi. Tunapashwa kuwaheshimu na kuwastahi. Yesu alizaliwa Israeli, ilikuwa ni huko ambako Yesu alikuwa kwa ajili ya dhambi zetu na alifufuka kutoka kaburini alfariji siku ya pasaka, katika Israeli (juu ya mlima wa mizeituni) Yesu aliwaacha wanafunzi wake na kutwaliwa juu mbinguni, katika Isreali. Roho Mtakatifu alishuka juu ya Waamini wa kwanza. Yesu aliahidi kwamba angerundi tena, na kusimama juu ya mlima wa Mizeituni kuwa kama Masihi aliyegeuzwa (kuwa mzuri zaidi). Yesu atatawala ulimwengu mzima wakati wa utawala wa miaka elfu kutoka Yerusalem, kutoka huko sheria itakwenda duniani kote,

Rum. 4:16-17. Kwa hiyo ilitoka katika imani, iwe kwa njia ya neema, ili kwamba ile ahadi iwe imara kwa wazao wote; si kwa wale wa torati tu, ila na kwa wale wa imani ya Ibrahimu, aliye baba yetu sisi sote. (Kama ilivyoandikwa, nimekuweka kuwa baba wa mataifa mengi) mbele zake yeye aliyemwamini yaani, Mungu mwenye kuwahuisha wafu, ayatajaye, yale yasiyokuwako kana kwamba yamekuwako.

Wakati wa vita vya pili vya dunia na nyakati nyingine katika historia, Wayahudi walijaribu kuuiga Ukristo. Hawakufahamu upendo wa Mungu kuititia Ukristo kama ungeweza kuwa hivyo. Hivyo kwa miaka mingi walikwenda

kinyume na wenyе mashaka wakati wakutanapo na Wakristo.

Lakini baada ya kugudua kuwa wako Wakristo wengi siku hizi wanaowajali, wanaowatia moyo, wanaowaunga mkono, na kuwafariji katika matatizo yao, wameanza kujifunza Agano jipyа na wengine wao siku hizi wako tayari kusema juu ya Yesu.

Sisi kama Wakristo, tunamajukumu juu ya Israeli, wakati wengi wengine wanawadhihaki na kuwadharau. Haina maana kwamba ni lazima tuwe maadui wa Waarabu. Mungu pia anawapenda Waarabu na lazima tuwe hivyo, anataka kuwakomboa Waarabu na kuwaokoa, anampango nao sana.

Siku moja Misri na Syria watakuwa baraka duniani pamoja na Isareli.

Isa.19:22-25. Naye Bwana, atapiga Misri, akipiga na kuponya, nao wakirudi kwa Bwana atakubali maombi yao na kuwaponya, Katika siku hiyo nitakuwako njia kuu itokayo Misri na kufika hata Shuru, Mwashuru atafika Misri na Mmisri atafika Ashuru, na wamisiri wataabudu pamoja na Waashuri. Katika siku hiyo Israeli watakuwa wa tatu na Misri na Ashuru, watakuwa baraka duniani, kwa kuwa Bwana wa majeshi amewabariki, akisema, wabarikiwa watu wangu - Misri, na wewe Ashuru, kazi ya mikono yangu, na wewe Israeli urithi wangu.

Sasa Israeli imo ndani ya shinikizo za dunia, ni lazima tuiunge mkono kama watu waliochaguliwa na Mungu. Ni lazima tutangaze kuwa Mungu amewachagua wao kama urithi wake hassa. Ni lazima tufanye pamoja na Mungu katika kuwafariji na kuwasaidia watu wake katika mateso yote wanayoyapata.

Leo tunaishi katika nyakati ambazo uovu unaongezeka, upendo wa wengi unapoa na wengi wanajifikiria wenyewe

kuliko majirani zao.

Sisi kama Wakristo na nchi ya Kikristo tujazwe na upendo wa Mungu juu ya wanadamu, na zaidi ya yote, juu ya Israeli ambayo ina hilo jeraha inahitajika haki hivi sasa.

Mungu ni mwenye wivu kwa ajili ya Sayuni, na sisi kama watu wa Mungu lazima tuwe na wivu juu ya Sayuni.

Zek.8:1-3. Neno la Bwana wa majeshi, likanijia, kusema, Bwana wa majeshi asema hivi mimi nina wivu kwa ajili ya Sayuni, wivu mkuu, nami nina wivu kwa ajili yake kwa ghadhabu kuu. Bwana asema hivi mimi nimerudi Sayuni, nami nitakaa katikati ya Yerusalem; Na Yerusalem utaitwa, mji wa kweli, na mlima wa Bwana wa majeshi unaitwa, Mlima mtakatifu.

SURA YA 11

MWANAMKE NA MTOTO WA KIUME

Kitabu cha Ufunuo sura ya kumi na mbili kinanelezea habari ya mwanamke, anayemzaa mtoto wa kiume, hapa tunaona picha kwa kina zaidi kuhusu kisa cha vita vyta mashariki ya kati na matatizo ya Israeli. Leo mataifa mengi na nchi nyingi zipo katika vita au maafa. Tunasikia mambo ya kutisha na yasiyo na haki kutoka sehemu nyingi za ulimwengu bila kuwa wa husika hasa juu ya mambo hayo. Haraka tunasahau mengi yale tulio yasikia.

Bali siyo yanayohusiana na Israeli, yote yanayotukia katika taifa hili dogo yanatiliwa maanani na yanazungumzwa. Mambo ya ulimwengu mzima yameelekezwa Israeli, na nchi nyingi leo katika ulimwengu ziko kinyume na Israeli, kwa nini?

Sio watu walio maadui wa Israeli; Shetani yeze mwenyewe ndiye aliye adui mbaya kabisa wa Israeli, Shetani ndiye chanzo cha majaribu na matatizo makubwa ambayo kila mara yamewasibu Wayahudi. kitabu cha Ufunuo kinatuonyesha fumbo la kutisha katika sura ya 12.

Ufu.12:1. Na ishara kuu ilionekana mbinguni mwanamke aliye vikwajua, na mwezi ulikuwa chini ya miguu yake na juu ya kichwa chake taji ya nyota kumi na mbili.

Israeli kila mara katika Biblia inafananishwa na mwanamke. Katika andiko hili, ni wazi kuwa Israeli ndiyo ambayo imo katika somo hili. Israeli iko katikati ya dunia mahali ambako jua husimama katikati ya mbingu. Israeli inayota kumi na mbili katika kichwa chake; Yaani Kabilia

kumi na mbili ambazo Mungu amewagawanya watu.

Kama vile tulivyokwisha kuona njia yote kutoka wakati wa Ibrahim, Mungu alivyitendea nchi hii ili kuleta upatanisho kati Yake na wanadamu, kwa kuititia Israeli, Mwokozi Yesu Kristo alizaliwa. Wakati tunapoangalia orodha ya makabila ambayo ni sehemu ya ukoo wa Yesu wa kidunia, tunaona baadhi ya wanaume na wanawake waliopenda maisha ya kumheshimu Mungu. " Hivyo mwanamke aliyejikuwa na mimba, na katika uchungu wa kuzaa alilia", Tunasoma, kabla ya Yesu kuzaliwa, Israeli ilikuwa katika dhiki ambayo haikuwahi kuwapo kabla ya hapo. Waisraeli wengi walitazamamia kuzaliwa masihi na kuipokonya ardhi kutoka katika mikono ya maadui zao.

Kulikuwa na unabii juu ya wakati huu,

Mik.4:8-10. Na wewe, Ee mnara wa kundi, kilima cha binti Sayuni, utajiliwa, naam, mamlaka ya kwanza yatakuja, ufalme wa binti Yerusalem sasa mbona unapiga kelele? Je! hakuna mfalme wako, mshauri wako amepotea, hata umeshikwa na utungu kama mwanamke wakati wa kuzaa?

Hapa tunaona unabii ambao unafanana na maneno ya Ufunuo 12 juu ya hali ya Israeli.

Ufu.12:2. Naye alikuwa na mimba, akilia, hali ana utungu.

Wayahudi wenyewe hawakugundua kuwa Masihi alikwisha kuzaliwa, hawakudhani kwamba Masihi angezaliwa zizini. Lakini kulikuwa na mmoja ambaye aligundua hilo na alikuwa akichunguza tokea mwanzo. Ambaye ni "Ibilisi" imeandikwa juu yake katika **Ufunuo 12:3.**

Ikaonekana ishara nyingine mbinguni, na tazama, joka kubwa jekundu, alikuwa na vichwa saba na pembe kumi na juu ya vichwa vyake vilemba saba

na mkia wake wakokota theluthi ya nyota za mbinguni na kuziangusha katika nchi. Na yule joka akasimama mbele ya yule mwanamke aliyetayari kuzaa, ili azaapo amle mtoto wake.

Tangu mwanzo, wakati ambapo, ibilisi, nyoka wa zamani aliwadanganya Adamu na Hawa, tunajua kuwa Mungu alikuwa na mpango wa kumwokoa mwanadamu kutoka katika dhambi na Shetani.

Mungu alimwambia shetani katika **Mwa.3:15**,

"Mimi nitaweka uadui kati yako na huyu mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake, huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino"

Nchi ya Israeli na Wayahudi walichaguliwa na Mungu kumzaa mwanamke, ambaye baadaye alimzaa Yesu, Mwokozi aliziharibu kazi za Ibilisi. Basi shetani alikasirika tangu wakati ule Yesu alipozaliwa naye alijaribu tangu mwanzo "kumumeza" mtoto wa kiume aliyezaliwa.

Hapo Mwanzo Shetani alipokuwa mbingni aliitwa Lusiferi, alikuwa kama "nyota" kubwa sana na yenye kung'aa sana kuliko nyota zote. Alikuwa na uchu wa madaraka na aliasi kwa sababu alitaka kuwa mkubwa kuliko Mungu, ndipo akafukuzwa mbinguni na kutupwa duniani, pamoja naye, mkia wake ulikokota "theluthi moja ya nyota" zote zilizokuwa pamoja naye mbinguni.

Sasa hawa wamekuwa ni malaika zake, na wajumbe zake, nao wanajaribu kuiharibu dunia, wanafanya kazi duniani na kwa kupitia watu ambao hawatakuwa na kitu cha kumfanyia Mungu. Imenenwa katika mstari 7-9 kuwa kulikuwa na vita kuu mbinguni. Malaika mkuu Mikaeli na malaika zake walipigana na joka naye joka akapigana nao pamoja na malaika zake.

Ufu.12:7-9. *Kulikuwa na vita mbinguni, Mikaeli na malaika zake walipigana na yule joka naye akapigana nao pamoja na malaika zake, nao hawakushinda wala mahali pao hapokuonekana tena mbinguni. Yule joka akatupwa, yule mkubwa, nyoka wa zamani aitwaye Ibilisi na Shetani, audanganyaye ulimwengu wote, akatupwa hata chini na malaika zake wakatupwa pamoja naye.*

Wakati Yesu alipokuwa anazaliwa, Shetani alifanya kila aliloweza kumzui mwanamke Mariamu na mwanamke Israeli kumzaa Yesu. "kulikuwa hakuna chumba kwa ajili yao katika nyumba ya wageni,"Kwa mara ya kwanza mwovu alijaribu kuzui uzazi.

Ufu.12:5. *Naye akazaa mtoto mwanume, yeye atakaye wachunga mataifa yote kwa fimbo ya chuma.*

Mfalme wa Wafalme alizaliwa ingawa Shetani alipinga. Mfalme Herode alisikia kuwa Yesu amezaliwa katika Bethelehemu na kwamba wamekuja Mamajusi, wamekuja kutoka mbali kuja kumsujudia mtoto. Basi Herode alijaribu kumwangamiza mtoto Yesu kwa kuwachija watoto wa kiume katika nchi nzima.

Herode aliwataka Mamajusi wamtajie mahali alipozaliwa mtoto. "Pia na mimi nikamsujudie" alisema, kumbe nia yake ilikuwa ni kumua Yesu, mtoto wa kiume. Anatumia hila hiyo hiyo hata leo, Shetani anajitokeza kama malaika wa nuru ili aweze kuwaua wote wanaomtumikia Yesu. Anawachukia Waisraeli kwa sababu mtoto mwanaume Masihi alizaliwa huko, katika Israel mti wa Golgota ulisimamishwa ambako Yesu aliziharibu kazi za Shetani. Kwa njia ya Ufufuo wake, Yesu alimshinda Shetani na akaleta upatanisho baina ya Mungu na wanadamu, upatanisho ambao hupatikana kwa wote wanaoamini na kuambatana na baraka za Mungu kwa njia ya Yesu Kristo.

Ilikuwa ni huko Israeli ambako Yesu alifufuka kutoka katika wafu, ambako leo mataifa yote hupeleka Mahujaji Israeli ili kwenda kuona mahali Yesu alipofia na kufufuka tena. "Sheteni hukasirika sana" Anafanya kwa uwezo wake wote kuzuia watu wasikumbuke wala kuelewa yale ambayo Yesu alifanya kwa ajili yetu.

Katika mlima wa Mizeituni, kwa utukufu Yesu aliinuliwa na kuwaacha wanafunzi wake, akawaahidi kwamba siku moja angerudi tena kama alivyoenda.

Shetani anaichukia nchi na watu ambao Mungu aliwatumia kuleta Wokovu duniani, Shetani anajua kuwa Yesu atakaporudi, atakuja kama mtawala naye ataleta amani na upatanisho. Katika Ufunuo 12. Tunasoma juu ya joka na sasa mtoto wa kiume alinyakuliwa hadi kwa Mungu na katika kiti cha enzi, bado siku moja atawatawala wanadamu wote kwa fimbo ya chuma.

Sasa kwa nini Mungu haokoi ulimwengu wote? Imeandikwa kwamba wakati Shetani alipotupwa chini kutoka mbinguni pamoja na malaika zake, bado Yesu aliwashinda (mstari wa 10)

Nikasikia sauti kuu mbinguni ikitisema sasa kumekuwa Wokovu na nguvu na ufalme wa Mungu wetu na mamlaka ya Kristo wetu, kwa maana ametupwa chini mshitaki wa ndugu zetu, yeye awashitakiye mbele za Mungu wetu, mchana na usiku, bali kuna mstari kwa ajili ya ushindi wa wanadamu;

Ufu.12:11. *Nao wakamshida kwa damu ya Mwana-kondoo, na kwa neno la ushuhuda wao, ambalo hawakupenda maisha yao hata kufa.*

Wote wanao amini kwamba Yesu alikuwa kwa ajili ya dhambi za ulimwengu, wanamkiri Yesu kwa maneno ya vinywa vyao, nao wako radhi kufa kwa ajili yake, ndio hao watakao mshinda mwovu.

Wakati mgumu utakuja kwa wote ambao hawasimami upande wa Mungu. **Ufu.12:12** unasema:

Kwa hiyo shangilieni, enyi mbingu, nanyi mkaao humo, ole wa nchi na bahari kwa maana yule ibilisi anashuka kwenu mwenye ghadhabu nydingi akijua ya kuwa anao wakati mchache tu.

Ziunganishwapo nyakati katika sura hii, kuwa Shetani anamkasirika mwanamke Israeli, Mungu ataulainisha moyo wake na atawachukua watu wake Israeli hadi mahali watakapojificha kwa muda.

Ufu.12:14. *Mwanamke yule akapewa mabawa mawili ya tai yule mkubwa, ili aruke aende zake nyikani hata mahali pake, hapo alishwapo kwa wakati na nyakati na nusu wakati mbali na nyoka huyo.*

Tumeona tangia kale jinsi watu wa Israeli walivyatawanywa katika mataifa na walivoongozwa au kusukumiwa jangwani. Hata hivyo macho ya Mungu yalikuwa juu yao, na aliwahifadhi kama mtu mmoja. Sasa wanaishi ndani ya nchi yao. Mungu anabidii na anapigana kwa ajili ya watu wake. Nyoka hataishinda Israeli.

Imeandikwa maadui wa Israeli siku moja watawaangukia watu wa Mungu wanaishi salama, bali mvinyo wa ghadhabu ya Mungu utamwagwa juu ya maadui wa Israeli nao wataadhibiwa vikali.

Tunasoma tena katika **Ufunuo 12:15.**

Nyoka akatoka katika kinywa chake, nyuma ya huyo mwanamke, maji kama mto, amfanye kuchukuliwa na mto ule.

Kila mara kutakuwa na watu (au hali) ambao watakuja kuiokoa Israeli wakati imo katika hatari kubwa sana.

Wakati nyoka atakaposhindwa kumshinda mwanamke "Atageukia wazao wake", kama aya ya mwisho invyosema katika sura hii.

"Wote wanaozishika amri zake na kutunza ushuhuda wa Yesu"

Hawa ndio wale tu Wakristo safi ambao wanatajwa hapa. Kama vile Mungu alivyoilinda Israeli, ndivyo atakavyowalinda watu wake, ambao wanaamini jina la Yesu na hawalikani neno la Mungu.

SURA YA 12

VICHWA VYA JOKA NI SAWA SAWA NA MAADUI WA ISRAELI

Katika kitabu cha Ufunuo sura 12 tunasoma juu ya joka, Shetani, nyoka wa zamani katika mstari 3.

Ikaonekana ishara nyingine mbinguni, na tazama joka kubwa jekundu, alikuwa na vichwa saba na pembe kumi, na juu ya vichwa vyake vilemba saba.

Lilikuwa nilile joka ambalo lingepigana na mtoto wa kiume ambaye mwanamke angemzaa.

Hebu fikiri juu ya picha hii, wakati unasoma au kusikia juu ya mapambano ya mashariki ya kat. Kimsingi hakuna mtu anayepigana na mwenzake. Mara tu Yesu alipozaliwa watu walijaribu kumwua mwishowe walifanikiwa, ni Ibilisi mwenyewe ambaye huwatumia watu mbalimbali na njia mbalimbali ili kumwondoa Yesu na watu wake, hujigeuza sura ili aweze kuiga mazingira, kwa njia hyo anaupotosha ulimwengu wote na watu wote ambao hawamkubali Mungu wala mapenzi yake.

Wafuatao ni Maadui wa Israeli ambao wametumiwa na Shetani kujaribu kuwaangamiza Waisraeli kwa nyakati tofauti.

Herode, Hitla, Ukoministi, na Uislamu.

Shetani alikuja katika umbo la Herode ili kumwua Yesu, Herode alijaribu kuwapata Mamajusi ili wamwonyesha mahali alipokuwa amezaliwa Yesu. Herode alisema kuwa alitaka sana kumwona mtoto ili amsujudu. Roho chafu ya udanganyifu ilimjaza na alikuwa na kusudi moja tu la kumwua mtoto, hivyo Yesu asingekuwa Mfalme badala ya Herode. Bali Mungu alimwokoa Yusufu, Mariamu na mtoto mdogo Yesu na kujiepusha na hatari. Alikuwa Ibilisi, joka aliyepigana na Yesu lakini alisetwa.

Shetani alikuja katika umbo la Hitla ili kuwaangamiza Wayahudi, ambao mwovu alijua kuwa siku moja wangerudi katika nchi ya Israeli. Shetani anaijua Biblia na ahadi nyingi za Mungu alizo waahidia Israeli kuhusu masihi, ambaye atakuja kutawala kutokea Yerusalem. Hivyo Shetani akiwa katika umbo la Hitla alitaka kuwaangamiza Wayahudi.

Zaidi sana Ibilisi alikuja kwa sura ya viongozi wenye nguvu sana wa Kikomunisti ambao walitaka kuwaaua Wayahudi na Wakristo wote au kuwatia magerezani kama wafungwa, walitaka kuwatokomeza wale wote waliofikiri kwamba Mungu yupo. Walitaka wanadamu kuwa katikati kama miungu wadogo kutawala ulimwengu. Vita juu ya Israeli itakuja kwa nguvu sana, kwa mjibu wa Biblia (Eze.38)

Nyakati zetu hizi kichwa cha joka kimejidhihirisha wazi kwa njia ya Uislamu ambao una mzizi katika Ishmaeli, na Isaka mdogo wake. Wivu wa zamani haujafa kamwe kwa muda ultulia, bali kwa sasa umeamka tena kwa nguvu zote. Waislamu wenye siasa kali wanafanya kila wanalo weza kuwaangamiza Wayahudi. Hata imetajwa kwa uwazi katika katiba ya P.L.O, kwamba Israeli haipaswi kuishi na kwamba ni lazima Wayahudi waangamizwe watoke katika ardhi yao. Ili kuwapotosha viongozi wa dunia, hakuna mbinyo uliowekwa dhidi ya madai haya ya kikatili katika vyombo vyahabari vyakimataifa. Katika kila mkataba

bainya ya Waarabu na Wayahudi, ulimwengu wote unadai makubaliano sawa sawa kutoka kwa Israeli wakati kelele na jeuri za upande wa Waarabu mara kwa mara hawazijali. Mzizi wa Waislamu anabakia vivyo hivyo. Ni joka na nyota zote zilizokokotwa hadi chini kwa mkia wake, Yeye yuko nyuma ya mwenendo wote wa kuipinga Israeli na watu wake, Ibilisi anawatumia watu.

Kwa sababu Shetani anajua kuwa Yerusalem ni mahali patakatifu, anajaribu kuwahamasisha maadui zake kuukamata Yerusalem.

Wanajua kuwa Masihi atakaa ndani ya Hekalu takatifu la Yerusalem. Hivyo wamejenga mahali pao patakatifu huko ndani ya mji mtakatifu Yerusalem; Hii ni vita ya kiroho ambayo nguvu zote za kuzimu ziko nyuma yake, lakini nguvu za Mungu ni kubwa zaidi. Biblia mara kwa mara inasema juu ya kuja kwa Yesu, Mfalme wa Wafalme, kama alivyo ahidi. Naye atatawala miaka elfu tokea Yerusalem, na Hekalu ambalo litajengwa kwa ajili yake nalo litasimama sawa sawa mahali ambapo Neno linasema. Kumbe kelele hizi ni vita vya kiroho juu ya Yerusalem ambayo inaghadhibikiwa kwa nguvu sana siku hizi. Shetani kwa kupitia Waislamu, anataka kukamata kwa nguvu au kuweka mamlaka yake kwa nguvu mahali ambapo Yesu ataweka kiti chake cha enzi. Wamebarikiwa wote ambao hawako kinyume na Neno takatifu la Mungu. Bali ni wale wanaolishika kwa uaminifu na kuishi kwalo.

Ibilisi anapigana kama joka kwa kupitia watu tofauti ili ajipatie heshima ambazo Yesu atazipata siku moja. Ufunuo sura ya 12 inafungwa kwa mstari ambao unaonyesha nia ya hayo mapambano.

Ufu.12:17. *Joka akamkasirikia yule mwanamke, akaenda iliafanye vita juu ya wazao wake waliosalia, wazishikao amri za Mungu, na kuwa na ushuhuda wa Yesu, naye akasimama juu ya mchanga wa bahari.*

Joka lilimkasirikia yule mwanamke "Israeli" na akaenda kufanya vita na wazao wake, ambao ni wale wazishikao amri za Mungu na kutunza ushuhuda wa Yesu "Yaani Wakristo". Kama tunaliweka hili akilini mwetu tunapotazama hali ya ulimwengu, tunaweza kuelewa vyema zaidi kwa nini vita ipo. Pia tunaweza kujua matokeo ya vita kwa sababu imetabiriwa katika Biblia. Imetabiriwa kuwa vita itakuja. Manabii wote wa agano la kale walitabiri hili. Yesu alitabiri katika agano jipya kile ambacho kunatazamia kitatokea.

Matokeo ya vita.

Bwana na Mwokozi wetu alitokea juu ya mlima wa Mizeituni katika Yerusalemu.

Zek.14:3-4. Hapo ndipo atakapotokea Bwana naye atapigana na mataifa hayo kama vile alivyopigana zamani siku ya vita, na siku hiyo miguu yake itasimama juu ya mlima Mizeituni unaoelekea upande wa mashariki.

Zek.14:9. Naye Bwana atakuwa Mfalme wa nchi yote, siku hiyo Bwana atakuwa mmoja, na jina lake moja.

Mungu atawangamiza wote walioinua mikono yao juu ya Israeli. Vyovyote mwanadamu asemavyo au awazavyo, Mungu anasimama kwa ahadi zake. Anaipenda Israeli naye atawaokoa toka kwa adui zake na kuwapa tena nchi ya ahadi. Mungu anawapenda watu wote ila anamchukia Shetani, dhambi na kiburi kilichomjaza Shetani na wanadamu, wote ambao hawatalisikiliza neno na mapenzi ya Mungu na kuifariji Israeli katika vita wataona hasira ya Mungu ya kutisha. Mungu ni pendo, bali upendo wake wote unatujia tu kwa njia ya mwanawe Yesu Kristo. Hakuna hata mmoja anaweza kumwamini Yesu Kristo na wakati

huo huo kuwachukia watu aliowachangua Mungu. "Israeli"

Siku za mwisho, kila mmoja tutatakiwa kufanya uamuzi kuhusu Israeli. Tuliona haya katika "mfumo" wakati biashara zetu hazikuruhusiwa kuingia Israeli kwa sababu ya mzozo wa Mashariki ya kati. Kwa habari zaidi idi tutaona zaidi mbeleni.

Wote wanaofanya vita dhidi ya Israeli, wanafanya vita na Mungu. Joka atawatesa na kupigana na wote ambaao ni uzao wa mwanamke "Israeli". Kama unavyosema Ufunuo 12:17. Wote wanaoshika amri za Mungu na kutunza ushuhuda wa Yesu.

Zaidi sana wateule wa Mungu ni wale wote ambaao kwa imani katika Yesu Kristo wamezaliwa mara ya pili, ambaao ni mboni ya jicho la Mungu na mali yake Mungu, naye atachukua hatua ya kuwaokoa wote wanao mwamini Yesu Kristo kuwa ni Mwokozi na Bwana wao. Hata kama wanakabiliana na upinzani mkubwa na wanapingana na mwovu, Mungu atawaokoa milele.

Pia tunasoma katika kitabu cha Ufunuo kwamaba kutakuwa na makundi mawili ya watu mbele ya kiti cha enzi cha Mungu, ambaao wataimba na kumsifu Mungu milele, wale mia moja arobaini na nne elfu kutoka katika watu wa Israeli pamoja na jeshi ambalo hakuna anayeweza kuwahesabu, watu wakila jamaa, kabila na lugha, wote wanao liamini jina lake na hawalikani Neno lake.

Katikati ya dunia "Kitovu"

Israeli iko katikati "KITOVU" ya dunia imenenwa katika kitabu cha Ezekiel 38:12b.

Watu waliokusanyika kutoka mataifa, waliopata ng'ombe na mali, wakaao katikati ya dunia.

Imeandikwa kwamba makusudi ya Gogu, ambaye pia ni adui wa Israeli, atatolewa na Mungu mwenyewe, ili kuivamia Israeli.

Eze.38:10-11. Bwana Mungu asema hivi. Itakuwa

*katika siku hiyo, mawazo yataingia moyoni mwako
nawe utakusudia kusudi baya, nawe utasema,
nitapanda juu kuiendea nchi ye ye vijiji isiyo na
maboma nitawaendea watu wanaostarehe,
wanaokaa salama wote wakikaa pasipo kufa
ambao hawana makomeo wala malango.*

Israeli ambayo ni kitovu cha dunia itakuwa uwanja wa mapambano wakati wa vita kuu ya mwisho kati ya Shetani na Mungu ambayo Mungu atashinda. Ulimwengu wote utaweza kuona kwa kupitia Runinga (TV) zao namna Mungu atakavyo wapigania watu wake na ulimwengu wote watakubali kuwa Mungu anawasaidia watu wake Israeli.

Eze.38:23. *Nami nitajitukuza, na kujitakasa na
kujidhahirisha, mbele ya macho ya mataifa mengi,
nao watajua ya kuwa mimi ndimi Bwana.*

Tulipokuwa watoto, wazazi wetu walitushauri kwamba watu wote waliokuwa wakiona kwa macho yao yale yaliyokuwa yakitukia Mashariki ya kati walisema ni lazima ya tafasiriwe kiroho. Runinga (TV) ilikuwa haijajulikana kwao bado, na sasa tunajua kwamba inawezekana kuona yote yanayotendeka duniani kwa njia ya Television.

Kwa kiasi kikubwa wote wanaoishi kukizunguka kitovu cha dunia wataweza kufuutilia matukio ya Mashariki ya kati ambao ni uwanja mkubwa wa mapambano, wote watakiri ya kwamba Bwana ni Mungu.

SURA YA 13

SABABU YA GHADHABU YA MUNGU

Kwa muhtasari,

Lusiferi alitaka kuwa mwenye nguvu zaidi kuliko Mungu, kiburi kilimfanya atengwe kabisa na Mungu. Lusiferi alifukuzwa kutoka mbinguni.

Wakati Adamu na Hawa Waliposikilisa sauti ya Shetani badala sauti ya Mungu, matokeo yake ilikuwa ni kutengwa na Mungu na kufukuzwa kutoka bustani ya Edeni.

Esau, mwana wa Isaka mjukuu wa Ibrahimu alipoteza haki yake ya uzaliwa wa kwanza, ambao ulikuwa na upendeleo na mbaraka maalumu. Esau alichagua kuuza haki ya uzaliwa wa kwanza na mbaraka wa Mungu kwa ajili ya chakula kimoja. Hii ikamfanya auchukue mbaraka wa Esau na kumpa Yakobo mapacha wake, ingawa Yakobo alikuwa mdogo, alipokea mbaraka na upendeleo wa Mungu katika maisha yake yote kwa kupitia Yakobo na kabilalake lote Mungu angelitukuza jina lake.

Basi wana wa Yakobo waliridhi ahadi za Mungu kutoka kwa baba yo. Kama tujuavyo Mungu hajabadili sababu za uamuzi huo. Mungu alimpeleka mwanawewe Yesu Kristo ulimwenguni kwa kupitia Ibrahimu, Isaka na Yakobo. Roho mtakatifu akamwezesha bikira Mariamu amlete mwana wa Mungu, Yesu Kristo duniani.

Mara zote kumekuwa na vita kati ya Mungu na Shetani juu ya nani anastahili heshima, mamlaka na utukufu. Mara tu Yesu alipozaliwa, Shetani alijaribu kumwangamiza Yesu, hivyo Yesu asingeliweza kuwa Mwokozi wa

ulimwengu kwa kutoa uhai wake Golgota. Vita hiyo inaendela hata leo, mahali na sura ya vita imebadilika, bali mapambano ni hayo hayo.

Baada ya Yesu kufufuka katika wafu, ufalme wa giza ulisetwa na ufalme wa Mungu. Yesu alinyakuliwa hadi mbinguni naye alituletea Roho mtakatifu kama msaidizi, mshauri, mfariji na mwezeshaji, sasa tunaweza kuishi maisha ya ushindi na furaha dhidi ya uovu.

Hesabu - kipimo cha Shetani.

Mohamedi alizaliwa mwaka 570, nchini kwake kuna jiwe kubwa ambalo watu waliamini kuwa ilikuwa na miungu 365, mungu moja kwa kila siku ya mwaka. Mohamedi alikuwa safarini pamoja na msafara wake, alisikia habari juu ya Mungu moja. Inadaiwa kwamba alikuwa na maona ya kuondoa kabisa hiyo miungu 365 na kuita Mungu Allah.

Marius baar ameandika ndani ya kitabu chake (Magharibu lazima kuchagua).

Wakati Mohamedi alipozaliwa mwaka 570, moja za nyumba za Maka, Kaaba, Mahali ambapo jiwe jeusi liliwekwa, ilikuwa ni kituo cha dini ya Waarabuni. Ndani ya baraza kubwa ya ua wa Kaaba zilisimamishwa sanamu za miungu 365, mungu wakila aina alioabudiwa hapo, bali mungu wa Mohamedi, mungu jiwe, alipiwapita wenzake wote kwa uzuri. Alikuwa mungu wa miungu na endapo sadaka za watu hazikutolewa kwake sadaka za ngamia zilitolewa. Alikuwa na nguvu sana kiasi kwamba aliufanya Maka kuwa imara sana.

Mohamedi aliziondoa sanamu zote 365. Mungu wake, "Allah" alibakia kuwa mungu pekee, ila alibakiza Kaaba kuwa mahali patakatifu na alidai kwamba jiwe jeusi ilikuwa na nguvu ya kuchukua dhambijuu yake. Mohamed alifanya kuwa ni kazi ya kila mwamini kuhiji kwenye jiwe takatifu angalau mara moja katika maisha yake.

Kurani katika sura ya 22:26-27, inasema kuwa muislam

ni lazima afike Maka angalau mara moja katika maisha yake. Alla, hata hivyo siyo Mungu, yakwamba alijidhihirisha mwenyewe, bali ni mungu aliye buniwa na Mohamed. Mungu wetu, Muumbaji, ambaye tunamsoma ndani ya Biblia haishi katika jiwe. Mungu wa jiwe ni sanamu ambayo inawatawala waislam wote. Sasa basi dunia nzima tunaweza kuona picha ya kwamba uislamu siyo dini tu, bali ni mwenendo mzima wa kidini na kisiasa. Nia kubwa ya uislamu ni kutwaa mamlaka juu ya serikali zote za ulimwengu, na kwa njia hiyo kuwa watawala wa dunia. Hivyo basi hii ni hatari sana kutoa mwanya wa ushawishi wa kiislamu kati uongozi wa nchi, tangiapo ni nia yao kutwaa mamlaka katika kila taifa.

Marius Baar, aliyejifunza uislamu kikamilifu, "ameandika" Mohamed akiwa katika uislamu hakuthamini mafundisho ya agano la kale juu ya umoja wa Mungu, kwa kuwa njia ya Mungu si sawa na njia za mwanadamu. "Allah" ni kwa ajili watu wa Mohamed, aliye poa, asiyeguka na mungu asiyesamehe ambaye anaweza kuvumilia katika sanamu yake. kwake, mtu ni mtumwa, asiye na starehe, bila kuwa na uhuru wa kuchagua, mungu huyo anadai kusujudiwa na kuabudiwa na viunbe vyote, mpenda raha, anatisha, hana upendo, mdhalimu, mungu huyu ni wa kubuni na mafundisho ya uongo ya kiislamu yanawaongoza katika ugumu na imani ya giza, katika hatari.

Mohamed alikuwa ni nabii wa uongo, aliyejithibitisha mwenyewe kuwa alikuwa nabii wa mwisho. Naye alimtambua Yesu kama nabii wa Mungu. Bali yeye alijitangaza kuwa alitumwa na Mungu baada ya Yesu. Wote wanaojua Biblia na kumwamini Yesu wanajua kwamba Roho Makatifu ni Roho wa Mungu na mfariji ndiye ambaye Yesu alimpeleka kwetu kutoka mbinguni wakati alipokwenda nyumbani kwa baba yake.

Kumtangaza mtu mwingine kuwa ni nabii wa mwisho ambaye Mungu alimpeleka kunena na wanadamu ni kutenda dhambi juu ya Roho Mtakatifu. Siku hizi Mungu

husema na watu kupitia Roho Mtakatifu, aliyeletwa duniani siku ya Pentekoste baada ya Yesu kutwaliwa juu mbinguni.

Mohamed alitaka kuwa mkuu kuliko Mungu kwa njia hiyo hiyo kama Ibilisi akizikana kazi za Yesu na kazi za Roho Mtakatifu. Kama mambo mengi yanavyotuonyesha kwamba Mohamed ni nabii wa uongo na kwamba dini yake ya kiislamu ni adui mkubwa wa wakristo. Ni mapambano baina ya Isaka na Ishumaeli ambayo leo yamebadili sura. Muhuri wa joka na roho ya mpinga Kristo imo ndani ya uislamu, wanataka kuiangamiza Israeli na Ukristo.

Ni rahisi sana kuposhwa na uislamu wasemapo juu ya mungu mmoja. Lakini hebu tuone kwa kifupi kama kinachosemwa na uislamu ni kweli.

Je wanafundisha nini?.

Kwa mjibu wa Lance Lambert ambaye amejifunza mafundisho yao kwa ukaribu sana, waislamu wanaamini kwamba Yesu ni masihi aliyeahidiwa.

Yesu alizaliwa na Bikira Mariami kwa uwezo wa Roho Mtakatifu. Yesu hakufanya dhambi naye alifanya miujiza mingi.

Vile vile wanafundisha kwamba Wayahudi walitaka kumsilibisha Yesu. Lakini kwa vile Yesu alikuwa safi na mtakatifu, Mungu asingeruhusu asulibiwe, kwa hiyo Mungu alimchukua Yesu kama vile alivyomchukua Henoko hadi mbinguni.

Waislamu wanakana kiini hasa cha Injili, ya kwamba Yesu alizichukua dhambi za ulimwengu wote katika msalaba pale Golgotha. Hapo Yeye alifanyika kuwa sadaka kwa ajili ya dhambi za watu wote na makosa yao. Upatanisho kati ya Mungu na wanadamu kwa njia ya imani ya wokovu wa Yesu sasa inawezekana.

Pia wanafundisha kwamba hatuwezi kuzaliwa mara ya pili wakati Yesu hakushinda mauti na kufufuka kutoka katika wafu.

Kama shetani, atasababisha watu kuamini hivyo, kutakuwa hakuna wokovu kwa yejote kwa njia ya kumwamini mwana wa Mungu, Yesu Kristo.

Ni kitu gani Waislamu wanakiamini?

Wanaamini kwamba Mungu alisema kwanza kwa Wayahudi, ila walichafua ufunuo wa Mungu aliowapa katika Agano la kale.

Waislamu pia wanaamini kwamba Mungu alisema kwa Wakristo hata hivyo tena wanapotosha ujumbe wa Mungu katika agano jipya.

Lakini huenda Mungu alisema na Mohamedi. Wanaamini kuwa huu ulikuwa ni ufunuo wa mwisho ambao wote lazima watii, wauamini na waishi kwa huo. Biblia imetupilia mbali na kwamba kurani ndiyo inayohitajika ua inayopaswa kuaminiwa, Kurani ni hitimisho la mungu na mapenzi kamili, Mohamedi ni mtume wa mwisho wa Mungu, kwa mjibu wa uislamu.

Kurani inasema kwamba wayahudi na wakristo labda wanaweza kuishi kama wataitabua Kurani kuwa ni Neno la Mungu la mwisho. Kama sivyo watakufa. Kila mwuslimu anayemwua Myahudi au Mkristo wa aina hiyo akifa ataenda moja kwa moja peponi. Nia haswa ya waislamu wote ni kwamba nchi zote na serikali zote zitakuwa chini ya utawala wa kiislamu. Wanafanya kwa bidii sana ili kuutia ulimwengu wote chini ya uislamu, wanataka kuifanya Kurani kuwa mwongozo wa dunia nzima na kuzipindua nchi zote ziwe serikali za kiislamu.

Waislamu hawezি kabisa kuikubali jamii ya kiyahudi au kikristo. Wayahudi na wakristo wanadhoofisha elimu yote ya kiislamu, hivyo taifa la Israeli ni lazima liangamizwe. Waislamu wanatamani kuitawala nchi nzima na kuifanya mji wa Yerusalem kuwa mji wao mkuu.

Waislamu wanaonyesha sura tofauti tofauti ili kukubalika ndani ya jamii wanozaishi nazo. Lakini kwa chini chini wanataka siku moja hiyo nchi wanamoishi kuitia katika

uislamu. Ndio sababu wanamtumikia "Allh". Hakuna upendo katika dini hii na wanaamini kuwa eti wanamtumikia Mungu kwa kuwaa watu.

Alama ya bendera yao ni upanga na maneno "kwa huu lazima tutashinda".

Siku hizi waislamu wanayanunua mataifa yote kwa mafuta wanayomiliki na kuyauza dunia nzima. Mungu atusaidie tuisujudie hili. Kwa mjibu wa Neno la Mungu la kweli lililo hai, wazao wa Isaka mwishoni watashinda. Inasikitisha kuona watu wa mataifa wanauza nafsi zao kwa wazao wa Ishmaeli na waislamu (Marius Baar).

Tunapashwa kuamini nini?

Tazama matokeo ya uislamu katika mabara yote, Uislamu unadai kusujudiwa, watu wamekandamizwa, hawajaendelezwa na wanauwawa, baraka za Mungu zimetoweka dini hii imewakaba, wengi wanauliza leo, "Je kweli Mungu ni pendo wakati anaruhusu vita na maovu mengi dunini?"

Mungu ni pendo. Mungu anamtaka kila mtu awe mwema. Bali uchaguzi ni wetu. Mahali ambapo watu na serikali zimechagua kufuata uovu, Mungu haruhusu baraka zake kuwashukia. Wote tunao uhuru wa kuchagua, ndani ya Yesu tu ndimo kuna uhuru na neema. Wote wanao mwamini Yesu Kristo wamo ndani ya baraka za Mungu. Hakuna njia nyingine ndani ya nafsi ya Mungu. Yesu ni njia na kweli na uzima.

1Tim.2:5-6. Kwa sababu Mungu ni mmoja na mpatanishi katika ya Mungu na wanadamu ni mmoja, mwanadamu Yesu Kristo. Ambaye alijitoa yeye mwenyewe kuwa Mkombozi kwa ajili ya wote utakaoshuhudiwa kwa majira yake.

Kitabu cha Matendo ya mitume kinasema wazi juu ya yule ambaye tunapashwa kumwamini.

Mdo.4:12. *Wala hakuna Wokovu katika mwingine awaye yote, kwa maana hakuna jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.*

Yon.17:3. *Na uzima wa milele ndio huu, wakujua wewe, Mungu wapekee wa kweli, na Yesu Kristo uliyemtuma.*

SURA YA 14

MAADUI WENGINE WA ISRAELI

Ni wazi kwamba roho ya uislamu ni adui wa Israeli. Pia ni wazi kwa watu wengi kuwa roho ya wakomunisti inawachukia wayahudi. Hawa maadui wawili wanafanya vita pamoja dhidi ya Israeli. Hata kama tunasikia mazungumzo ya amani, upande wa pili kuna uadui wa kudumu na nguvu hizi mbili zinapigana na Israeli ikiwa kama nchi huru pamoja na Yerusalem ukiwa ni mji wake mkuu.

Kitu cha ajabu sana ni kwamba wakristo wengi pia wanageuka kinyume na Israeli baadhi ya wakristo wanaamini kwamba ahadi za Biblia kwa Israeli zilikusudiwa haswa kwa makanisa ya mataifa au "Israeli ya kiroho". Watu hudhani kwamba kwa sababu wayahudi walimua Yesu na kumkataa kuwa sio Mwokozi wao, Mungu amewatupa wana wa Israeli. Hivyo wote wanao mwamini Yesu Kristo kuwa ni Mwokozi wa ulimwengu wamekuwa ni Waisraeli wapya. Sehemu hiyo ya Ukristo ni adui mbaya zaidi kufikiri hivyo.

Mungu ametoa neema halisi kuwaruhusu waisraeli kumkataa Yesu kama Masihi ili kwamba mataifa waweze kupata wokovu. kwa hiyo hatuna haki kudai kuwa Mungu amewakataa hao watu, Waisraeli ambao anwapenda mno, Neno la Mungu halitapita bure na ahadi zote alizompa Ibrahimu, Isaka na Yakobo bado ni thabiti. Katika waraka kwa warumi, sura ya 11, imeeleza kwa uwazi sana cheo walichonacho waisraeli mbele ya macho ya Mungu.

Rum.11:1-2. Basi nauliiza, Je Mungu aliwasukumia mbali watu wake? Hasha!, kwa

kuwa mimi nami ni mwisraeli, mmoja wa wazao wa Ibrahimu, mtu wa kabilia la Benjamini. Mungu hakuwasukumia mbali watu wake aliowajua tokea awali. Au hamjui yale yaliyonenwa na maandiko juu ya Eliya?, jinsi aliviyowashitaki waisraeli mbele za Mungu.

Sura nzima, Paulo anaeleza kwamba Mungu ambaye ameichagua Israeli, kila mara ataacha mabaki ya watu wa Israeli kuishi. Watakaomwabudu Mungu na kumwamini Yeye. Paulo anaeleza katika mstari wa 11 sababu ya Mungu ya kuwafanya Israeli warudi nyuma.

Rum.11:11-12. *Basi nasema, Je! wamejikwaa hata wakaanguka kabisa? Hasha! Lakini kwa kosa lao wokovu umewafikilia mataifa ili wao wenyeywe watiwe vivu. Basi ikiwa kosa lao limekuwa utajiri wa ulimwengu, na upunguvu wao umekuwa utajiri wa mataifa, je si zaidi utimilifu wao?*

Paulo anatupatia masahihisho kwa uwazi zaidi juu ya sura hii endapo tunaamini kuwa wakristo wa mataifa wamekuwa wakuu kuliko Waisraeli eti kwa sababu tumemwamini Kristo. Paulo analinganisha Israeli na mzeituni wa asili ambamo kwa neema tumpandikizwa juu yake, na tujihadhari tusiwe na majivuno.

Rum.11.17-21. *Lakini iwapo matawi mengine yamekatwa, na wewe mzeituni mwitu ulipandikizwa kati yao, ukawa mshirika wa shina la mzeituni na unono wake, usijisifu juu ya matawi yake, au ukiwa wajisifu siwewe ulichukuaye shina, bali ni shina likuchukuaye wewe. Basi utasema, matawi yale yalikatwa ili kusudi nipandikizwe vema, yalikatwa kwa kutokuamini kwao, na wewe wasimama kwa imani yako, Usijivune bali uogope*

kwa maana ikiwa Mungu hakuyaachia matawi ya asili, wala hata kuachia wewe.

Biblia nzima inashughulika na historia ya wayahudi na mambo yao yajayo. Mungu aliwachagua waisraeli kuwa watu wake. Wakati huo huo Mungu ametoa nafsi kwa wanadamu wote kufurahi katika agano hilo hilo na ahadi hiso hiso kama wayahudi wafanyakyo. Wanahitaji kuliamini tu Neno la Mungu, Yesu Kristo, ambaye alikuja duniani kutuongoza sote tuingia ndani ya uwepo wake Mungu kama ilivyokuwa katika bustani ya Edeni. Lakini Mungu hajabadili uhusiano wake na wayahudi, anaendelea kufanya kazi pamoja nao mpaka ahadi zake zote zimetimia.

Ni kweli kabisa kuwa wayahudi walihusika katika kumsulubisha Yesu, bali mataifa walimsaidia sana Yesu, na wote wako chini ya hukumu moja na wanahitaji neema hiyo hiyo kutoka kwa Mungu.

Ni muhimu sana kuelewa kwamba Israeli imesukumiwa mbali au kutupwa na Mungu. Israeli imegawanyika na imetawanyika kote duniani kati ya vizazi vya watu wa mataifa, lakini Mungu hakuwatupa watu wake Israeli. Ukweli ni kwamba wayahudi wametawanywa duniani kote, na ya kwamba Mungu ameahidi kuwa atawakusanya tena kutoka Mashariki, Magharibi, Kusini na Kaskazini, huu ni ushahidi wenye nguvu sana kwamba Mungu anawapenda wana wa Israeli. Huu ni mujiza mkubwa, kila mtu anaweza kufikiri ambao unatokea sasa mbele ya macho yetu. Wayahudi bado ni watu walichaguliwa na Mungu na wataendelea kuwa hivyo. Siku hizi Israeli imezidi kuwa na maadui wengi kuliko marafiki, mara moja waliona katika Ukristo vitu vingi viovu vinawatokea wayahudi, na sasa wanaona baraka. Kuna baadhi ya watu mionganoni mwa wakristo wanaopenda Israeli, na wanafanya kila wanaloweza kuonyesha upendo wa Mungu kwa Israeli, na wayahudi wako tayari nyakati hizi kuupokea upendo huo. Wanapoonaa upendo huu wa Mungu utokao kwa wakristo ndipo imani yao kwa Kristo aina kuwa na nguvu zaidi.

Kwa upande mwingine, wakristo wengi wanawadharau wasraeli watu wake Mungu na wanaongezea mzigo ambao ni kizingiti badala ya kuwa saidia watu wa Mungu.

Siku hizi kuna wayahudi wengi wanao nunua agano jipya na agano la kale ili kutafuta upi ni ukweli, na wengi wanamwamini Yesu. Sio wote walio majasiri kukiri imani yao, bali wanaamini miyoni mwao tu. Wakati wanapomwamini Yesu kuwa ni Mwokozi wao, wanazaliwa mara ya pili kwa njia hiyo hiyo kama sisi. Mungu ametupa sisi sote nja ile ile ya wokovu, inaitwa kwa kumwamni Yesu Kristo na kazi ya Golgota.

Hata kama tumepondikizwa juu ya mzeituni wa asili kwa sababu ya imani zetu katika Yesu, hatutakiwi kujivuna, Mungu anaweza kwa urahisi kabisa kutupogoa tena.

Rum.11:22-24. *Tazama, basi, wema na ukali wa Mungu, kwa wale walioanguka, bali kwako wewe wema wa Mungu ukikaa katika wema huo, kama sivyo, wewe nawe utakataliwa mbali. Kwa maana ikiwa wewe ulikatwa ukatolewa karika mzeituni, ulio mzeituni mwitu kwa asili yake, kisha ukapandikizwa kinyume cha asili katika mzeituni ulio mwema, si zaidi sana wale walio wa asili kuweza kupandikizwa katika mzeituni wao wenyewe?*

Kwa sababu ya imani yetu tunapata neema na wema wa Mungu, kutokuamini na kiburi kunaleta hasira ya Mungu.

Mungu hana majuto.

Mungu hutazama kwa upana, wakati mataifa wengi wameokoka kwa kumwamani Yesu, Mungu huona wanaweza kuokoka, badiliko hutokea.

Tuko tayari kuona hivi, wakati unakuja ambapo mambo yatabadilika kwa haraka kiasi kwamba itakuwa ni vigumu kwetu kuweza kufuatilia yanayotokea. Wakati wa neema

kwa ajili ya mataifa unakaribia kwisha, Mungu atafanya kazi kwa nguvu sana kwa watu wake Israeli.

Rum.11.:25-32. *Kwa maana, ndugu zangu, sipendi msijue siri hii, ilimsijione kuwa wenyewe akili, ya kwamba kwa sehemu ugumu umewapata Israeli, mpaka utimilifu wa mataifa uwasili, hivyo Israeli wote wataokoka kama ilivyoandikwa, mwokozi atakuja kutoka Sayuni, atamtenga Yakobo na maasi yake. Na hili ndilo agano langu nao nitakapowaondolea dhambi zao kwa habari ya injili, wamekuwa adui kwa ajili yenu, bali kwa habari ya kule kuchaguliwa wamekuwa wapenzi kwa ajili ya baba yetu. Kwa sababu karama za Mungu hazina majuto, wala mwito wake. Kwa maana kama ninyi zamani mlivyomwasi Mungu, lakini sasa mmeputa reema kwa kuasi kwao, kadhalika na hao wameasi sasa, ili kwa kupata reema kwenu wao nao wapate reema. Maana Mungu amewafunga wote pamoja katika kuasi ili awarehemu wote.*

Mungu aliona kwamba wote walitakiwa kuenenda kama wanadamu walivyostahili kuenenda, hakuna hata mmoja mionganoni mwetu ambaye angeokoka. Hivyo Mungu aliamua kutufanya wote tuipate neema na wokovu kwa njia ya imani.

Kwa njia hii mwishowe kutakuwa na kundi moja na mchungaji mmoja. Kamwa tusiwanene vibaya watu wa Israeli. Mwachie Mungu, ambaye anahukumu kwa haki, hujishughulisha kwa ajili ya watu wake.

Ni muhimu kwa Wayahudi kujilinda wenyewe. Kama hawatailinda nchi yao ndogo wanayomiliki mataifa makubwa ya Kiarabu yatajaribu kuiangamiza nchi yao na wao pamoja.

Tukumbuke kuwa wayahudi si wakristo, hawajui ambacho Yesu alisema juu ya upendo unaotimiliza amri

zote katika Torati. Baadhi yao wanaishi kwa kufuata Torati ya Musa, wengine ni watu wa dunia kabisa na hawamwamini Mungu kabisa.

Kumbuka kuwa Israeli aliitikia tu wakati ilipotishiwa au kushambuliwa, hujawahi kusikia matendo yoyote ya vita yametokea upande wa wayahudi juu ya Waarabu, vingenevyo basi watakuwa wametangulia kushambuliwa. Endapo walitishiwa walijibu bila kusitasita.

Mwaka 1988, tulikaribishwa chakula cha jioni huko Knesset, pamoja na waziri wa ulinzi wa Israeli. "Naye alisema kwamba: 'Sasa Israeli inazo nguvu za kutosha kushinda vita bila msaada kutoka nje'''.

Alisema, hatutegemie Magharibi, wala hatutishiwi na vitisho vya Mashariki. Tunaweza kushinda vita kwa silaha tulizo nazo. Nchi hii ambayo Ibrahim, Isaka na Yakobo Mungu aliwaapia, ametupatia sisi, tutaitunza na kuipigania kwa vyo vyote. Kwa miaka 40 tumekuwa katika mapambano ya kuurudisha mji wa Yerusalem mikononi mwa Wayahudi.

Sasa umekuwa mji wetu mkuu tena, hatutauachilia uende tena. Wayahudi wanaamini kuwa Masihi wao, ambaye atatokea ghafula na kuja kuwasaidia dhidi ya maadui zao, ni mtu wa kawaida ambaye yu tayari katika njia maalumu kuwaongoza Wayahudi katika vita na maadui zao.

Bado hawaamini kuwa Masihi wao ni Mwana wa Mungu na kwamba atakuja na kuwaangamiza maadui zao kwa pumzi yake. Bali watakapo mwona hawatakawia kawia kumfuata, hivyo ndiyo itakuwa siku ya ushindi wa mboni ya jicho la Mungu.

Agano la Kale.

Agano la kale limejaa ahadi nyingi ambazo wana wa Israeli wataona baraka za Mungu kwa njia maalumu. Mungu amekuwa na hasira dhidi yao kwa sababu ya uasi na kutokutii kwao na adhabu kali ilitolewa kwao. Manabii wote wa nusu ya agano la kale husema juu ya hasira ya

Mungu ya kutisha juu ya wana wa Israeli. Lakini Manabii wote humalizia Nabii zao kwa kusema kuwa Mungu atalainisha moyo wake juu ya watu wake Israeli na kuwasamehe. Mungu atawapelekea Nabii na Mwokozi, Masihi, ambaye atawaweka huru kutoka katika mateso yao.

SURA YA 15

MUNGU HUCHAGUA WANYENYEKEVU

Ni ajabu sana kwamba Mungu aliichagua nchi ndogo katikati ya Dunia na kuihudumia sana.

Mungu hujionyesha ulimwenguni kote kwa kuitia historia ya Israeli kwamba anatupenda sisi sote. Mungu ametuonyesha kuwa yeche ni Bwana. Mungu anataka kukuambia zaidi, ni kwa kiasi gani anakupenda. Hata kama unajiona wewe ni wa mwisho duniani, Mungu anapenda kufanya kazi pamoja nawe hadi umefanya kile ambacho Mungu anataka ufanye.

Watu wa Israeli walimuudhi sana Mungu na kwamba alilazimika kuwaacha kwa muda mrefu bali amekuwa akiwasaidia na kuwaokoa. "Ila Mungu anasema" Nawapenda ukomo na kwamba nitafanya kila njia kuwapata hao watu na kuwfanya wawe bora katika dunia. "Kwa njia hiyo anasema" Na wapenda sana watu wote na kwamba najitoa kwa ajili yao ili ya kwamba kila mtu atakayeamini maneno yangu ataokoka.

Kuna kifungu maalumu sana katika kitabu cha **Ezekiel sura 16** juu ya macho ya Mungu alioweka kando.

(kuanzia mstari wa 4) *Na kwa habari za kuzaliwa kwako, siku ile ulipozaliwa, kitovu chako hakikukatwa wala hukuoshwa kwa maji usafishwe, hukutiwa chumvi hata kidogo, wala hukutiwa katika nguo kabisa, hapana jicho lililohurumiwa, ili kukutenda lolote la mambo hayo kwa kuhurumiwa, lakini ulitupwa nje uwandani kwa kuwa nafsi yako ilichukiwa katika siku ile uliyozaliwa. Nami nilipopita karibu nawe,*

nikaona ukigaagaa katika damu yako, nalikuambia ujapokuwa katika damu yako, uwe hai, naamu, nalikuambia, ujapokuwa katika damu yako, uwe hai. Nalikufanya kuwa maelfu-elfu, kama mimea ya mashamba ukaongezeka, na kuzidi kuwa mkubwa, ukapata kuwa na uzuri mno, matiti yakoyakaumbwa, nywele zako zikawa zimeota, lakini ulikuwa uchi, huna nguo. Basi nilipita karibu nawe nikakutazama, tazama wakati wako kwako ulikuwa wa kati wa upendo, nikatandika upindo wa vazi langu juu yako, nikakufunika uchi wako. Naamu nalikuapia, nikafanya agano nawe; Asema Bwana Mungu, ukawa wangu, kisha nikakuosha kwa maji, naamu nalikuosha kabisa damu yako nikakupaka mafuta.

Kifungu hiki kinaonyesha huruma ya Mungu kwa ajili ya nchi hii ndogo iliyosambaratika ambayo hakuna mtu anayeijali. Pia kinakuonyesha wewe, labda unajihisi hutakiwi na kufikiri heri usingelizaliwa na kwamba Mungu hakupendi "Nimekuja kwa" Mungu anasema, niliamua kuwa lazima utaishi na kukua na kuwa mzuri.

Kifungu hiki kinasema zaidi katika maelezo hayo kwamba Israeli ilikua na kupata neema ya Mungu pamoja na makosa yake mengi na kushindwa kwake kwingi. Mungu hufanya kazi kati ya watu wake aliowachagua. Mungu huwaokoa, huwahifadhi na kuwafanya wakamilifu.

Ndivyo ilivyo njia ya Mungu, amevichagua vitu ambavyo ni vinyonge ili kuonyesha upendo wake, Uweza wake na nguvu zake. Alifanya agano na Israeli na kwamba agano hilo hatalivunja. Hata kama ulimwengu mzima ukighadhibika dhidi ya hilo taifa dogo na kuonekana kana kwamba litakwenda chini, bado Mungu atapigana kwa ajili ya hilo taifa kipenzi chake, na Mboni ya jicho lake. Mungu amefanya pamoja na taifa hilo na amepigana kwa ajili yake tangia vizazi vyote, tokea wakati wa Adamu, amewavuta. Amewatakasa na amewachapa wapenzi wake kama vile

baba anavyomwadhibu mtoto wake. Amewaokoa, amewafunga majeraha na amewaponya muda baada ya muda. Katika mstari wa 10 Mungu anasema kwamba ameivika na kuipamba Israeli kwa vito vya thamani na mavazi na amelifanya taifa kujulikana kwa watu wote kwa ajili ya uzuri wake. Bado Israeli imedharau wokovu na upendo wa Bwana na kutumia uzuri na akili zake badala ya Bwana. Hata hivyo Mungu amekuwa na huruma juu ya watu wake tena na tena, amewachagua na atafanya makusudi yake kwao ili kuwa ushuhuda kwa ulimwengu wote. Pendo la Mungu kwa Israeli ni ishara kwetu kwamba ni lazima tumgeukie Mungu na ili Mungu afanye mapenzi yake kwetu pia.

Mungu aliamua kufanya Israeli kama bibi Arusi wake, na kutoka katika mataifa yote pia angefanya watu ambao wangekuwa mabibi arusi kwa ajili ya mwana wake Yesu Kristo, Baadhi ya wakristo siku hizi wanaamini kuwa Mungu ameitupa Israeli na badaala yake amelichagua kanisa kuwa bibi arusi wake, bali katika rehema yake kubwa kwa watu wa matifa tumeruhusiwa kuingia katika pendo lake lile lile sawa na wayahudi. Kutakuwa na zizi moja na Mchungaji mmoja. Pendo la kwanza la Mungu ni kwa wayahudi na ndipo kwa mataifa.

Rum.1:16. *Kwa maana siionei haya injili, kwa sababu ni uweza wa Mungu uletao wokovu, kwa kila aaminiye, kwa myahudi kwanza na myunani pia.*

Eze.16:60. *Walakini nitalikumbuka Agano langu nililofanya pamoja nawe, katika siku za ujana wako, nami nitaweka imara agano la milele pamoja nawe.*

(Mstari 62-63) *Nami nitaweka imara agano langu nawe, nawe utajua ya kuwa mimi ndimi Bwana, upate kukumbuka na kufadhaika, usifumbue*

*kinywa chako tena, kwa sababu ya aibu yako,
hapo nitakapo kusamehe yote uliyotenda, asema
Bwana Mungu.*

Mungu atasamehe uovu wote wa Israeli alioufanya ili kuionyesha upendo wake, pia Mungu atawasamehe watu wa mataifa wote watakaopokea msamaha wake.

Eze.18:31-32. *Tupilieni mbali nanyi makosa yenu yote mliyoyakosa, jifanyieni moyo mpya na roho mpya, mbona mnataka kufa enyi nyumba ya Israeli? Maana mimi sikufurahi kufu kwake afaye, asema Bwana Mungu; Basi ghairini, mkaishi.*

Waisraeli wengi wamekufa wakati wa vita na mateso bali Mungu nyakati zote amewaokoa mabaki, hivyo kwamba wasingelifutwa. Sehemu kubwa sana ya watu wa mataifa hawatakuwa na kitu cha kumfanyia Mungu, bali kutoka katika makundi ya watu, jamaa na lugha pia kuna mabaki ya watu watakaomrudia Mungu. Mungu atawaokoa na kuwahifadhi pia.

Kutawanyika kwa Israeli.

Mwaka 70 AD, watu wa Israeli walitawanywa katika mataifa, Yerusalemu ukawa mji mkuu wa watu wa mataifa. Yesu aliuangalia Yerusalemu akaulilia kwani alijaribu kuwakusanya pamoja na kuwaokoa. "Lakini hawakutaka, Yesu alisema" Hawakumsikiliza bali walimsulubisha na wakamgeuzia migogo. Mungu kwa hukumu kali aliwapiga Wayahudi. Kwa miaka mingi maadui wa Israeli wamekuwa ni vyombo vya hukumu ya Mungu, Sehemu nyingi ambako Wayahudi wamekuwa wakiishi, wameteswa na kuuawa, wamedharauliwa na kutendewe jeuri. Yalikuwa si mapenzi ya Mungu kwamba watendewe vibaya kama walivyokuwa, watesi ambao walizidisha hukumu juu ya Israeli, watahukumiwa vikali.

Mungu peke yake ndiye mwenye uwezo wa kuhukumu na kuadhibu.

Waisraeli wamekusanyika pamoja.

Katika Agano la kale, Wayahudi na wamataifa wanatambua kuwa Mungu atapunguza hasira na kuwaongoza Wayahudi mpaka kwenye ardhi yao tena na, Mungu atawapa Yerusalemu kuwa mji wao mkuu. Kitu ambacho kwa karne nyingi kilionekana hakitawezekana. Ni waamini tu ndio walioamini kuwa inawezekana. Wakati wayahudi waliposema kwaheri: Walisema kwa imani yao na waliambiana kila mmoja na mwenzake. "Mwakani ndani ya Yerusalemu" Kibinadamu ilikuwa ni kitu kisichowezekana kusema kuwa wangeimiliki tena ardhi yao. Bali kwa Mungu yote yanawezekana. Leo tu mashahidi kwa maajabu makuu ambayo yametokea mbele ya macho ya wanadamu. Katika mwaka wa 1948 Israeli ikawa nchi huru, ni hivi karibuni tu tulisherekea miaka 50 ya kuzaliwa Taifa la Israeli.

Ndani ya siku moja taifa la Israeli lilizaliwa, kama vile Mungu alivyosema itatokea. Yerusalemu sasa ni mji wao Mkuu kama alivyosema Mungu. Mungu ametuonyesha sote kuwa yeye ni Bwana, ametuonyesha yeye ambaye kwake tunaweza kutubu na kumrudia.

Eze.20:40-41. Kwa maana katika Mlima wangu mtakatifu katika Mlima mrefu sana wa Israeli, asema Bwana Mungu, ndiko watakako kutumikia nyumba yote ya Israeli, wote pia katika nchi ile, nami nitataka matoleo yenu, na malimbuko ya dhabihu zenu pamoja na vitu vitakatifu vyote. Nitawatabakali kama harufu ipendezavyo, nitakapo watoa katika mataifa na kuwakusanya toka nchi zile mlizotawanyika, nami nitatakaswa kwenu machoni pa mataifa.

SURA YA 16

UPENDO WA MUNGU HAUBADILIKI

Kama kuna mtu yejote anaamini kuwa ahadi za Mungu na upendo wa Mungu kwa watu wa Israeli umebadilika, mashaka yote lazima yatoweke wakati wanapoziona ahadi zote za Mungu alizowapa Israeli katika agano la kale zinatimia.

Isa.51:3. *Maana Bwana ameufariji Sayuni; amepafariji mahali pake palipokuwa ukiwa; amefanya jangwa lake kuwa kama bustani ya Edeni, na nyika yake kama bustani ya Bwana; furaha na kicheko zitaonekana ndani yake, kushukuru, na sauti ya kuimba.*

Eneo hilo la ardhi, ambalo kabla yake lilikuwa kama jangwa, lilianza kustawi wakati wayahudi waliporudi. Waarabu walioishi hapo kwa karne nyingi hawakulima hiyo ardhi ambayo leo wataitolea sadaka maisha yao kuipata. Lakini Ahadi za Mungu kwa wayahudi zimetimia, tangia walipokanya nyayo zao juu ya ardhi ya Israeli, maarifa yalianza ya namna ya kuilima hiyo ardhi, Mungu ameruhusu mafanikio kwao. Jangwa limekuwa kama Edeni, matunda mazuri sana yanastawishwa Israeli, ambayo ulimwengu mzima unakubali kuwa ni matunda bora kuliko yanayotoka sehemu nyingine duniani.

Isa.14:1. *Maana Bwana atamhurumia Yakobo, atamchagua, Israeli tena, naye atawaweka katika nchi yao wenyewe na mgeni atajiunga nao, nao wataambatana na nyumba ya Yakobo.*

Mungu anageuza hali na miyo ya Waisraeli mbele ya macho yetu leo.

Yer.32:37-40. *Tazama nitawakusanya, na kuwatoa katika nchi zote nilizowafukuza, katika hasira yangu na uchungu wangu na ghadhabu yangu nyingi, nami nitawaleta tena hata mahali hapo, nami nitawakalisha salama salimini, nao watakuwa watu wangu, nami nitawapa moyo mmoja nia moja, wapate kunicha siku zote, kwa mema yao, na ya watoto wao baada yao, nami nitafanya agano la milele pamoja nao, kwamba sitageuza wala kuwaacha ili niwatendee mema, nami nitatia kicho changu miyoni ili wasiniache.*

Agano la kale limejaa ahadi na maneno ya kutia moyo kwa Israeli, Jangwa limekuwa bustani.

Wageni kutoka pande zote za dunia wanakuja kuisaidia Israeli, Israeli inakaa salama kama vile Bwana alivyo ahidi wakati wa vita zote, Bwana amewalinda watu wake na kuwaokoa mbele ya macho ya ulimwengu mzima kwa njia ya miujiza. Upendo wa Mungu utaonekana kwa nguvu zaidi hapo mbeleni wakati atakapolikuza jina lake kwa kupitia Waisraeli na kuwaangamiza maadui wote wa Israeli. Mungu anaipenda Yerusalem.

SURA YA 17

YERUSALEMU NI MALI YA NANI?

Hilo ndilo swalii linaloulizwa na dunia nzima siku hizi, vyombo vyaa habari bila haki vinatangaza kuwa Israeli inakataa kuwa rudishia waarabu mji wa Yerusalem, wakati wa Israeli walipoanzisha kuwa mji wao mkuu, nchi zote zilihamasisha balozi zao kwenda Tel Aviv ili kuonyesha kuwa walijihisi kama kuwa sivyo halali kwa Israeli kuumiliki mji wote wa Yerusalem, walismama kwa umoja na waarabu.

UKWELI

Dr.Ulla Jarvilheto, mmoja wa wabunge wa la Finland anaandika katika kijitabu kiitwacho KEJ'S juu usayuni wa mkristo na misingi yake ya kibiblia, si sawa kibiblia wa Israeli kumiliki nchi ya ahadi katika mzozo wa haki za kihistoria? La! hasha.

Taifa la wayahudi liliishi katika ardhi hiyo kwa karne nyingi kabla ya waarabu kumiliki eneo hilo. Propaganda za maandiko za wapinga Shemu (au wapinga Israeli) Siku hizi, mafunzo yao ya kihistoria yanaanza mwaka 600 AD na wana puuza ukweli ya kwamaba ardhi ile ilikuwepo mapema zaidi, ilikuwa na maana kihistoria. Wayahudi walikuwa wa kistawi na pia kama taifa huru muda mrefu kabla ya Kristo. Walishinda falme kadhaa zenyen nguvi zilizokuwa zinakalia ardhi hiyo wakati wa kuingia kama vile Warumi, Byzetines, Crusaders, Waarabu, Mamelukes, Waturuki, Waingereza ila kamwe haikuwa nchi huru ya Kipalestina, ilikuwa nchi ya wayahudi huu ndio ukweli wa historia ya kale. Yerusalem haujawahi kuwa mji mkuu wa

waarabu, bali umekuwa ni mji mkuu wa Israeli tangia miaka 1000 kabla ya Kristo. Ustaarabu wa wayahudi ulizaliwa katika Israeli na huo ustaarabu umekuwa zawadi ya kudumu kwa duniani kote. Hakuna ustaarabu wa Kiarabu, hasa kwa Palestina. Waarabu ambaa walishi katika eneo hilo wamejikuta wenyewe wamekuwa ni sehemu ya kundi kubwa la waarabu, ustaarabu wao na hazina zao za kiroho ambazo nchi ya ahadi imeupa ulimwengu, zilikuwa ni za wayahudi kwa asili.

Ameandika zaidi juu ya kitu fulani ambacho kinativutia sana siku hizi. "Watu wote wasemao kwamba wayahudi peke yao ndio wenyewe nchi wakati waarabu wameachwa bila mgawo, wanapashwa kukumbuka kuwa kuna zaidi ya mataifa 20 ya kiarabu na taifa moja tu la wayahudi katika Mashariki ya kati. Aidha waarabu wanakalia eneo la kilometeta za mraba milioni 13, Katika miliki yao. Hawana tatizo la idadi kubwa ya watu, wanautajiri mkubwa wa mafuta, wanaustaarabu wa kawaida na lugha yao ya kawaida zaidi ya yote wanakalia eneo kubwa la kaskazini mwa Afrika na Asia. Ardhi ya Israeli ni chini ya asilimia moja(1%) ya eneo la ardhi ya waarabu. Israeli haiwezi kugawanywa zaidi upande wa kingo za Magharibi au upande wa milima ya Golani bila kuhatarisha usalama wake. Waarabu hawana haki ya kiutu kihistoria, kisheria wala kisiasa kudai eneo lote la Mashariki ya kati kwa ajili yao wenyewe".

Hebu tuzingatie ya kwamba Israeli ni nchi ndogo sana, nyembamba kuliko Denmark. Endapo wayahudi hawatapigana kwa nguvu dhidi ya shinikizo za nje na kupoteza ardhi zaidi watajikuta wamekandamizwa na maadui zao.

Sababu ya kibiblia ya kutoiachia ardhi hio ni kwamba huu ni urithi wao wa milele. Ni mali ya Mungu mwenyewe. Mungu aliwapa Wayahudi ardhi hiyo.

Jambo jingine katika neno la Mungu

Katika kitabu cha pili cha Samweli, mstari wa 5 unasema kwamba khabila zote za waisraeli zilizotoka kwa Daudi katika Hebron, unamkumbusha yeye kuwa Mungu alimwambia. "Utakuwa Mchungaji wa watu wote wa Israeli, utakuwa mfalme wao."

Daudi alitawazwa kuwa Mfalme wa Israeli miaka 1000 kabla ya Kristo.

Mwanzo wa historia ya wayahudi kama taifa, ulianza wakati wa mfalme Sauli alipoteuliwa na Mungu na kuwa mfalme wa kwanza wa Israeli, baada yake Daudi alikuwa mfalme, naye aliinjenga Israeli na kuwa taifa lenye nguvu. Daudi alikuwa na mri wa miaka 30 alipoanza kutawala naye alitawala miaka 40. Mfalme Daudi aliutwaa Yerusalem (baada ya kushinda vita). Akakalia kilima cha mawe katika mlima wa Mizeituni ndani ya Yerusalem na ndipo alipouita mji wa Daudi. Katika mstari wa 10 inasema, "Ndipo Daudi akazidi kuwa mwenye nguvu zaidi, kwa sababu Bwana Mungu wa majeshi alikuwa pamoja naye".

Wakati wa kutawala kwake Selemani mwana wa mfalme Daudi. Israeli ilikuwa katika enzi ya amani na salama,, Selemani alimjengea Bwana Hekalu Yerusalem.

Tangia hapo imekuwa vita, kutekwa nyara na mateso mengi. Hekalu lilibomolewa na maadui wao wengi kadhaa waliitawala Yerusalem kwa vipindi tofauti tofauti, hata hivyo Yerusalem haujawahi kuwa mji mkuu wa waarabu. Kwa hiyo siyo kweli kwa waarabu kuwa na sehemu ya mji wa Mungu kama mji wao mkuu. Mungu mwenyewe amesema wakati baada ya wakati kwa kupitia manabii wa agano la kale kwamba Yerusalem ni mali ya wana waisraeli.

Zek.8:7-8. Bwana wa majeshi asema hivi, tazama, nitawaokoa watu wangu toka nchi ya Mashariki na toka nchi ya Magharibi. Nami nitawaleta, nao

*watacaa katikati ya Yerusalem, nao watakuwa
watu wangu, Nami nitakuwa Mungu wao. Katika
kweli na katika haki.*

Yerusalem ni mji Mtakatifu wa Mungu ambao aliwaahidia wayahudi. Mungu amethibitisha hili kwa kuwasaidia wayahudi katika mapambano yao ya kuirejesha ardhi yao na kukaa katika mji wao. Hivyo wayahudi wengi waliona afadhali kufa kuliko kumwachia mtu mwingine mji wao wa Yerusalem.

Nyakati zetu, ambazo zinaitwa na Biblia "Siku za mwisho", wakatia ambao Mungu zamani za kale aliwaahidi wayahudi kwamba wangeipata ardhi yao na mji wao mkuu, ni wakati wa ajabu sana. Neno la Mungu limetimizwa baadaye na hiki lazima kiwe kitu cha kumfanya mtu binafsi arudi kwa Mungu na kuomba mapenzi ya Mungu yafanyike.

Mik.4:1-2. *Lakini itakuwa katika siku za mwisho,
ya kwamba mlima wa nyumba ya Bwana utawekwe
imara juu ya milima nao utainuliwa juu ya vilima
na watu wa mataifa watauendea makundi
makundi. Na mataifa mengi watakwenda na
kusema, njooni twende juu ya mlima wa Bwana,
na nyumbani kwa Mungu wa Yakobo, naye
atatufundisha njia zake nasi tutakwenda katika
mapito yake, kwa maana katika Sayuni itatoka
sheria na Neno la Bwana litatoka Yerusalem.*

Siku inakuja ambapo mataifa yote yatatambua kuwa Yerusalem ni mji mkuu wa Israeli, mji wa Mungu, na mambo makubwa na makuu yatakuwepo. kwa mjibu wa Biblia, kutoka Yerusalem, hakuna atakayeweza kuwasukuma waisraeli watoke katika ardhi yao tena.

Amo.9:14-15. *Nami nitawarejeza watu wangu
Israeli waliohamishwa nao wataijenga miji*

iliyoachwa maganjo na kukaa ndani yake, nao watapanda mizabibu katika mashamba na kunywa divai yake, nao watafanyiza bustani, na kula matunda yake, nami nitawapanda katika nchi yao, wala hawatang'olwa tena watoke katika nchi yao niliyowapa, asema Bwana Mungu wako.

Siku moja Mungu atawahukumu wale wote ambao waliigawanya nchi yake, Yoeli 3:1-3. Inasema:

Kwa maana angalieni siku zile na wakati ule, nitakapo warudisha mateka wa Yuda Yerusalem. Nitakusanya mataifa yote, nami nitawaleta chini katika konde la Yehoshafati, na huko nitawahukumu kwa ajili watu wangu, na kwa ajili ya urithi wangu Israeli, ambao wamewatawanya katika ya mataifa, na kuigawanya nchi yangu. Nao wamewapiglia kura watu wangu, na mtoto mwanaume wamemtoa ili kupata kahaba, na mtoto mwanamke wamemwuza ili kupata divai, wapate kunywa.

(katika mstari wa 16 hadi 17) *kusanyeni nitakaseni kusanyiko, kusanyeni wazee, kusanyeni watoto na hao wanyonyao maziwa, Bwana harusi na atoke chumbani mwake, na bibi arusi katika hema yake. Hao Makuhani, wahudumu wa Bwana na walie kati ya patakatifu na madhabahu. Na waseme, wachilie watu wako, Ee Bwana, wala usimtoe urithi wako upate aibu. Hata mataifa watawale juu yao, kwani waseme kati ya watu, yuko wapi Mungu wao?*

Ni bora kumwelekea Bwana, Mungu aliye hai, mwanadamu anaweza kuasi na kuwa mwenye hekima katika mawazo yake, anaweza kujiinua mwenyewe juu ya mipango ya Mungu na kupingana na mapenzi ya Mungu.

Bali Mungu hufanya kazi yake katika hali iwayoyote na hasa ahadi zake juu ya Israeli, nchi yao na mji wao mkuu Yerusalemu ambao Mungu anauita mji wake ambao atautawala.

Mfalme Daudi, ambaye alikuwa Mfalme wa kwanza wa Yerusalemu "anaimba".

Zab.122:1-7. *Nalifurahi, waliponiambia na twende nyumbani kwa Bwana, miguu yetu imesimama ndani ya malango yako. Ee Yerusalemu, Ee Yerusalemu uliyejengwa kama mji ulio shikamana. Huko ndiko walikopanda kabilia, kabilia za Bwana. Ushuhuda kwa Israeli, walishukuru jina la Bwana. Maana huko viliwekwa viti vya hukumu, viti vya enzi vya mbari ya Daudi, utakieni Yerusalemu amani. Na wafanikiwe wakupendao. Amani na ikae ndani ya kuta zako, nakufanikiwa ndani ya majumba yako, kwa ajili ya ndugu zangu na rafiki zangu, niseme sasa. Amani ikae nawe. Kwa ajili ya nyumba ya Bwana, Mungu wetu, nikutafutie mema.*

Tayari tumekwisha weka bayana ukweli ya kwamba roho ya uislamu inataka kuutwaa mji wa Yerusalemu. Nyuma yuko adui wa Mungu Ibilisi ambaye hataki kuona ahadi za Mungu kwa Israeli zinatimizwa. Anajua ya kuwa Masihi atakuja tena naye atatawala kutokea Yerusalemu. Kutokana na jambo hili mapambano yote huja juu ya mjiwa Mungu. Waislamu wamejenga Msikiti wao kando kando tu ya mahali lilipojengwa hekalu la Selemani. Lakini katika kitabu cha Ufunuo sura 19. Tunasoma kwamba Yesu Kristo atakapo kuja chini kutoka mbinguni na kumkamata nabii wa uongo na wasiidizi wote wa Ibilisi. Yesu atawaua kwa pumzi ya kinywa chake na watatupwa katika ziwa la moto.

Ufu.19:19-21. *Kisha kikamwona huyo mnyama,*

wafalme wa nchi majeshi yao, wamekutana kufanya vita na yeye aketiye juu ya farasi yule, tena na majeshi yake. Yule mnyama akakamatwa na yule nabii wa uongo pamoja naye, yeye aliyezifanya hiso ishara mbele yake, ambazo kwa hiso aliwadanganya watu wale walioipokea ile chapa ya huyo mnyama, nao walioisujudia sanamu yake, hao wawili wakatupwa katika lile ziwa la moto liwakalo kwa kiberiti na wale walio salia waliuwawa kwa upanga wake yeye aketiye juu ya yule farasi, upanga utokao katika kinywa chake. Na ndege wote wakashiba kwa nyama zao.

Kutakuwa na wakati wa mwisho wa mateso kwa watu wa Israeli na wakati wa hatari sana kwao. Vita hii inatajwa katika kitabu cha Zakaria sura ya 14, siku ya kutisha, siku moja, wakati watu wengi watapotea katika kuhamza bali mabaki watasalia Yerusalem. Na Bwana atakuja kupigana na maadui wa Israeli.

Zek.14:4. *Na siku hiyo miguu yake itasimamajuu ya mlima wa Mizeituni unaoelekea Yerusalem upande wa Mshariki nao mlima wa Magharibi, litakuwako huko bonde kubwa sana, na nusu ya mlima ule utaondoka kwenda upande wa Kaskazini na nusu yake itaondoka kwenda upande wa Kusini.*

SURA YA 18

MPANGO WA MUNGU KWA AJILI YA WOKUVU

Sasa tumechagua mpango wa Mungu juu ya wana wa Israeli na mataifa. Tunaweza kushangaa sana kutohana na mapambano yanayoendelea duniani ili kuwakomboa wayahudi na mataifa. Hatuelewi mawazo ya Mungu bali tunachowea kuona ni sehemu ndogo tu ya mapenzi yake, mawazo ya Mungu na njia zake ziko juu sana kuliko zetu.

Lakini Mungu anatuonyesha kanuni halisi katika Biblia nzima ambayo anadhihirisha mapenzi yake. Ibilisi anapigana dhidi ya mapenzi ya Mungu, bali matokeo yake Mungu huchukua makusudi yake kuitia watu wanaojitiisha wenyewe katika mapenzi yake, wataokoka nao watahifadhiwa milele. Biblia inasema mara nyingine kwamba Yeye ni Mungu wa Ibrahim, Isaka na Yakobo. Yale yaliyotokea wakati wa uhai wa hawa watu watatu yamefanyika kielelezo kwetu ili kutuonyesha mapenzi ya Mungu kwa ajili ya watoto wetu.

Ibrahimu

Ibrahimu alimwamini Mungu, na Mungu akamhesabu kuwa mionganii mwa wenyewe haki. Mungu alitimiza ahadi zake kwa Ibrahimu kwa sababu Ibrahimu alimwamini Mungu bila masharti. Ibrahimu alimtuma mtumishi wake, wakati Isaka alipokuwa mtu mzima.

Yule mtumishi akamtafutia Isaka mke, mtumishi wa Ibrahimu alimpata mke mzuri kwa ajili ya Isaka, baada ya kusafiri safari ndefu na ya ajabu. Huyo mwanamke aliiwtwa

Rabeka, msichana huyo alikuwa na sifa zote alizostahili mwanamke kuwa nazo.

Isaka

Isaka aliishi, na kuoakwake kunatuonyesha vile vile picha ya mapenzi ya Mungu kwa ajili yetu. Kwa muda mrefu Mungu alikuwa akimruhusu Roho Mtakatifu kutafuta bibi arusi kwa ajili ya mwanawe Yesu Kristo. Mungu alitaka kumpa bibi arusi kutoka mionganini mwa wayahudi na wamataifa wanyenyekemu, ambao wangkuwa kama Rabeka, wakiwa kama bibi arusi wa Yesu.

Yakobo

Yakobo alikuwa mtu hatari na asiyetegemewa, ila kwa muda mrefu Mungu alimbadilisha. Baada ya kujibadilisha yeche mwenyewe, watu na Mungu, akawa mnyenyekemu sana ya kwamba asili yake ya udanganyifu ikabadilishwa kiasi cha kupatiwa jina jipya, "Israeli". "Kwa maana umeshindana na Mungu na wanadamu, nawe umeshshinda". Hii ndiyo ilikuwa maana ya jina lake.

Tunajifunza kupitia maisha ya Yakobo kwamba mapenzi ya Mungu ni kumtukuza yeche Mungu katika maisha ya mtu.

Yusufu

Yakobo alikuwa na mtoto wa kiume aliyeitwa Yusufu. Kwa kupitia maisha ya Yusufu, tunaona kwa uwazi kabisa picha ya Yesu. Pia kwa kupitia mambo yote aliyotenda, tunajifunza kuyajua mapenzi ya Mungu yote kwa ajili yetu wenyewe na kwa ajili ya Waisraeli. Historia ya Yusufu inatuthibitishia kwamba hakuna kitu kinachowezakutokea kwa bahati ya Bwana.

Katika **Mwanzo 37:1-8**, Inasema namna Yusufu alivyoishi katika nyumba ya baba yake. Siku moja aliota

ndoto kuhusu jinsi ambavyo angelikuwa ni chombo cha kuwahifadhi ndugu zake. Aliwaambia ndugu zake ndoto hiyo.

Tazama sisi tulikuwa tukifunga miganda shambani , kumbe mganda wangu ukaondoka ukasi mara na tazama, miganda yenu ikazunguka ikainama mbele ya mganda wangu. Ndugu zake wakamwambia Je! wewe utatumiliki sisi?, wakazidi kumchukia kwa ajili ya ndoto yake na kwa maneno yake.

Kaka zake walisikia na hawakujishusha vya kutosha kuvumilia yale mawazo ambayo mdogo wao siku moja angeweza kuwatawala. Hali ya miyo yao ilidhihirika.

Kaka zake walimkasirikia sana Yusufu, walimtia ndani ya kisima kirefu, walimwuza Yusufu kwa wageni na walidhani kuwa wamekwisha kumumaliza Yusufu. Baadae tunasoma kuwa ndoto ya Yusufu ilikuwa Unabii.

Njaa katika nchi

Yusufu baada ya kupata mateso mengi, baadae alipandishwa cheo zaidi na zaidi katika ngazi za utawala wa nchi ya kigeni. Akawa kiongozi katika nchi ya Misri. Mungu alimsaidia Yusufu kwa kumpa ushauri toka mbinguni na hivyo Yusufu akaliokoa taifa lote kutokana na njaa. Ndipo ndugu zake wakaende kwake kuomba chakula, wakasujudu mbele yake kama vile Yusufu alivyoota alipokuwa kijana, ya kwamba wangefanya hivyo. Aliwaonea huruma na aliwahifadhi wasife. Tunasoma juu ya Yusufu na upendo wake wa dhati kwa ndugu zake katika **Mwanzo 45:4-7.**

Yusufu akawaambia ndugu zake, karibuni kwangu basi wakakaribia, akasema mimi ni Yusufu ndugu yenu ambaye mliniuza kwenda Misri. Basi sasa

msihuzunike wala msiudhike nafsi zenu, kwa kuniiza huku, maana Mungu alinipeleka mbele yenu kuhifadhi maisha ya watu, maana miaka hii miwili njaa imekuwa katika nchi, na iko tena miaka mitano isiyo na kulima wala kuvuna. Mungu alinipeleka mbele yenu kuwahifadhi masazo katika nchi na kuwaokoa ninyi kwa wokovu mkuu.

Katika Misri Yusufu aliona kwa Asenathi, binti wa Kimisri, katika Misri, Yusufu aliitwa Zaphenathipanea, jina ambalo linaweza kutafsiriwa kama "Mwokozi wa ulimwengu"

Hii inatufundisha wazi mpango wa Mungu wa wokovu kupitia kwa Yesu.

Yesu

Yesu aliona katika nyumba ya baba yake kwamba angeweza kuwaokoa wanadamu kutoka katika maangamizo. Alizaliwa kama Mwana wa Mungu mionganoni mwa wayahudi akiwa kama ndugu yao. Aliwaambia kuwa alikuwa ni ndugu yao, na kwa njia ya Yeye wangekuja na kusujudu mbele za Mungu. Viongozi wa Mafarisayo, ambao walijajua maandiko na walitakiwa kuyajua mapenzi ya Mungu, walikasirika. Yuda hatimaye alimwuza Yesu kwa wayahudi. Kristo alikwenda katika mateso na giza ili kwamba watu wa mataifa katika nchi ngeni pia wangeweza kuokoka

YUSUFU ANAFANANA NA YESU

1. Yusufu alitupwa na ndugu zake na kuuzwa Misri.
2. Yusufu alipitia majaribu mengi ili kwamba awaokoe watu wake.
3. Yusufu alikubalika katika Misri na akapata mke.
4. Yusufu alifanyika ni njia ya wokovu na hifadhi ya ndugu zake.

5. Yusufu alirejea na watu wake.

6. Yusufu hakuwashitaki ndugu zake alilia kwa upendo kwa ajili yao na aliwahifadhi kutoka katika kifo.

1. Yesu alitupwa kabisa kutoka kwa ndugu zake wayahudi.
2. Kwa kupidia majaribu mengi Yesu akawa wakala wa wokovu kwa ajili ya waamini wote.
3. Katika nchi na mataifa Yesu amekubalika na amejipatia bibi arusi.
4. Yesu haja watupa wayahudi, ndugu zake, anawapenda, na aliquja ili apate kuwaokoa na kuwahifadhi.
5. Yesu atarudi naye atawaongoza watu wake na atawaokoa kutoka kwa maadui zao.
6. Yesu hawashitaki ndugu zake, anawapenda na anawasamehe.

Hivi ndivyo Mungu alivyo, hivi ndivyo tulivyo, kama watoto wa Mungu lazima tuwe mbele ya Wayahudi.

Kielelezo hiki kimerudiwa tena na tena katika Neno la Mungu.

Musa

Kanuni hiyo hiyo imerudiwa katika maisha ya Musa.

Kut. 2:11-15. Hata siku zile, Musa alipokuwa mtu mzima, akatoka kuwaendea ndugu zake, akatazama mizigo yao. Akamwona Mmisri anampiga Mwebrania, mmoja wapo wa ndugu zake. Basi akatazama huko na huko, alipoona yakuwa hapana mtu, akampiga Mmisri yule, akamficha ndani ya mchanga. Akatoka siku ya pili, na tazama, watu wawili wa Waebrania walikuwa wakipigana. Akamwambia yule aliyemdhulumu mwanzake, mbona unampiga mwenzako? Yule akasema ni nani alikuweka weye kuwa mkuu wetu, na mwamuzi juu yetu? Je wataka kuniua mimi kama ulivyo mwua Mmisri? Musa akaogapa akasema, kumbe! jambo lile limejulikana. Basi Farao alipopata habari akataka kumwua Musa, lakini Musa akakimbilia mbele ya Farao, akakaa katika nchi ya Midiani; akaketi karibu na kisima.

Musa alikasirishwa sana na udhalimu huu, watu wake walikuwa watumwa wa nchi ya Misri bila kufikiri alichukua hatua ya kumwokoa ndugu yake. Matokeo yake Mmisri akafa, Musa akakimbilia nchi ya ugeni na alibaki huko kwa miaka mingei.

Katika nchi ya Midiani, aliwasidia mabinti saba wa kuhani kuteka maji katika kisima kwa ajili yao na ng'ombe, alikaribishwa katika nyumba ya baba yao kwa sababu ya msaada wake na kuhani akampa Musa binti yake kuwa mke wake.

Hapo katika nchi ya ugenini ya Midiani Musa alijipatia bibi arusi wake, alioa na akawa na watoto.

Lakini Biblia inasema katika mstari wa 23 kwamba Waisraeli, ambao walikuwa kifungoni Misri, waliendelea

kuomboleza na kulalamika chini ya utumwa. Rufaa yao ya kuokolewa kutoka katika utumwa ilimfikia Mungu, akasikia vilio vyao na akalikumbuka agano lake na Ibrahim, Isaka na Yakobo. Akaona hali mbaya ya Israeli na akachukua hatua kwa ajili yake.

Ndipo Mungu alimwita Musa kurudi kwa watu wake katika Misri na kuwaweka huru kutoka katika mateso yao. Musa alifanya hivyo na akafanya chombo cha kuwaokoa watu wake.

Musa alitupwa nje kwa sababu alikuwa akifanya kimwili, asili yake ya kibinadamu na hasira, bali Mungu alimrudisha kwa ajili ya wokovu wa watu wa nchi yake. Musa akarudi, akawa Mkombozi na kiongozi wa watu wake.

Kwa njia hii Mungu akatuonyesha upendo wake kwa Israeli hata leo.

Yesu alikuja kuwaokoa watu wa nchi yake kwa sababu hawakumpokea, alisulubishwa na kuzikwa, lakini mauti haikummeza, alifufuka kutoka katika wafu siku ya tatu. Akawatokea wanafunzi wake kabla ya kwenda mbinguni.

Halafu Akawapa agizo kuu la kuhubiri Injili kwa mataifa yote wakianzia Yerusalem. Sasa majira yako karibu sana kwetu sisi wakati watu wake Israeli, watakapokuwa katika uhitaji mkuu na kinyume na upande huo, vilio na maombi yao yataufikia moyo wa Mungu. Mara Mungu atakapokuwa amekwisha kuokoa wale wazao kuokoka kutoka katika vizazi vya mataifa, Yesu atawarudia wa Israeli na kuwaokoa kutoka kwa maadui zao.

Huyu ndiye Mungu wa Ibrahim, Isaka na Yakobo, hiki ndicho anaonyesha toka mwanzo hadi mwisho katika Neno lake Takatifu.

Katika Rum.11:25-32 Paulo anasema: *Kwa maana ndugu zangu sipendi msijue siri hii, ili msijione wenye akili ya kwamba kwa sehemu ugumu umewapata Israeli, mpaka utimilifu wa mataifa uwasili. Hivyo Israeli wote wataokoka, kama ilivyoandikwa, Mwokozi atakuja kutoka Sayuni*

atamtenga Yakobo na maasi yake. Na hili ndilo agano langu nao, Nitakapowaondolea dhambi zao. Basi kwa habari ya Injili wamekuwa adui kwa ajili yenu, bali kwa habari ya kule kuchaguliwa wamekuwa wapenzi kwa ajili ya baba yetu. Kwa sababu karama za Mungu hazina majuto, wala wito wake. Kwa maana ninyi zamani mlivyomwasi Mungu lakini sasa mmeputa rehema kwa kuasi kwao, kadhali na hao sasa, ili kwa kupata rehema kwenu wao nao wapate rehema. Maana Mungu amewafunga wote katika kuasi ili awarehemu wote.

Hiki ndicho hasa sisi wa Kristo tunapaswa kukielewa siku hizi, Yesu amejipatia bibi arusi, mionganii mwa watu, kabilia na lugha zote, hesabu yake itatimia hivi karibuni na ndipo Mkombozi wa Israeli atakuja. Halafu tutaona Wokovu wa Israeli na wote tunao mwamini Yesu tutamsifu Mungu pamoja na Waisraeli kama bibi arusi mmoja milele yote.

Isa.59:20-21. *Na Mkombozi atakuja Sayuni kwao wachao maasi yao katika Yakobo asema Bwana. Tena katika habari zangu, hili ndilo agano langu nao, asema Bwana, Roho yangu iliyoyuu yako, na Maneno yangu niliyotia kinywani mwako, hayataondoka kinywani mwako, wala kinywani mwa wana wako, wala vinywani mwa wajukuu zako, asema Bwana, tangu leo na hata milele.*

Mkobozi toka Sayuni atakuja na kuondoa wote ambao wameanguka, kwa maneno mengine, Yesu atarudi pamoja na nguvu ya ufufuo kwa ajili ya watu wake Israeli.

Math.24:42-44. *Kesheni basi; kwa maana hamjui ni siku ipi atakayo kuja Bwana wenu. Lakini sahamuni neno hili; Kama mwenye nyumba*

*angelijua ile zamu mwivi atakayo kuja,
angelikesha, wala asingeliacha nyumba yake
kuvunjwa. Kwa sababu hiyo ninyi nanyi jiwekeni
tayari; kwa kuwa katika saa msiyo dhani mwana
wa Adamu yuaja.*

SURA 19

MISIMAMO YETU

Nitafunga kitabu hiki kwa kukumbusha tena yafuatayo:

Ni lazima tuelewe kuwa watu wa Israeli wanakaa na kuihami nchi ambayo Mungu mwenyewe aliwapa. Ndiyo nchi yao waliyonayo. Wamepata hii nchi ndogo moja kwa moja kutoka katika mkono wa Mungu. Hawana mahali pengine pa kukimbilia wako maadui zao wanaowasukuma. Wanashambulia pale tu wanapokuwa hatarini. Kama wapo hatarini wanapiga hasa kwani wana haki ya kujihami au kujilinda wenyewe.

Wakristo ni lazima tuelewe hili, Mungu ameiruhusu Israeli kuwa ni jiwe la kuielemea dunia yote. Misingi na misimamo yetu na kuikubali Israeli, tutawajibika kwa Mungu.

Tulidhani kuwa Mungu amebadilisha msimamo wake kuhusu Israeli. Paulo anasema katika wa Rum.3:1-4. Kwamba mataifa, ambao wametahiriwa miyo yao vile vile miyo ya wayahudi, ingawa hivyo hao wayahudi wamepewa kipaumbele na Mungu.

Rum.3:1-4. Basi Myahudi anaziada gani? na kutahiriwa kwa faa nini? kwa faa sana kwa kila njia. Ni nini basi ikiwa baadhi yao hawakuamini? Je kutokuamini kwao kutaubatili auminifu na Mungu? Hasha! Mungu aonekana kuwaamini na kila mtu mwongo. Kama ilivyoandikwa ili ujali kama kuwa una haki katika maneno yako, ukashinde uingiapo katika hukumu.

Tunapaswa kufanya nini?

Tumwachie Mungu awatunze Israeli, tumwachie yeye

ambaye huhukumu kwa haki, tumwachie Mungu awafanyie
watu wake mapenzi yake.

Kiini cha misimamo ya mataifa juu ya Israeli ni
kuthibitisha misimamo yao juu ya Mungu. Ni muhimu ya
kwamba tunajua Neno la Mungu na kuweka misimamo
wetu kulingana na Neno la Mungu. Vinginevyo tunaweza
kujikuta tunagombana na Mungu mwenyewe. Kama tulivyo
kwisha kuona, vita ni baina ya Mungu na Shetani.

Tangu mwanguko, vita hii inaendelea vikali mfululizo
katika historia ya mwanadamu.

Kila mtu ni lazima achague ni upande gani atakuwa
anaishi upande huo.

Msimamo wa Paulo

Mitume wote kumi na wawili pamoja na mtume Paulo
walikuwa wayahudi, kwanza mitume walipeleka injili kwa
wayahudi na baadaye kwa mataifa. Bali Paulo alipata wito
wa moja kwa moja kuhubiri injili kwa mataifa, hivyo injili
ikaja kwetu kupitia Paulo. Ni lazima tuwe na msimamo huo
huo juu ya wayahudi ambao Paulo ametufundisha kuwa
nao.

Tunasoma katika Warumi 9 kwamba Paulo alikuwa na
mzigo mkubwa moyoni mwake na maumivu yasiyokoma ya
kwamba watu wake, Wayahudi, sio wote waliokuwa
waumini.

*Rum.9:3-5. Kwa maana nigeweza kuomba mimi
mwenyewe niharimishwe na kutengwa na Kristo
kwa ajili ya ndugu zangu, jamaa zangu kwa jinsi
ya mwili, ambao ni Waisraeli wenyewe kule
kusanywa wana na ule utukufu na maagano na
kupewa torati, na ibada ya Mungu na ahadi zake,
ambao mababu ni wao na katika hao alitoka
Kristo kwa jinsi ya mwili ndiye aliye juu ya
mambo yote, Mungu mwenye kuhimidiwa milele.
Amina.*

Mtume Paulo alikuwa radhi kutoa uhai wake kama tu ingewezekana ndugu zake, Wayahudi kuokoka.

Katika Rum.10:1-2 mtume Paulo anaeleza makosa ya Wayahudi na kwamba anawaombea wayahudi kwa thati.

Ndugu zangu nitakayo sana moyoni mwangu, na dua yangu ni mwombapo Mungu, ni kwa ajili yao, ili waokokolewe kwa maana nawashuhudia kwamba wana juhudhi kwa ajili ya Mungu, lakini si kwa maana, wakiwa hawajui haki ya Mungu na wakitaka kuithibitisha haki yao wenyewe hawakujitia chini ya haki ya Mungu kwa maana Kristo ni mwisho wa sheria, ila kila aaminiye ahesabiwe haki.

Paulo mwenyewe mwanzoni alikuwa kama hawa Wayahudi hakuelewa wala hakumwamini Kristo, zaidi sana aliongoza mauaji na kuwatesa wakristo. Lakini alipata ufunuo wa Yesu Kristo alipokuwa safarini kwenda Damaski. Kristo alikutana naye katika nuru kubwa pamoja na sauti ambayo ilibadilisha maisha ya Paulo. Paulo akawa ni mionganini mwa wanafunzi wa Yesu wenyewe bidii sana.

Kwa njia hiyo hiyo, wayahudi wanafanana na Paulo, kwa kutojua kwao na kwa upofu wao wa Kiroho waliamini kuwa alikuwa wakitenda sawa mpaka Mungu alipowapa ufunuo wa Kristo. Kama Mungu aliwatupa Israeli, asingeweza kujitahidi kumfunua Kristo kwao baada ya hesabu ya mataifa kuingia katika ufalme wake itakapokuwa imetimia.

Tufanye kama Paulo afanyavyo.

1. Alikuwa na mzigo moyoni mwake na alitaka kuwasaidia.
2. Aliwaombea kwa bidii ili ya kwamba ikiwezekana waweze kuokolewa.
3. Alijaribu kuwafanya wengine wawavumilie Waisraeli.

Isa. 40:1-2. *Watulize miyo, watulise miyo watu wangu asema Mungu wenu, semeni na moyo wa Yerusalem kauambieni kwa sauti kuu ya kwamba vita vyake vimekwisha, uovu wake umeachiliwa kwa kuwa amepokea kwa mkono wa Bwana adhabu maradufu kwa dhambi zake zote.*

Tuwalizile miyo wana wa Israeli kwa faraja ile ambayo sisi wenyewe tumefarijiwa nayo.

Ni lazima tuombe kwa ajili ya Wayahudi, kwa ajili ya Yerusalem na kwa ajili ya Waisraeli wote. Sasa Mungu anainua kundi kubwa la watu kote duniani ambao wanaiombea Israeli. Wakati baadhi ya Wakristo wanajitenga mbali na Israeli, na Israeli inajitenga mbali na baadhi ya Wakristo, kunabaadhi ya waamini ambao wanaenda kuiombea Israeli kwa nguvu sana. Baadhi ya Wayahudi siku hizi wanarejea kwa shukurani upande wa Ukristo.

Mahusiano na upendo wa ndani zaidi baina ya Wayahudi na Wakristo wampendao Bwana yatachipuka. Upendo huu utatuunganisha na kuendelea milele hadi Yesu atakaporudi juu ya mlima wa Mizeituni.

Zab.122:6-9. *Utakieni Yerusalem amani, nawafanikiwe wa kupendao, amani na ikae ndani za kuta zako, na kufanikiwa ndani ya majumba yako. Kwa ajili ya ndugu zangu na rafiki zangu, niseme sasa, amani ikae nawe. Kwa ajili ya Bwana Mungu wetu, nikutafutie mema.*

Huu ndio msimamo unaopashwa kuwa nao. Wakati tunaomba kwa ajili ya amani ya Yerusalem, kwa kweli kwa namna nyingine tunaomba kuwa Yesu aje upesi ili afanye ufalme wake wa amani. Wakati tunaomba kwa ajili ya Yerusalem wakati huo huo tunaomba msaada, pumziko na baraka zishuke juu yetu, wakati huo huo tunaomba kwamba mateso ambayo tunajua yatashuka juu ya Israeli

katika siku za mwisho ikiwezekana ya punguzwe ili kwamba mapenzi kamili ya Mungu kwa watu wake ya weze kufanyika upesi kwa Myahudi na Mkristo pia.

Mungu anawaita baadhi ya watu kwa kupitia kitabu hiki kuiombea Israeli.

Isa. 62:6-7. *Nimeweka walinzi katika kuta zako Ee Yerusalem. Hawatanyamaza mchana wala usiku, ninyi wenye kumkumbusha Bwana, msiwe na kimya, wala msimwache akae kimya, mpaka atakapoufanya imara Yerusalem, na kuufanya kuwa sifa.*

Wivu

Mtume Paulo yu radhi kufanya lolote ili kuwapata watu wake kwa ajili ya Injili, Warumi 11. Inasema kwamba Mungu anausimamizi maalum kwa Israeli, pia ili yakwamba walioazaliwa kwa mataifa waweze kuokoka.

Rum.11:7-10. *Imekuwaje basi, kitu kile ambacho Israeli alikuwa akikitatufuta hakukipata, lakini wale walio chaguliwa walikipata, na wengine walitiwa uzito, kama vile ilivyoandikwa, Mungu aliwapa roho ya usingizi. Macho hata wasione na masikio hata wasisikie, hata siku hii ya leo. Na Daudi asema, meza yao na iwe tanzi na mtego, na kitu cha kuwakwaza na malipo kwao. Macho yao yatiwe giza ili wasione, ukawainamishe mgongo wao siku zote.*

Rum.11:11-12. *Basi asema, je! Wamejikwaa hata waanguke kabisa? Hasha! Lakini kwa kuwa kwa kosa lao wokovu umefikilia mataifa, ili wao wenyewe watiwe wivu, basi ikiwa kosa lao limekuwa utajiri wa ulimwengu na upungufu wao umekuwa utajiri wa mataifa. Je! Si zaidi sana utimilifu wao?*

Mungu alitaka kuwatia wivu, na Paulo anataka kuwatia wivu. Paulo anatuambia katika:

Rum.11:13-16. *Lakini nasema nanyi, mlion watu wa mataifa, basi kwa kadiri nilivyo mtume wa watu wa mataifa na itukuza huduma iliyio yangu. Nipate kuwatia wivu walio damu moja na mimi na kuwakoa baadhi yao, maana ikiwa kutupwa kwao kumeleta upatanisho kwa ulimwengu, Je! Kułakuwa nini kama sio uhai baada ya kuşa?. Tena malimbuko yakiwa matakatifu kadhalika na donge lote, na shina likuwa takatifu matawi nayo kadhalika.*

Halafu Paulo anatuambia kwamba mataifa hututakiwi kabisa kuwa na majivuno eti kwa sababu tumeokoka. Kutohana na yote tuliyosoma tunaweza kuelewa kuwa Israeli ni chombo maalumu kwa Mungu.

Tuombe ili ya kwamba Israeli siku hizi imuone Masihi kupitia sisi, kamwe tusisahau kuwa tumeokolewa kwa neema.

Efe.2:10-13. *Maana tu kazi yake, tuliumbwaa katika Kristo Yesu, tutende matendo mema, ambayo tokea awali Mungu aliyatengeneza ili tuenende nayo. Kwa ajili ya hayo kumbukeni kwamba zamani ninyi mlion watu wa mataifa kwa jinsi ya mwili mnao itwa wasio tahiriwa na wale wanaoitwa walio tahiriwa, yaani tohara ya mwili iliyofanyika kwa mikono. Kwamba zamani zile mlikuwa hana Kristo, mmeferakana na jamii ya Israeli, wageni wasio na na maagano na ahadi ile, mlikuwa hamna tumani, hamna Mungu duniani, lakini sasa katika Kristo Yesu ninyi nanyi mlion kuwa mbali hapo kwanza mmekuwa karibu na damu yake Kristo.*

Wakristo wanangoja kurudi kwa Masihi wao mara ya pili, Wayahudi wengi wanamngonja Masihi wao kwa mara ya kwanza. Familia ya Mungu itaungana siku ile Yesu atakapo kuja tena. Siku hiyo upofu unaofunika macho ya Wayahudi utaondolewa na watu wote watatambua kuwa Yesu ni Masihi wao.

Hos.3:5. *Baada ya hayo wana wa Israeli watarejea na kumfuata BWANA, Mungu wao, na Daudi mfalme wao, nao watamwendea Bwana na wema wake kwa kicho siku za mwisho.*

Kutakuwa na mtu mmoja mkubwa ambaye atakuwa kama umati na kama mchanga wa bahari. Na yote haya hayajadhihirika bado. Lakini siku moja yote yatafunguliwa kwetu na kuwa wazi kabisa. Itakuwa siku ya ajabu mno. Katika Ufunuo wa Yohana 21:22. Tunapata mwanga wa vile itakavyotokea, wakati Yerusalemu mpya, ikishuka chini kutoka mbinguni kama bibi arusi aliyepambwa kwa ajili ya Bwana wake. Mawe ya misingi ya huo mji yataandikwa majina kumi na mbili ya mitume wa Mwana-Kondoo, watu wote wa Mungu watakuwa ndani ya mji huo, Wayahudi na mataifa wataungana kumtumikia Bwana na kulitkuza jina lake.

Hos.14:4-7. *Mimi nitawaponya kurudi nyuma kwao, nitawapenda kwa ukunjufu wa moyo, kwa maana hasira yangu imemwacha, nitakuwa kama umande kwa Israeli naye atachanua mau kama minyoro, na kuieneza mizizi yake kama Lebanoni. Na wao wakao chini ya uvuli wake watarejea. Watafufuka kama ngano na kuchanua kama mzabibu, harufu yake itakuwa harufu ya divai ya Lebanoni.*

